

ОБЩИНА ДЪЛГОПОЛ
Дългопол 9250, ул. "Г. Димитров" № 105

ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ДЪЛГОПОЛ, 2021 - 2028 г.

© Община Дългопол

Изготвена от: „П-Юнайтед“ ЕООД

2021 г.

АВТОРСКИ КОЛЕКТИВ		
1.	Доц. д-р Петър Петров	Ръководител екип и Експерт „Опазване на околната среда“
2.	Маг. ек. Елена Георгиева	Съръководител и Експерт „Биологично разнообразие“
3.	Маг. ек. Ива Фикова	Координатор, Експерт „Биологично разнообразие“, „Защитени територии и защитени зони“
4.	Маг. ек. Станимира Иванова	Експерт „Почви и земеползване“, „Нарушени терени“, „Води“
5.	Маг. ек. инж. Ива Стаменова - Йорданова	Експерт „Климат и климатични промени“, „Вредни физични фактори“.
6.	Маг. ек. Габриела Нейкова	Експерт „Качество на атмосферния въздух“, „Вредни физични фактори“.
7.	Инж. Венета Стефанова	Експерт „Отпадъци“, „Почви и земеползване“

„П-ЮНАЙТЕД“ ЕООД

бул. „Св. Климент Охридски“ № 14,

п.к. 1756, гр. София

Телефон: 02/ 443 3528

Email: mail@p-united.org

Интернет адрес: <https://www.p-united.org/>

П.ЮНАЙТЕД
БИЗНЕС В ХАРМОНИЯ С ОКОЛНАТА СРЕДА

СЪДЪРЖАНИЕ

АВТОРСКИ КОЛЕКТИВ	2
СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ.....	5
СПИСЪК НА ТАБЛИЦИТЕ	6
СПИСЪК НА ФИГУРИТЕ	7
I. ВЪВЕДЕНИЕ.....	9
II. АНАЛИЗ НА СРЕДАТА	14
1. <i>Природо-географска характеристика</i>	14
1.1. <i>Географско положение</i>	14
1.2. <i>Селищна мрежа</i>	14
1.3. <i>Релеф</i>	17
2. <i>Демографска характеристика</i>	18
2.1. <i>Брой на населението</i>	18
2.2. <i>Население под, в и над трудоспособна възраст.....</i>	19
2.3. <i>Естествено движение на населението</i>	20
2.4. <i>Механично движение на населението</i>	20
3. <i>Кратък анализ на икономическите отрасли в общината.....</i>	21
4. <i>Инфраструктура.....</i>	30
5. <i>Управленски ресурси.....</i>	33
5.1. <i>Структура на управление на дейностите, свързани с околната среда .</i>	33
5.2. <i>Сътрудничество с други институции, организации и дружества</i>	34
6. <i>Финансов капацитет</i>	35
7. <i>Климат и атмосферен въздух</i>	36
7.1. <i>Климат.....</i>	36
7.2. <i>Атмосферен въздух.....</i>	39
8. <i>Води</i>	41
8.1. <i>Повърхностни води</i>	41
8.2. <i>Подземни води</i>	52
8.3. <i>Райони със значителен потенциален риск от наводнения</i>	54
9. <i>Почви и нарушени терени</i>	55
10. <i>Биологично разнообразие.....</i>	57
10.1 <i>Флора и растителен свят.</i>	57
10.2 <i>Фауна и животински свят</i>	73
11. <i>Национална екологична мрежа.....</i>	75
12. <i>Отпадъци</i>	92
13. <i>Шум</i>	95

14. Радиационна обстановка	96
III. АНАЛИЗ НА СИЛНИТЕ И СЛАБИТЕ СТРАНИ, ВЪЗМОЖНОСТИТЕ И ЗАПЛАХИТЕ /SWOT/	98
IV. ВИЗИЯ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА	102
V. ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ	105
VI. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ	110
VII. СИСТЕМА ЗА МОНИТОРИНГ, ОТЧЕТ И КОНТРОЛ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА.....	124
VIII. ИЗТОЧНИЦИ НА ИНФОРМАЦИЯ	128

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

БДЧР	Басейнова дирекция „Черноморски район“
ГПСОВ	Градска пречиствателна станция за отпадъчни води
ГСП	Горскостопански план
ДВ	Държавен вестник
ДФ	Държавен фонд
ДГС	Държавно горско стопанство
ЗЗ	Защитена зона
ЗЗТ	Закон за защитените територии
ЗМСМА	Закон за местното самоуправление и местната администрация
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗТ	Защитена територия
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
МЗХГ	Министерство на земеделието, храните и горите
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
НДЕ	Норми за допустими емисии
НИМХ	Национален институт по метеорология и хидрология
НСИ	Национален статистически институт
ОУП	Общ устройствен план
ПВТ	Подземни водни тела
ПООС	Програма за опазване на околната среда
ПОС	Програма „Околна среда“
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
ПУРН	План за управление на риска от наводнения
ПУРБ	План за управление на речните басейни
РДВ	Рамкова директива за водите - Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2000 година за установяване на рамка за действията на Общността в областта на политиката за водите
РЗПРН	Райони със значителен потенциален риск от наводнения
РИОСВ	Регионална инспекция по околната среда и водите
ССЦ	Специфична стратегическа цел
ТБО	Твърди битови отпадъци
ТПО	Териториална проектантска организация
ТСБ	Териториално статистическо бюро
ЦГЧ	Централна градска част

СПИСЪК НА ТАБЛИЦИТЕ

Таблица № 1.2-1	Отстояния от гр. Дългопол до някои големи градове в България, [km]
Таблица № 1.2-2	Разстояние до административния център - гр. Дългопол, [km]
Таблица № 2.1-1	Брой на населението на община Дългопол за 2017, 2018 и 2019 г.
Таблица № 2.2-1	Брой на населението на община Дългопол за 2017, 2018 и 2019 г.
Таблица № 2.3-1	Естествено движение на населението на община Дългопол за периода 2015-2019 г.
Таблица № 2.4-1	Механично движение на населението на община Дългопол през 2019 г.
Таблица № 2.4-2	Механично движение на населението на община Дългопол през периода 2015 - 2019 г.
Таблица № 3-1	Основни икономически показатели на отчетените нефинансови предприятия в община Дългопол за 2018 г. по икономически дейности
Таблица № 3.1-1	Списък на действащите концесии за добив на подземни богатства по чл. 2, ал. 1 от Закона за подземните богатства на територията на община Дългопол към 18.12.2020 г.
Таблица № 3.2-1	Брой регистрирани земеделски производители по населени места в община Дългопол за периода 2007-2012, 2016, 2019 г.
Таблица № 3.4-1	Основни прогнозни параметри за развитието на туризма в община Дългопол за периода 2011 – 2027 г. (реалистичен вариант на прогнозата)
Таблица № 7.1-1	Средномесечна и годишна температура на въздуха в °C (Станция Горен Чифлик, Климатичен справочник, НИМХ), 1961-90 г.
Таблица № 7.1-2	Средномесечна минимална температура на въздуха в °C (Станция Горен Чифлик, Климатичен справочник, НИМХ), 1961-90 г.
Таблица № 7.1-3	Средномесечна максимална температура на въздуха в °C (Климатичен справочник, НИМХ), 1961-90 г.
Таблица № 7.1-4	Таблица № 7.1.-4 Средномесечни и годишни суми на валежите в mm (Станция Дългопол, Климатичен справочник, НИМХ), 1961-90 г.
Таблица № 7.1-5	Средномесечна и годишна влажност на въздуха (Станция Горен Чифлик, Климатичен справочник, НИМХ), 1961-90 г.
Таблица № 7.1-6	Скорост на вятъра в община Дългопол по посока, [m/s]
Таблица № 8.1-1	Основни физико-химични показатели за 2018 и 2019 г. на пунктове от системата за мониторинг на водите на територията на община Дългопол.
Таблица № 8.1.-2.	Информация за повърхностни водни тела, попадащи на територията на община Дългопол и оценка на химично и екологично им състояние, съгласно ПУРБ 2016-2021 г. (Черноморски район на басейново управление на водите).
Таблица № 10.1.1.-1	Преобладаващи видове лечебни растения на територията на община Дългопол и състояние на популациите им
Таблица № 10.1.2-1	Вековни или забележителни дървета (по смисъла на ЗБР) на територията на община Дългопол
Таблица № 11.1-1	Защитени зони на територията на община Дългопол
Таблица № III-1	Основни характеристики на управлението на компонентите и факторите на околната среда на община Дългопол, представени като силни и слаби страни, възможности и заплахи
Таблица № VI-1	План за действие към Програма за опазване на околната среда на територията на община Дългопол, 2021 - 2028 г.

СПИСЪК НА ФИГУРИТЕ

Фигура № 1.1-1	Местоположение на община Дългопол
Фигура № 1.3-1	Географска карта на община Дългопол
Фигура № 3-1	Брой регистрирани нефинансови предприятия на територията на община Дългопол за периода 2015 – 2018 г.
Фигура № 7.1-1	Честота на вятъра по посока в %, (Станция Горен Чифлик Климатичен справочник, НИМХ), 1961-90 г.
Фигура № 8.1-1	Основни речни басейни в Черноморски район за басейново управление
Фигура № 11.1-1	Карта на защитените зони, обявени по Директива 2009/147/ЕО, на на територията на община Дългопол
Фигура № 11.1-2	Карта на защитени зони, обявени по Директива 92/43/ЕЕС, на територията на община Дългопол
Фигура № 11.2-1	Карта на защитените територии по Закона за защитените територии в границите на община Дългопол
Фигура № III-1	Координатна система за определяне на най-подходяща стратегия за Община Дългопол, основаваща се на SWOT-анализа

ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА
СРЕДА ЗА ПЕРИОДА 2021 – 2028 Г.

ЧАСТ I. ВЪВЕДЕНИЕ

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Общината е основната административно-териториална единица, в която се осъществява местното самоуправление, съгласно чл. 2., ал. 1 от Закона за местното самоуправление и местната администрация /ЗМСМА/. От ЗМСМА произтичат правомощията на органите на местната власт по отношение на процесите на управление на околната среда. В чл. 17, ал. 1, т. 8 от ЗМСМА е посочено, че местното самоуправление се изразява в правото и реалната възможност на гражданите и избраните от тях органи да решават самостоятелно всички въпроси от местно значение, които законът е предоставил в тяхна компетентност, в т.ч. в сферата на опазването на околната среда и рационалното използване на природните ресурси.

Изработването на Програма за опазване на околната среда на Община Дългопол за периода 2021 – 2028 г. се налага поради:

- Съгласно чл. 79, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда /ЗООС/, кметовете на общините разработват програми за опазване на околната среда. Структурата и съдържанието на Общинската ПООС са изработени в съответствие с актуалните изисквания на ЗООС;
- Изтекъл е срокът на действие на съществуващата Общинска програма за опазване на околната среда (ОПООС), която е била с период на действие 2017 – 2020 година.

Програма за опазване на околната среда на Община Дългопол за периода 2021 – 2028 г. е изложение на основните цели и задачи на Общината в областта на опазване на околната среда. По същността си, тя е целенасочено планиране на дейностите в областта на околната среда за посочения времеви диапазон. В този смисъл, настоящият стратегически документ е инструмент за подобряване състоянието на околната среда. Програмата отчита влиянието на икономическите и социалните интереси в обществото и създава условия за устойчиво развитие на общността като цяло.

Програмата обхваща периода от 2021 до 2028 г., като по този начин отговаря на изискванията за минимум три години, съгласно чл. 79, ал. 2 от ЗООС. По смисъла на същия закон, както Националната стратегия за околна среда, така и общинските програми за околна среда са средство за постигане целите на Закона и се разработват в съответствие с принципите за опазване на околната среда по чл. 3 от ЗООС, а именно:

1. Устойчиво развитие;
2. Предотвратяване и намаляване на риска за човешкото здраве;
3. Предимство на предотвратяването на замърсяване пред последващо отстраняване на вредите, причинени от него;
4. Участие на обществеността и прозрачност в процеса на вземане на решения в областта на околната среда;
5. Информираност на гражданите за състоянието на околната среда;
6. Замърсителят плаща за причинените вреди;
7. Съхраняване, развитие и опазване на екосистемите и присъщото им биологично разнообразие;
8. Възстановяване и подобряване на качеството на околната среда в замърсените и увредените райони;
9. Предотвратяване замърсяването и увреждането на чистите райони и на други неблагоприятни въздействия върху тях;
10. Интегриране на политиката по опазване на околната среда в секторните и регионалните политики за развитие на икономиката и обществените отношения;
11. Достъп до правосъдие по въпроси, отнасящи се до околната среда.

Основната цел на програма за опазване на околната среда е да се постигне устойчиво решаване на екологичните проблеми и подобряване на общото състояние на околната среда в общината, чрез което да се осигури добро качество на живот за жителите и намаляване до минимум на риска за човешкото здраве.

Настоящата програма, надгражда Програма за опазване на околната среда на територията на община Дългопол за периода 2017 – 2020 г. като взема предвид поставените в нея цели, тяхната насоченост и степен на изпълнение, съгласно информация от годишните отчети за изпълнение на Програмата за опазване на околната среда 2017 – 2020 г. и Програмата за управление на отпадъците в Община Дългопол 2014 – 2020 г.

Програмата е координирана с национални и регионални документи, сред които:

- Регионален план за развитие на Североизточен район за периода 2014 - 2020 г.;
- Национална стратегия за регионално развитие за периода 2012 - 2022 г.;
- Национална стратегия за околна среда за периода 2009 - 2018 г.***;

- Национална програма за подобряване качеството на атмосферния въздух (2018 – 2024 г.);
- Национална програма за контрол на замърсяването на въздуха (2020 – 2030 г.);
- Национален план за управление на отпадъците 2014 – 2020 г. и Проект на Национален план за управление на отпадъците 2021 – 2028 г. (етап на изработване: „Съгласуване на Екологична оценка“);
- Национална програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите 2020 – 2030 г.;
- Националната програма за развитие България 2030;
- План за управление на речните басейни в Черноморски район и Национална програма за изпълнение (ПУРБ 2016-2021 г.), съгласно *Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2000 година за установяване на рамка за действията на Общността в областта на политиката за водите*;
- План за управление на риска от наводнения в Черноморски район за басейново управление на водите (ПУРН 2016-2021 г.), съгласно *Директива 2007/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2007 година относно оценката и управлението на риска от наводнения*.

*** Общинските програми се изготвят в тясно съответствие с принципите на Националната стратегия за околна среда (НСОС), която се разработва за период 10 години и се приема от Народното събрание по предложение на Министерския съвет (чл. 76, ЗООС). Към момента МОСВ е в процедура за разработване на нова Национална стратегия за околна среда и План за действие към нея, като се очаква тя да бъде подготвена до ноември 2021 г. Програмният период на Програма за опазване на околната среда на община Дългопол за 2021-2028 г. и съпътстващите приложения, съвпада с периода на актуализирането, изготвянето и прилагането на третите ПУРБ 2022-2027 г. и вторите ПУРН 2022-2027 г.

При синхронизирането на настоящата Общинска ПООС с най-актуалните версии на национални и регионални документи в сектора, е отчетен фактът, че по-горе изброените документи са в процес на актуализация или предстои да бъдат актуализирани, което е свързано и с навлизането в нов програмен период. Вземайки предвид посоченото и както подробно е разписано в част VII от настоящата ПООС на Община Дългопол, при

наличието на по-нови версии на национални и регионални документи, свързани с поставяне на нови национални цели, в контекста на европейските такива, следва общинската програма да бъде актуализирана. По този начин ще се гарантира синхронизирането ѝ с европейските, съответно и националните насоки в сектора. Това ще допринесе за подобряване на плана за действие, чрез съблюдаването на навлизания нов програмен период.

ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА
СРЕДА ЗА ПЕРИОДА 2021 - 2028 Г.

ЧАСТ II. АНАЛИЗ НА СРЕДАТА

II. АНАЛИЗ НА СРЕДАТА

1. Природо-географска характеристика

1.1. Географско положение

Община Дългопол се намира в североизточна България, в източната част на Върбишкия Балкан и представлява една от съставните общини на област Варна (**Фигура № 1.1-1**). Територията на общината е 440.9 km², заема 11.5 % от територията на област Варна и 3 % от територията на Североизточен район. Общината е разположена в югозападната част на област Варна и е пета по големина сред 12-те общини в област Варна. Тя граничи с община Провадия на север, община Долни чифлик на изток, община Руен, област Бургас на юг и община Смядово, област Шумен на запад – северозапад.

Фигура № 1.1-1 Местоположение на община Дългопол

1.2. Селищна мрежа

Община Дългопол е разположена на площ от 490,95 km² и е на пето място по територия и население в област Варна. Най-голяма в териториално отношение е община

Провадия (517,8 km²), докато община Белослав е най-малка, заемайки едва 60.08 km² от територията на областта. Най-голяма част от населението на област Варна е концентрирано в нейния административен център (72 %) гр. Варна, след него, по население, се нареждат общините: Провадия, Аксаково и Долни чифлик.

Дългопол отстои на 73 km от областния център Варна и на 425 km от столицата гр. София (**Таблица № 1.2-1**).

Таблица № 1.2-1 Отстояния от гр. Дългопол до някои големи градове в България, [km]

София	Пловдив	Русе	Шумен	Варна	Бургас	Добрич
425	296	180	57	73	90	110

Източник: Интернет адрес „Българските карти“ – <http://bgmaps.com/>

В община Дългопол попадат 17 населени места, от които един град (гр. Дългопол), където е разположен едноименният административен център и 16 села: Арковна, Аспарухово, Боряна, Величково, Дебелец, Камен дял, Комунари, Красимир, Лопушна, Медовец, Партизани, Поляците, Рояк, Сава, Сладка вода, Цонево (**Таблица № 1.2-2**).

Таблица № 1.1-2 Разстояние до административния център - гр. Дългопол, [km]

Населено място	Разстояние в km до гр. Дългопол
с. Арковна	16.8
с. Аспарухово	14.1
с. Боряна	5.8
с. Величково	11.7
с. Дебелец	16.8
с. Камен дял	8.8
с. Комунари	9.0
с. Красимир	9.0
с. Лопушна	17.6
с. Медовец	22.1
с. Партизани	11.6
с. Поляците	23.0
с. Рояк	9.4
с. Сава	5.9
с. Сладка вода	9.6
с. Цонево	10.5

Урбанистичната класификация на селищата е поляризирана – един град с население над 4 500 души, 4 големи села – Лопушна, Медовец, Партизани и Цонево (над 1 000 жители), 3 средно големи села - Аспарухово, Величково и Поляците (500 – 1 000

жители), 4 средни села – Боряна, Камен дял, Рояк и Сава (200 – 500 жители) и 5 много малки села – Арковна, Дебелец, Комунари, Красимир и Сладка вода с население под 100 души.

Град Дългопол представлява административният център на общината. Неговото землище заема площ от 57.881 km². Дългопол се намира на около 70 km от областния център Варна.

Село Арковна е сравнително малко село, разположено на 17 km от общинския център и на 80 km от областния център - Варна. Землището на селото обхваща 17.32 km². Релефът на селото е планински и на места равнинен. В близост до селото тече р. Голяма Камчия.

Село Аспарухово заема площ от 90.72 km². Намира се в северната част на Айтоския проход в живописния пролом на река Луда Камчия. Край него минава второкласен път Варна-Айтос и ж.п. линия Варна-Карнобат.

Село Боряна е разположено в долината на река Голяма Камчия, заема площ от 27.69 km².

Село Величково заема площ от 13.48 km². Намира се в полите на Източна Стара планина.

Село Камен дял се намира на 85 km на запад от гр. Варна и 85 km северно от гр. Бургас. Заема площ от 8.44 km².

Село Комунари заема площ от 15.06 km² и се намира в началото на Айтоски проход.

Село Красимир заема площ от 9.51 km².

Село Лопушна заема площ от 27.22 km².

Село Медовец заема площ от 33.9 km². Заема най-южните части на Стара планина.

Село Партизани заема площ от 33.18 km². Намира се в източната част на Стара планина.

Село Поляците заема площ от 41.28 km². Разположено е в полупланински район. В близост до селото се намира природна забележителност „Куза-скока“.

Село Рояк се намира в северната част на община Дългопол. Заема площ от 18.47 km².

Село Сава обхваща територия от 16.44 km², в близост до него е язовир Цонево.

Село Сладка вода заема площ от 14.52 km². Намира се на 80 km от гр. Варна и 20 km от язовир Цонево.

Село Цонево е подбалканско село. Заема площ от 15.84 km².

1.3. Релеф

Релефът на територията на община Дългопол преминава от равнинен и частично хълмист към планински. Основно той се определя от долините на протичащите през общината реки Луда Камчия и Голяма Камчия, северните склонове на Камчийската планина и източните разклонения на Върбишката планина.

Територията на общината попада в три физикогеографски области на България – Източна Стара планина, Източен Предбалкан и Източна Дунавска равнина.

Към Източна Стара планина се отнасят най-източните части на Върбишка планина и най-западните части на Камчийска планина. Най-западната част на общината между река Голяма Камчия на север и десния приток на Лопушка река се заема от най-източните разклонения на Драгоевска планина, която е част от Източен Предбалкан. В северната част от общината се простират южните склонове на Роякското плато, което се отнася към Източна Дунавска равнина. Средната надморска височина е 174, 1 m. (*Фигура № 1.3-1*).

Фигура 1.3-1 Географска карта на община Дългопол

Общината е бедна на полезни изкопаеми. Със стопанско значение се открояват находищата на висококачествена глина, подходяща за развитието на керамичното производство. Интерес представляват и находищата за инертни материали, като чакъл, речна баластра и глина подходяща за производство на тухли. На територията на община Дългопол са предоставени на концесия за добив на подземни богатства по чл. 2, ал. 1, т. 5 от Закона за подземните богатства четири находища. Информация от Регистъра на действащите концесии за добив на подземни богатства, актуална към 18.12.2020 г., на територията на община Дългопол е представена в т. 3 към част II „Анализ на средата“ от ПООС.

2. Демографска характеристика

2.1. Брой на населението

Към 31.12.2019 г., съгласно информация от Националния статистически институт (НСИ), населението на община Дългопол е 13 143 жители, от които 6529 мъже и 6614 жени. Съответно към 31.12.2019 г. в общината живеят близо 0,19 % от населението на Република България и близо 2,80 % от населението на област Варна.

От информацията, представена с **Таблица № 2.1-1**, се вижда, че в разглеждания период от 2017 г. до 2019 г. съществува тенденция в намаляване броя на жителите съответно от 13 440 през 2017 г. до 13143 през 2019 г.

Таблица № 2.1-1 Брой на населението на община Дългопол за 2017, 2018 и 2019 г.

Показател	2017 г.	2018 г.	2019 г.
1.Общо население	13440	13286	13143
1.1. Мъже	6685	6599	6529
1.2. Жени	6755	6687	6614
2. В градовете /общо/	4470	4438	4413
2.1. Мъже	2236	2223	2211
2.2. Жени	2234	2215	2202
3. В селата /общо/	8970	8848	8730
3.1. Мъже	4449	4376	4318
3.2. Жени	4521	4472	4412

От **Таблица № 2.1.-1** е видно, че през целия разглеждан период (2017 – 2019 г.) по-голямата част от населението на общината живее в селата (2017 г. – 66,74%, 2018 г. – 66,60 % и 2019 г. – 66,42 %). Забелязва се тенденция в увеличаване на процента жители, населяващи градовете (по-точно единственият град в общината - Дългопол) за разглеждания период, макар че остава значително по-малък от този в селата.

2.2. Население под, в и над трудоспособна възраст

В настоящия анализ е използвана информация от Националния статистически институт (НСИ), като е разгледана и съпоставена информация за населението на община Дългопол под, в и над трудоспособна възраст¹ към 13.04.2020 г. (**Таблица № 2.2-1**).

Таблица № 2.2-1 Население под, в и над трудоспособна възраст в община Дългопол към 13.04.2020 г.

Община Възрастова категория	Общо			В т.ч. градовете		
	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени
Община Дългопол	13143	6529	614	4413	2211	2202
Под трудоспособна възраст	2043	1047	996	718	373	345
В трудоспособна възраст	7834	4181	3653	2734	1473	1261
Над трудоспособна възраст	3266	1301	1965	961	365	596

От **Таблица № 2.2-1** се вижда, че 59,6 % от населението на общината е в трудоспособна възраст, което почти напълно съвпада с процента за страната (59,8 %) (НСИ). Съответно 40,4 % от населението на общината е под и над трудоспособната възраст при 40,2 % от населението на България е в тази възрастова група.

¹ За 2019 г. тези граници са от 16 до навършването на 61 години и 4 месеца за жените и 64 години и 2 месеца за мъжете.

2.3. Естествено движение на населението

Естественият прираст в община Дългопол за периода 2015 – 2019 г. запазва отрицателна тенденция като варира в границите (- 89 до – 120) (**Таблица № 2.3.-1**).

Таблица № 2.3.-1 Естествено движение на населението на община Дългопол за периода 2015 - 2019 г.

Показател	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.
Естествен прираст на населението	- 108	- 120	- 113	- 89	- 120
Живородени деца	117	120	133	130	115
Починали	225	240	246	219	235

Към 31.12.2019 г., отрицателният естествен прираст в община Дългопол е по-засилен спрямо съотношението за населението на България и на област Варна. При естествен прираст на населението в общината минус 120 и население от 13 143 жители (0.0091 %), за област Варна минус 1706 при население 469 885 (0,0036%), за България минус 46 545 при население 6 951 482 (0,0067%).

2.4. Механично движение на населението

Механичното движение на населението е показател, който включва изселените спрямо заселените в общината лица. Данните за механичното движение в община Дългопол през 2019 г., вкл. разделени по пол, са представени в **Таблица № 2.4-1**.

Таблица № 2.4-1 Механично движение на населението на община Дългопол през 2019 г.

Заселени			Изселени			Механичен прираст		
всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени
295	142	153	318	137	181	-23	5	-28

Механичният прираст на населението на община Дългопол е минус 23 човека за 2019 г., което е 0,21 % от броя на жителите за същата година. Същият процент за страната е значително по-нисък (0,03 %), макар че механичният прираст също е отрицателен. На

фона на данните за област Варна, разликата е още по-значителна за 2019 г., т.к. област Варна има дори положителен механичен прираст (339).

Съпоставяне на данните и очертаване на тенденция за механиченото движение в община Дългопол през периода 2015 - 2019 г. е представено в **Таблица № 2.4-2**.

Таблица № 2.4-2 Механично движение на населението на община Дългопол през периода 2015 - 2019 г.

Показател	2015 г.	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.
Механичен прираст	55	-17	- 25	- 65	- 23
Заселени	271	190	258	243	295
Изселени	216	207	283	308	318

От **Таблица № 2.4-2** се вижда, че за периода 2015 -2019 г., с изключение на 2015 г., се поддържа тенденция от отрицателен механичен прираст в общината.

3. Кратък анализ на икономическите отрасли в общината

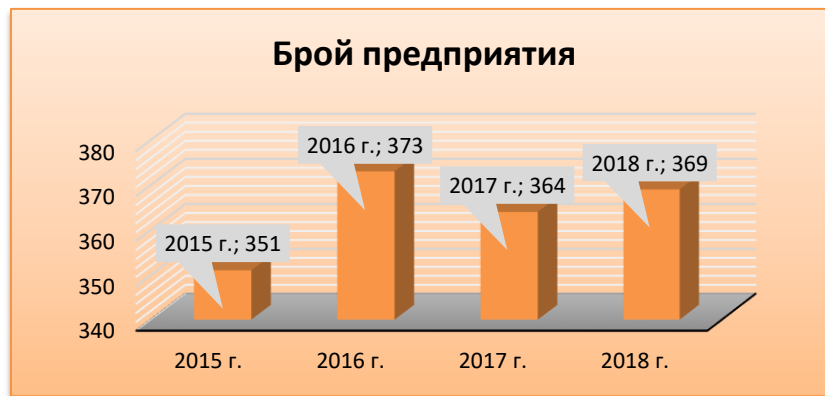
Водещи отрасли на местната икономика са селското и горско стопанство, вкл. дърводобив и дървообработване, при което допълващи функции имат добивната и преработваща промишленост и строителството, както и туризмът.

Земеделието е застъпено във всички селища на общината и има важна роля за цялостното ѝ развитие. Предпоставки за това са благоприятното географско положение на общината, природните дадености, почвено-климатичните условия, транспортната инфраструктура, човешките ресурси и др.

В Програма за управление на кмета на община Дългопол за мандат 2019 – 2023 г. под приоритет 1 се посочва „Икономическо съживяване и развитие на района, повишаване на конкурентоспособността, насърчаване на предприемачеството и инвестициите с приоритети селско стопанство, туризъм и лека промишленост”.

На територията на общината за 2018 г. са регистрирани 369 нефинансови предприятия, което бележи увеличение в сравнение с 2017 г. (**Фигура № 3-1**). Най-голям е броят на микропредприятията (349) със заети в тях до 9 човека.

Фигура № 3-1 Брой регистрирани нефинансови предприятия на територията на община Дългопол за периода 2015 – 2018 г.

/Източник: Годишен доклад на изпълнението на Общинския план за развитие на община Дългопол 2014-2020 г. за 2019 г./

Основни икономически показатели на отчетените нефинансови предприятия в община Дългопол за 2018 г. по икономически дейности са представени на **Таблица № 3-1**.

Таблица № 3-1 Основни икономически показатели на отчетените нефинансови предприятия в община Дългопол за 2018 г. по икономически дейности

Икономически дейности	Брой предприятия	Произведена продукция	Приходи от дейността	Нетни приходи от продажби
		[хиляди левове]		
Общо	369	34955	62628	53472
Селско, горско и рибно стопанство	90	12111	19390	12484
Добивна промишленост	-	-	-	-
Преработваща промишленост	29	2402	2937	2787
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	..	..	..	..
Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване	-	-	-	-
Строителство	11	5713	6525	6498
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	159	7822	25431	25040
Транспорт, складиране и пощи	10	1807	1844	1734
Хотелиерство и ресторантьорство	32	1534	2169	1395
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	..	86	87	70
Операции с недвижими имоти	10	225	951	220
Професионални дейности и научни изследвания	..	372	383	382

Икономически дейности	Брой предприятия	Произведена продукция	Приходи от дейността	Нетни приходи от продажби
		[хиляди левове]		
Административни и спомагателни дейности	..	..	..	..
Образование	..	..	..	..
Хуманно здравеопазване и социална работа	12	1055	1069	1035
Култура, спорт и развлечения	..	..	..	..
Други дейности	..	..	..	..

/Източник: Годишен доклад на изпълнението на Общинския план за развитие на община Дългопол 2014-2020 г. за 2019 г./

Най-голям относителен дял в местната икономика през периода на наблюдение (2018 г.) имат предприятията, работещи в областта на Търговията, ремонт на автомобили и мотоциклети – 159 бр. и Селското, горско и рибно стопанство – 90 бр., Хотелиерство и ресторантьорство – 32 бр., Преработващата промишленост – 29 бр. и Строителство - 11бр.

Селското стопанство и Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети отбелязват най-добри стойности на основните икономически показатели за 2018 г.

3.1. Промисленост

Промислеността е слабо развит отрасъл, нетипичен за района на община Дългопол. Създадени и функциониращи са няколко предприятия от хранително-вкусовата промишленост, от дърводобивната и дървопреработвателната промишленост в общината, както и от сектор Строителство.

Едно от предприятията в сектор Строителство е „Ескана“ АД - гр. Варна, което оперира на територията на общината с обект кариера „Сини вир“ в с. Цонево, която е основен доставчик на инертни материали за Североизточна България.

На територията на община Дългопол са предоставени на концесия за добив на подземни богатства по чл. 2, ал. 1, т. 5 от Закона за подземните богатства четири находища. Информация от Регистъра на действащите концесии за добив на подземни богатства, актуална към 18.12.2020 г., на територията на община Дългопол е представена в **Таблица № 3.1-1.**

Таблица № 3.1-1. Списък на действащите концесии за добив на подземни богатства по чл. 2, ал. 1 от Закона за подземните богатства на територията на община Дългопол към 18.12.2020 г.

№	Партида НКР №	Концесионер	Находище	Община (Област)	Група и вид подземно богатство	Срок на концесията	Дата на подписане на концесионния договор	Дата на влизане в сила на концесионния договор	Решение на Министерски /Общински съвет №
1	D - K1	"Хидрострой" АД, гр. София	Козя поляна	Дългопол (Варна)	Строителни материали - Варовици	35 г.	09.12.2020 г.	Съгласно договора	600/ 27.08.2020 г.
2	D - 00769	"Пътища и мостове" ЕООД, гр. Варна	Капу баир	Дългопол (Варна), Руен (Бургас)	Строителни материали - Варовици, доломитни варовици и алевритови мергели	35 г.	29.08.2018 г.	03.02.1999 г.	322/ 11.05.2018 г.
3	D - 00430	"СМА Минерал Бургас Вар" ЕООД, гр. Бургас	Добромир - изток	Дългопол (Варна), Руен (Бургас)	Строителни материали - Варовици	25 г. + 15 г.	23.05.2007 г.	01.06.2000 г.	240/ 17.04.2007 г.
4	D - 00158	"Ескана" АД, гр. Варна	Сини вир	Дългопол (Варна)	Строителни материали - Варовици	35 г.	10.05.2001 г.	10.05.2001 г.	243/ 10.04.2001 г.

/Източник: Регистър на действащите концесии за добив на подземни богатства /

В сферата на услугите се предлагат: финансови, компютърни и интернет, занаятчийски, ремонтни, битови, заведения за обществено хранене и др.

3.2. Селско стопанство

Селското стопанство е водещ отрасъл на икономиката в община Дългопол. То е основен източник на доходи и заетост и ще продължава да играе важна роля за развитието на района в бъдеще. Отрасълът се благоприятства от климатичните условия, географското положение и релефът, традициите и производствения опит на населението в отглеждане на земеделски култури и селскостопански животни.

Съгласно информация от Годишния доклад за изпълнение на Общинския план за развитие 2014-2020 г., за 2019 г., реферираща към общинска служба „Земеделие“ към 2018 г. има регистрирани 3 Земеделски кооперации, като броят им е такъв и през предходните 3 години. Намалял е броят на регистрираните Земеделски производители в сравнение с 2018 г. През 2019 г. са регистрирани 127 (Таблица № 3.2-1).

Таблица № 3.2-1 Брой регистрирани земеделски производители по населени места в община Дългопол за периода 2007-2012, 2016, 2019 г.

Показател по години	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2016	2019
с. Арковна	1	0	1	1	2	2	-	-
с. Аспарухово	6	6	6	6	7	7	-	-
с. Боряна	4	3	3	4	4	4	-	-
с. Величково	3	2	2	4	2	3	-	-
с. Дългопол	47	30	37	37	35	33	-	-
с. Красимир	1	2	2	2	2	2	-	-
с. Лопушна	15	14	17	10	8	6	-	-
с. Медовец	4	7	11	11	12	12	-	-
с. Партизани	12	12	10	8	7	7	-	-
с. Поляците	8	8	9	5	5	4	-	-
с. Рояк	1	2	3	3	3	3	-	-
с. Сава	3	5	6	6	5	4	-	-
с. Сладка вода	2	1	1	1	2	1	-	-
с. Цонево	14	9	13	14	14	12	-	-
Общо за община Дългопол	121	101	121	112	108	100	156	127

/Източник: Областна дирекция „Земеделие“- Варна/

Растениевъдство

Растениевъдството е основен подотрасъл на селското стопанство в община Дългопол. Основно е специализирано в отглеждането на зърнени култури и трайни насаждения.

Приоритетно направление в растениевъдството е зърнопроизводството и по-специално производството на пшеница.

Съгласно Годишния доклад за напредъка по изпълнението на Общинския план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г. за 2019 г., Обработваемата земя в сравнение с 2018 г. е намаляла с 1498 da. Три пъти се е увеличил броят на засетите декари с царевица в сравнение с 2018 г.- от 11 268 da на 33 343 da. Увеличение през 2019 г. бележат отглежданите трайни насаждения - лозя, череши, орехи, кайсии и лавандула. Спад има в отглеждането на ябълки и сливи.

Животновъдство

Животновъдството е другият развиващ се подотрасъл на селското стопанство в община Дългопол. То се развива главно в лични стопанства, причина за което е високата безработица в региона и установените традиции. През последните години се забелязва трансформация на животновъдството в района. От район със силно развито овцевъдство и говедовъдство се наблюдава преминаване към птицевъдство, свиневъдство и пчеларство. Това може да се обясни с търсенето на свободни пазарни ниши на пазара на животинска продукция и изкупните цени.

От Годишния доклад за напредъка по изпълнението на *Общинския план за развитие на община Дългопол 2014 – 2020 г.* за 2019 г., прави впечатление завишението на отглежданите овце, кози, крави и пчелни семейства в лични стопанства. Пчелните семейства от 672 през 2015 г. са се увеличили на 4118 през 2019 г.

Причина за отлив на земеделски кооперации и големи агрофирми от отрасъл Животновъдство като цяло, са ниските изкупни цени на животинската продукция и високите производствени разходи. Поради това по-малки семейни ферми или фирми се занимават с угодяване и търговия на животни.

3.3. Горско стопанство

Община Дългопол попада в обхвата на ТП ДГС Цонево. Горските масиви, стопанисвани от ДГС Цонево, заемат 47 % от територията на община Дългопол. Тези ресурси са предпоставка за използването им за развитието на дърводобива и дървообработването, билкопроизводство и други дейности, вкл. екологично ориентирани.

Площта на горския фонд и залесените площи на ТП ДГС Цонево към 2018 г. по видове собственост е 23 509 ha, от които:

- Гори държавна собственост – 20 604 ha;
- Гори общинска собственост – 1666 ha;
- Гори частна собственост – 691 ha;
- Гори на юридически лица – 214 ha;
- МОСВ – 109 ha;
- Друго – 225 ha.

Естествено разпространените в района видове дъб (зимен дъб (*Quercus petraea*), благуна (*Q. frainetto*) и цер (*Q. cerris*)) са най-малко засегнати от неблагоприятни климатични условия и повреди по тях почти не се забелязват. Освен основното ползване, са развити и някои странични ползвания от горите.

Стопанската дейност е насочена предимно към подобряване на санитарното състояние на гората. При извеждането на възобновителните и отгледните сечи се вземат главно сухи и загинали дървета, което намалява масовата поява на насекоми, гъбни и други вредители. От насекомните вредители най-често срещани са гъботворка, листоврътка, пръстенотворка, педомерка и др.. От гъбните заболявания най-често срещана е трахеомикозата.

На територията на ТП „ГГС Цонево“ е разположена санитарно-охранителна зона около язовир „Цонево“, която има водоохранна роля с обща площ от 5 529.6 ha.

Залесяването на горски територии се извършва основно от Държавно горско стопанство. През изминалата 2019 г. не е реализирано планово залесяване.

По информация от изготвения Доклад и анализ на резултатите от проведения мониторинг на територията на ТП ДГС „Цонево“ през 2018 г., съгласно спазване на изискванията на индикатор 8.3.1 от Националния стандарт за отговорно управление на горите в България (FSC-STD-BGR-01-2016 V-1), са изпълнени следните дейности от горскостопанския план:

- Отглеждане на горски култури - 395 da.
- Отгледни сечи без материален добив - 415 da.
- Подпомагане на естественото възобновяване, на площ 2375 da.
- Маркиране на ЛФ 2019 г. - 42 330 m³ стояща маса.
- Дърводобив - по ГСП от 2018 г. са заложили средногодишно 40107 пл. m³ лежаща маса. Добитата дървесина през 2018 година е 26142 пл. m³ лежаща маса и представлява 65 % спрямо предвижданията по горскостопански план.

От добитата лежаща маса 7531 пл. m³ дървесина е за местно население или около 29 % от общото количество.

- През 2018 г. няма превишения в добива по дървесни видове или по видове мероприятия.

Голяма част от горите са определени със статут „специални гори“, съгл. чл.5, ал.3, т.1 от Закона за горите, попадайки в защитени територии и/или в защитени зони от мрежата Натура 2000. Не се предвижда промяна на предназначението на горските територии и ползването им за други нужди, като е отчетена значимостта им за екологията и икономическото развитие на Общината.

3.4. Туризм

Предпоставки за развитието на туризъм в община Дългопол представляват богатото културно наследство в района, множеството защитени обекти и чиста природа. Някои от туристическите услуги и атракции, които предлага община Дългопол са:

- Посещение на етнографска сбирка;
- Представяне на традиционни занаяти – грънчарство и тъкачество;
- Дегустации на вина и ракии, местно производство;
- Разходки с лодки в язовира;
- Организиран лов и риболов;
- Активен спортен туризъм – напр. скално катерене, спортно гребане, преходи по туристически маршрути и др.;
- Други.

На територията на общината, в недостатъчна степен се използва потенциалът на организиран лов и риболов и активен спортен туризъм. Община Дългопол разполага с относително добра хотелска база и множество къщи за нощувки, оборудвани с помещения за хранене и развлечения. Село Аспарухово се откроява като туристическия център на общината. Хотелите и къщите за гости на неговата територия разполагат с много добра леглова база.

Културно-исторически и природни обекти в община Дългопол са:

- Скален манастир – с. Рояк и маркирана екопътека;
- Исторически музей – гр. Дългопол;
- Чудните скали – с. Аспарухово, състои се от уникални скални образувания и природна забележителност;
- Възрожденска църква – с. Аспарухово;
- Тулумовата пещера – населена с прилепи;

- Куза скока – водопад, намиращ се в землището на с. Лопушна;
- Калфата – обхваща вековни смесени широколистни гори от дъб, благуна, цер и др.;
- Водениците – горски площи в землището на с. Сладка вода.

Разработена и приета е Програма за развитие на туризма 2018 – 2020 г. в община Дългопол. Тя е изготвена с цел да се открият приоритетите на общината в областта на туризма, да се насърчи използването на природните дадености на община Дългопол - богата природа с множество защитени обекти, културно наследство, природни и исторически забележителности и да се аргументират проектите на общината, които ще бъдат предложени за финансиране от фондовете на Европейския съюз.

В документа „Общ устройствен план – Прогноза“, ТПО – Варна, 2015 г. се посочват прогнозни параметри на отрасъла по умерено-реалистичен вариант на прогнозата (**Таблица № 3.4-1**).

Таблица № 3.4-1 Основни прогнозни параметри за развитието на туризма в община Дългопол за периода 2011 – 2027 г. (реалистичен вариант на прогнозата).

Показатели	Състояние, 2013 г.	Прогноза към:	
		2020 г.	2027 г.
Легла (брой)	133	300	350
Пренощували лица (брой)	1506	2200	2900
Приходи от нощувки (лв)	34730	58000	67000

/Източник: <http://www.dalgopol.org/> /

От направената прогноза (**Таблица № 3.4-1**), се вижда, че очакваното състояние по разглежданите показатели към 2027 г. е увеличаването им с около 16 % на броя легла, близо 32 % на броя пренощували лица и 15,5 % на приходите от нощувки спрямо прогнозата към 2020 г.

4. Инфраструктура

4.1. Републиканска и общинска пътна мрежа

Разположението на община Дългопол е важна част от транспортно-комуникационната система на страната. През територията ѝ преминава път от национално значение – Провадия – Айтос. Автомобилният поток е предимно от товарни автомобили, но условията за движение не са особено благоприятни. Габаритите на пътя варират от 4/6 до 8/14 m, като първите не покриват изискванията предвид функциите, които изпълняват.

В община Дългопол има 50.1 km III-то класна пътна мрежа и 60.0 km IV-то класна пътна мрежа. Голяма част от пътната настилка е в добро състояние. Пътната мрежа свързва всички населени места с центъра на общината - гр. Дългопол, а средното разстояние между тях е близо 6 km, но съществуват и отдалечени места, което представлява сериозно ограничение за достъпа до медицинска помощ.

Положените настилки на територията на общината са асфалт и калдаръм, като съотношението между двете е 95:5. Дължината на уличната мрежа в 17-те селища е 196 km. В населените места тя е с трайна настилка асфалт, която е в лошо състояние, а в отделни селища съществуват улици без настилка.

Общественият транспорт е организиран чрез автобуси на територията на общината, а връзка с областния град става и чрез жп транспорт. През територията на общината преминава двойно-електрифицирана ж.п. линия София-Варна, с възможности за връзка с Шумен и Бургас и жп линия № 3 „София–Карлово–Карнобат–Синдел. На територията на общината има 4 жп гари – Аспарухово, Комунари, Дългопол и Величково, както и една ЖП спирка – Боряна.

Връзката между Варна и Дългопол се обслужва от маршрутни таксите и автобуси.

4.2. Водоснабдяване, канализация и пречистване на отпадъчните води

Водоснабдителната система на община Дългопол задоволява нуждите на населените места. На територията на общината са изградени две смесително-пречиствателни станции за питейна вода. Водопотреблението за битови и стопански нужди на жител от населението средно за денонощие е от 51 до 217 l, като в него се

включват количествата за питейно-битови нужди, обществено обслужване, промишленост и селско стопанство.

Основен източник за водоснабдяване с питейна вода на населените места от общината е язовир „Камчия“.

Съществен проблем за общината са съществените загуби на вода в разпределителната водопроводна мрежа, което се дължи както на течове, така и на нерегламентирани включвания за безконтролно водочерпене. Много от участъците са амортизирани, с голяма честота на аварията, ниска ефективност при експлоатацията им и високи загуби. Най-висок е процентът на азбестоциментовите тръби, които отдавна са с изтекъл срок на експлоатация и носят висок риск, както за осигуряване на водоснабдяването по населените места, така и за здравето на хората. Някои от довеждащите водопроводи са стоманени тръби и също са много амортизирани, поради корозия.

Канализационната мрежа е изградена само в три селища от общината – гр. Дългопол, частично в селата Медовец и Цонево. Общата ѝ дължина за гр. Дългопол е малко над 33 km. Изградената канализация в селата Цонево и Медовец е с обща дължина близо 6 km.

Сериозен проблем за общината е необходимостта от доизграждане на канализационната мрежа във всички населени места. Липсата на канализационна мрежа създава опасност при силни и продължителни валежи и при интензивно топене на снеговете да настъпят наводнения.

През 2019 година проектът на община Дългопол за „Изграждане на канализационна мрежа по ул. ”Тодор Илиев” (от О.Т.211 до О.Т.272), ул. “Здравко Бомбов”(от О.Т. 272 до О.Т.363), ул. “Н.Обретенов” (от О.Т.272 до О.Т.266), ул. “Й.Йовков” (от О.Т.71 до О.Т.75 до 103), ул. “Хр.Смирненски” (от О.Т.75-77 до 380), ул. “Никола Вапцаров” (от О.Т.102 до О.Т.88), ул. “Д.Дебелянов“ (от О.Т.89 до О.Т.86) в гр.Дългопол, общ. Дългопол” попадна в позитивния списък на агломерациите, допустими за финансиране от ПУДООС.

На територията на общината функционира една **пречиствателна станция за отпадъчни води в гр. Дългопол - ГПСОВ „Дългопол“**. В ПСОВ се пречистват отпадъчните води от канализационната мрежа на гр. Дългопол. Пречистените отпадъчни

води се заустват в Юрук дере, от водосбора на р. Камчия водно тяло с код BG2KA130R002. ПСОВ работи със съоръжения за механично и биологично пречистване на водите. Резултатите от анализите от проведения собствен и контролен мониторинг по отделните показатели не превишават индивидуалните емисионни ограничения в издаденото разрешително.

В останалите населени места заустването на каналите и деретата става директно в открити водоеми, най-вече в реките Голяма Камчия и Луда Камчия. Повечето битови-фекални води се отливат в септични ями. Близо 60 % от териториите на населените места имат съоръжения за отточна канализация.

Предстои изграждане на пречиствателна станция в село Цонево.

4.3. Енергийна мрежа и газификация

Електроснабдяването на община Дългопол и цялостното стопанисване на електроразпределителната мрежа и съоръженията към нея се осъществява от „Електроразпределение Север“ АД (име преди 30.01.2018 г. - „ЕНЕРГО-ПРО Мрежи“), район Варна.

Електроенергийният системен оператор, осъществява единното оперативно планиране, координиране и управление, осигурява експлоатацията, поддръжката и надеждното функциониране на електропреносната мрежа, поддържането на спомагателните мрежи, както и ремонтните дейности и услуги.

В общината има една подстанция в гр. Дългопол с мощност от 110/20kV и два 25MVA трансформатори.

Мрежата от 20kV е изцяло кабелна в Дългопол, а останалата част от общината е въздушна. Състоянието на въздушните линии е относително добро и всички населени места от общината са електрифицирани.

В много лошо техническо състояние се намира уличното осветление в населените места.

На територията на общината се провеждат целенасочени мерки по повишаване енергийната ефективност на обществените обекти и сградния фонд. Тези мерки са насочени към оптимизиране на уличното осветление посредством въвеждането на системи за автоматично управление и монтиране на енергоспестяващи осветителни тела.

За повишаване енергийната ефективност на сградите се реализират дейности по тяхното саниране и обновяване технологичните параметри на отоплителните инсталации.

Газифицирането на общината се извършва от „Аресгаз“ АД (име преди 2016 г. - „Черноморска Технологична Компания“ АД).

Газифицирани са частни и 6 общински сгради, включително и Медицински център – Дългопол.

4.4. Телекомуникации

Трите мобилни оператора имат покритие на територията на община Дългопол. През нейната територия преминава главен оптичен кабел от националната оптична мрежа. Интернет комуникациите се осигуряват от частни доставчици, но връзката често е недобра.

Пощенската система е добре развита, тя обхваща 13 броя пощенски станции в големите населени места и 8 броя агентства, които обслужват цялото население.

Всички населени места имат ефирно покритие с радио и телевизионен сигнал. Лицензираните национални телевизии имат 100 % покритие за цялата община. Съществува местна кабелна телевизия, покриваща почти цялата територия на град Дългопол.

4.5. Застрояване

В град Дългопол и съставните села на общината застрояването е ниско с височина на сградите до 10 m, етажност до 3 етажа. Жителите живеят в еднофамилни жилищни сгради, разположени свободно в урегулираните поземлени имоти.

5. Управленски ресурси

5.1. Структура на управление на дейностите, свързани с околната среда

В структурата на Община Дългопол няма специализиран отдел, пряко ангажиран с дейностите по опазване на околната среда. По въпросите, свързани с околната среда се занимава главен експерт „Опазване на околната среда“ към отдел „Инвестиционна политика, проекти и обществени поръчки“. Негови основни отговорности и преки задължения са:

- Контролира спазването на действащото законодателство в областта на опазване на околната среда и рационалното използване на природните ресурси;
- Събира и анализира информация за състоянието на околната среда;
- Изготвя и набавя документи и информация, необходими за издаване на становища за въздействие върху околната среда, екологични оценки и оценки за съвместимост на проекти, обекти и дейности на територията на община Дългопол;
- Следи състоянието на околната среда, евентуални замърсявания на въздуха, водата, почвата и предприема мерки за тяхното отстраняване;
- Извършва контрол на дейностите, свързани със събиране и извозване на отпадъци и други дейности, свързани с управлението на отпадъците;
- Изготвя предписания при установяване на нарушения на екологичното равновесие на територията на общината;
- Осъществява контрол по наредбите на Общински съвет, свързани с опазване на околната среда;
- Изготвя справки и отчети за ТСБ, РИОСВ, БДЧР и др. свързани с дейностите по опазване на околната среда и управление на отпадъците;
- Съставя актове на нарушители по ЗУО и наредбите на Общински съвет, свързани с опазване на околната среда;
- Информира населението за състоянието на околната среда и за предприемани действия и дейности, подлежащи на оценка на въздействието върху околната среда;
- Обработва преписки по молби на граждани и юридически лица;
- Изпълнява и други задачи, произтичащи от нормативните актове и заповедите на кмета на общината, в областта на дейността си.

5.2. Сътрудничество с други институции, организации и дружества

По проблемите на околната среда и здравния статус на населението Община Дългопол поддържа информационен обмен със следните регионални органи на централни ведомства:

- Регионална инспекция по околната среда и водите – Варна към Министерство на околната среда и водите;

- Регионална здравна инспекция - Варна към Министерство на здравеопазването;
- Басейнова дирекция за управление на водите „Черноморски район“, с център гр. Варна;
- Областна дирекция земеделие – Варна, към Министерство на земеделието, храните и горите (МЗХГ);
- Териториално статистическо бюро към НСИ;
- Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“;
- Областна дирекция по безопасност на храните към МЗХГ.

6. Финансов капацитет

Съгласно Доклада към проекта за бюджет на община Дългопол за 2021 г., предоставен на официалния административен сайт на Общината, приходната част на бюджета за финансиране на делегираните от държавата дейности през 2021 г. се състои от обща субсидия в размер на 9 062 543 лв. при 7 662 758 лв. за 2020 г. Същата е завишена с около 18 %. В абсолютна сума увеличението е с 1 399 785 лв.

С общата субсидия се финансират делегираните от държавата дейности при организирането и предоставянето на публични услуги:

- Функция „Общи държавни служби“;
- Функция „Отбрана и сигурност“;
- Функция „Образование“;
- Функция „Здравеопазване“;
- Функция „Социално осигуряване, подпомагане и грижи“;
- Функция „Култура“.

Плануваните средства за издръжка на делегираните държавни дейности са в размер на 1 662 992 лв., като от тях 690 020 лв. са във функция „Образование“.

За издръжка в местните дейности са разчетени 1 590 679 лв., включително, но не само: за зимно поддържане и снегочистване на пътищата – 143 000 лв.; за улично осветление – 100 000 лв.; за дейностите по чистотата – 286 723 лв.; за поддръжка на автомобилния парк – 109 000 лв.

- Общината залага като част от основните си задачи през 2021 г.
- Продължаване финансовата стабилност на общината;

- Откритост, отчетност и гарантиране на обществения интерес при разходването на общинския бюджет;
- Планиране и разходване на публичните средства по приоритети: инфраструктура и благоустройство, образование, **екология**, култура, здравеопазване и социални дейности.

Съгласно информация от Доклада към проекта за бюджет на община Дългопол за 2021 г, т. 4 **Капиталови разходи**, общият обем на капиталовите разходи възлиза на 8 165 295 лв. с включен ДДС. Част от средствата от целевата субсидия за капиталови разходи в размер на 697 000 лв. са разчетени както следва: 306 940 лв. за текущи ремонти на улици на територията на общината; 9 600 лв. за съфинансиране по проект „Изграждане на канализационна мрежа по улици в гр. Дългопол“ и други пряко и/или косвено свързани с подобряване състоянието на околната среда.

От ПУДООС ще се изпълнява проект „Изграждане на канализационна мрежа по улици в гр. Дългопол“ на стойност – 709 472 лв. и „Реконструкция на водопроводни клонове за 10 броя улици разположени в очертанията на гр. Дългопол“ на стойност – 433 730 лв.

От ДФ „Земеделие“ ще се финансират следните обекти: 1 068 313 лв. за окончателно довършване на обект „Реконструкция и рехабилитация на улична мрежа в населените места в общината, вкл. в с. Цонево“.

Приходите от ТБО покриват предимно разходите по управление на отпадъците и почистване на местата за обществено ползване (улици, площади).

7. Климат и атмосферен въздух

7.1. Климат

Според климатичното райониране на България (по Велев, 1990, 2002) община Дългопол попада в Преходната климатична област, район на Добруджанското плато и район на Източна Стара планина. За тази област са характерни топло лято и по-мека зима, валежите се отличават с два максимума (май - юни и ноември - декември) и два минимума (август и февруари), снежната покривка в извънпланинските райони е неустойчива. Климатичните елементи в областта най-добре илюстрират преходния характер на климата.

• **Температура на въздуха:**

В следващата **Таблица № 7.1-1** са представени средномесечните и годишна температура на въздуха за района на община Дългопол.

Т
(Станция Горен Чифлик, Климатичен справочник, НИМХ), 1961-90

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	год

Наблюденията върху средномесечните температури на въздуха изразяват характера на Преходната климатична област, който се обуславя с мека зима и топло лято, това се потвърждава от средните януарски и февруарски температури, които остават

п
о
л

В следващата **Таблица № 7.1-2** са представени данни за средномесечната минимална температура на въздуха в района на община Дългопол.

С
(Станция Горен Чифлик, Климатичен справочник, НИМХ), 1961-90

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	год

Средномесечната минимална температура на въздуха е най-ниска през месец януари, когато достига до -4.1 °С, съответно най-висока през месец юли 13.9 °С.

Таблица № 7.1-3 представя данни за средномесечната максимална температура на въздуха в района на община Дългопол.

Т
(Климатичен справочник, НИМХ), 1961-90

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	год

Средномесечната максимална температура на въздуха в района на община Дългопол е най-висока през месец юли 29.1 °С.

• **Валежи:**

Таблица № 7.1-4 представя данни за средномесечните и годишни суми на валежите в района на община Дългопол.

Таблица № 7.1.-4 Средномесечни и годишни суми на валежите в mm
(Станция Дългопол, Климатичен справочник, НИИМХ), 1961-90

I	II	III	IV		VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	год

Сумата на годишните валежи средно за 30-годишен период е 646 mm. Тази сума попада в нормите за климатичните райони, в които се намира общината - за климатичен район на Източна Стара планина валежните суми достигат 670 mm, а за района на Добруджанското плато 500 mm.

Валежите за района на общината се отличават с два максимума май - юни, съответно с 69 и 62 mm и ноември - декември (68 и 63 mm). Проявата на два валежни максимума подчертава влиянието на Преходната климатична област. Относно сезонното разпределение на валежите най-големи количества падат през зимата - 172 mm и пролетта - 164 mm.

- **Влажност на въздуха:**

Таблица № 7.1.-5 представя данни за средномесечната и годишна влажност на атмосферния въздух в района на община Дългопол.

Таблица № 7.1.-5 Средномесечна и годишна влажност на въздуха
(Станция Горен Чифлик, Климатичен справочник, НИИМХ), 1961-90

I	II	III	IV		VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	год

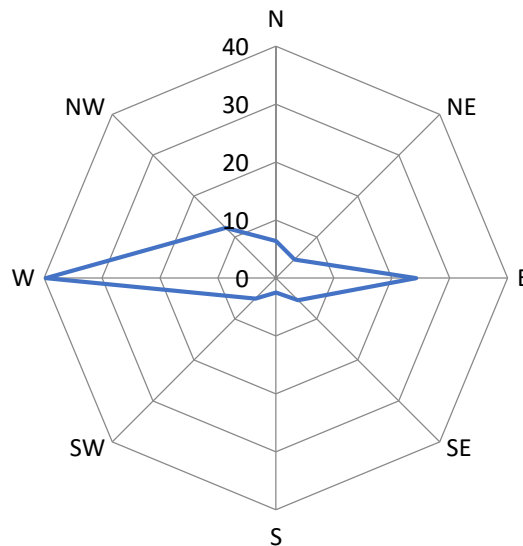
Относителната влажност на въздуха има есенно-зимен максимум. Най-високи стойности са отчетени през периода ноември – февруари, през който варира в рамките на 83 до 86 %, съответно най-ниските средномесечни стойности на влажността на въздуха са отчетени през месец юли (73 %).

Вятър:

На **Фигура № 7.1-1** е представена посоката на вятъра по честота.

На територията на община Дългопол преобладават ветровете от запад (39.7 %) и в по-малка степен са изразени тези от изток (24.2 %). Северозападните ветрове съставят 12.3 %, а ветровете от останалите сектори са незначителни.

Фигура № 7.1-1 Честота на вятъра по посока в %, (Станция Горен Чифлик Климатичен справочник, НИМХ), 1961-90

В **Таблица № 7.1-6** е представена посоката на вятъра в общината по месеци.

Таблица № 7.1-6 Скорост на вятъра в община Дългопол по посока, [m/s]

Посока	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
N	3.5	3.2	3.3	3.1	2.2	2.2	2	2	2.4	2.5	3.3	2.8
NE	2.8	2.7	2.6	3.4	3.3	3.2	2.4	2.7	3.2	2.8	3.4	2.7
E	2.5	2.3	2.9	2.8	2.7	2.3	2.3	2.5	2.4	2.5	2.5	2.5
SE	3	2.4	2.4	2.8	2.5	2.6	2.7	2.7	3	2.7	2.3	2.5
S	2.8	3.1	3.1	2.6	2.3	2.1	2.1	2	2	2.9	3	3.6
SW	4.1	4.8	3.8	3.5	3.3	2.6	3.2	3.1	2.6	3	3.9	4.8
W	3.4	3.5	3.4	3	2.4	2.5	2.5	2.6	2.6	2.6	3.1	3.1
NW	4.4	4.2	3.5	3.1	2.5	3	2.6	2.5	2.6	2.8	3	3.8

От **Таблица № 7.1-6** е видно, че вятърът в района е относително равномерно разпределен по средна скорост през различните месеци и сезони. Стойностите се движат в диапазона от 2 до 4.8 m/s., като по-високите средномесечни скорости са характерни за зимния период.

7.2. Атмосферен въздух

Анализът на състоянието на атмосферния въздух се осъществява с цел определяне на настоящото ниво на замърсяване. Въздухът, като компонент на околната среда, влияе върху състоянието на другите фактори на средата.

Община Дългопол не е включена в системата за постоянен контрол на чистотата на атмосферния въздух на МОСВ и МЗ.

Община Дългопол се характеризира с добро качество на атмосферния въздух, което се определя от липсата на големи производствени предприятия, ползването на екологични методи в земеделието, както и на благоприятните климатични условия. Съгласно предвиденото в ОУП, не се очаква нарушаване на хигиенните критерии за качествата на атмосферния въздух и в близкото бъдеще.

Основни замърсители на въздуха в община Дългопол, без да се превишават НДЕ (норми на допустимите емисии) са главно:

- **Антропогенни източници** – Битово изгаряне на твърди и течни горива (отопление през зимата); селскостопански дейности – по време на есенно и пролетно обработване на почвата, наторяване и третиране с препарати за растителна защита (последното е твърде ограничено); автотранспорт – движение по жп линия Варна – София и по междуселските пътища.

Замърсяването на въздуха на територията на община Дългопол, причинено от битовото отопление, е сезонно и характерно за зимния период. Предпоставка за повишени нива на замърсяване на въздуха в приземните слоеве е използването на нискокачествени горивни материали.

Като мярка за намаляване нивото на замърсяване на атмосферния въздух вследствие на битовото отопление се препоръчва използването на качествени горивни материали.

Транспортът в населените места, като източник на замърсяване на въздуха, не би могъл да се приеме като решаващ за състоянието на въздуха, поради естеството и икономическото състояние на общината.

Праховото замърсяване на въздуха, вследствие транспорта е проблем. Причина за това е недоброто състояние на пътищата, ползването им от селскостопански машини, които ги замърсяват. Друг източник на неорганизирано прахово замърсяване са цеховете за дървопреработка.

- **От естествен произход** – На територията на община Дългопол няма природни естествени източници замърсители на атмосферния въздух.

8. Води

Община Дългопол попада в териториалния обхват на Черноморски район за басейново управление на водите. Програмата за опазване на околната среда на община Дългопол е неразривно свързана с План за управление на речните басейни (ПУРБ 2016-2021 г.) за Черноморски район, съгласно РДВ 2000/60ЕС и План за управление на риска от наводнения (ПУРН 2016-2021 г.), съгласно Директива 2007/60ЕС и Програмите от мерки към тях. Програмният период на Програма за опазване на околната среда на община Дългопол за 2021-2028 г. и съпътстващите приложения, съвпада с периода на актуализирането, изготвянето и прилагането на третите ПУРБ 2022-2027 г. и вторите ПУРН 2022-2027 г.

8.1. Повърхностни води

Община Дългопол попада в речния басейн на река Камчия, която се формира от реките Голяма Камчия и Луда Камчия. Друга по-голяма река в общината е Елешница.

Река Голяма Камчия е с дължина 245 km. Тя води началото си от стръмните южни склонове на Лиса планина, събира водите на областта Герлово, където е известна под името Тича, образува живописен пролом в Преславската планина и излиза в хълмистото Преславско поле, където приема водите на река Врана. От там под името Голяма Камчия тече в посока изток-югоизток до с. Цонево, където се съединява с река Луда Камчия. От там до вливането си в Черно море р. Камчия тече през мочурливата низина Лонгоза, обрасла с широколистни гори.

Река Луда Камчия се явява като десен приток на р. Камчия. Извират до прохода Вратник на границата между Средна и Източна Стара планина. При с. Дъскотна реката прави голям завой и прорязва главната Старопланинска верига с дълъг пролом, след което преминава в чашката на язовир „Цонево“, който се явява на мястото на бившето речно легло. След язовир Цонево реката продължава, за да се влее в река Камчия. Дебитът на тези реки е относително постоянен, но при дъждовни години, т.е. много често, излизат от коритата си и причиняват наводнения със значителни материални щети.

Река Елешница – извират от Еминската планина – част от главната Старопланинска верига. Тече в посока североизток, като при м. „Сини вир“ река Елешница преминава в чашката на язовир Елешница, след него продължава до вливането

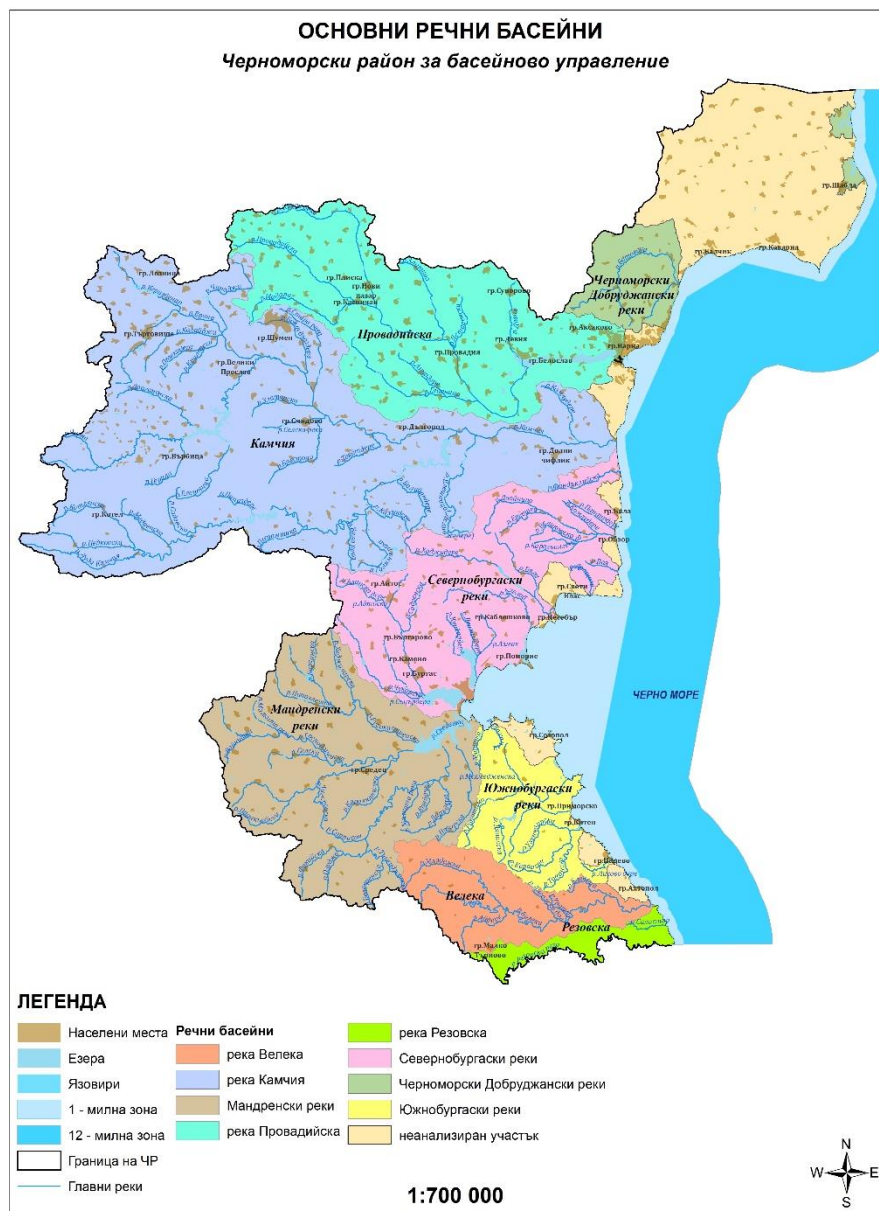

си в р.Камчия. Характерно за речното легло на р. Елешница е, че то е с малък наклон, плитко, сравнително широко и на места запълнено с алувиални наслаги. Река Елешница има непостоянен дебит. Най-голям е нейният отток през зимата и пролетта, а най-малък през втората половина на лятото и началото на есента. Не са редки случаите когато през този период, тя пресъхва за известно време.

На територията на общината има два големи язовира - Цонево и Елешница. Язовир Цонево е седмият по големина в страната, с дължина 28 km и с пълен обем 330 млн. m³.

Общината попада в обхвата на Басейнова Дирекция Черноморски район с център гр. Варна. (*Фигура № 8.1-1*).

Фигура № 8.1-1 Основни речни басейни в Черноморски район за басейново управление

/Източник: Басейнова дирекция „Черноморски район“ - <https://www.bsbd.org/> /

Язовири на територията на община Дългопол

На територията на община Дългопол има изградени два язовира, съответно:

Язовир Елешница в поречието на р. Елешница, землището на с. Цонево. Язовирът е изграден през 1967 г. с проектна цел на ползване риборазвъждане напояване; промишлено водоснабдяване. Язовир Елешница е с максимален обем 10,6 m³ и залята площ/ площ на огледалото при максимален обем 1,184 km². Язовирът е частна държавна собственост и се стопанисва от „Напоителни системи“ ЕАД.

Язовир Георги Трайков/ Яз. Цонево в поречието на р. Луда Камчия, землището на с. Цонево. Язовирът е изграден през 1973 г. с проектна цел на ползване промишлено водоснабдяване, напояване, рибовъдство. Язовир Георги Трайков е с максимален обем 329 m³ и залята площ/ площ на огледалото при максимален обем 17,3 km². Язовирът е публична държавна собственост и се стопанисва от „Напоителни системи“ ЕАД. От 2005 г. язовир Цонево е определен за питеен, но водите му се използват за промишлени нужди за заводите в Девня.

Мониторинг на повърхностните води

Мониторингът на повърхностните води на цялата територия на област Варна се осъществява от акредитирана Регионална лаборатория Варна – 04 към ИАОС след възлагане от Басейнова дирекция „Черноморски район“.

Контролт, извършван от РИОСВ – Варна на обектите, формиращи отпадъчни води, включително пречиствателни станции на населени места е в пряка зависимост от качеството на водоприемниците (Доклад на РИОСВ-Варна за състоянието на околната среда през 2019 г.).

Таблица № 8.1-1 представя данни за основните физико-химични показатели – средна годишна стойност и състояние през 2018 и 2019 г., съгласно Наредба № Н-4 от 14.09.2012 г. за характеризиране на повърхностните води, за водни тела на територията на община Дългопол. Данните са използвани от *Годишния доклад за състоянието на околната среда през 2019 г. на РИОСВ-Варна.*

Таблица № 8.1-1 Основни физико-химични показатели за 2018 и 2019 г. на пунктове от системата за мониторинг на водите на територията на община Дългопол.

Код на ВТ	Пункт	Код на пункт	2018 г. Показател (mg/dm ³)								2019 г. Показател (mg/dm ³)								Състояние
			O ₂	БПК ₅	NH ₄ -N	NO ₂ -N	NO ₃ -N	N общ	P-PO ₄	P-P общ	O ₂	БПК ₅	NH ₄ -N	NO ₂ -N	NO ₃ -N	N общ	P-PO ₄	P-P общ	
BG2KA578R1 303	р. Камчия - мост между с. Партизани и гр. Дългопол (ХМП Арковна)	BG2KA45171 MS299	8,07	1,48	0,245	0,045	1,8	2,2	0,103	0,15	7,03	2,27	0,12	0,08	1,208	1,216	0,1433	0,2023	влошава се по NO ₂ -N
BG2KA578 R003	р. Г. Камчия - след гр. Дългопол	BG2KA005 13MS006	7,60	1,41	0,397	0,043	1,6	2,05	0,108	0,16	7,20	2,11	0,141	0,066	1,2	1,076	0,1218	0,1715	влошава се по NO ₂ -N, P-PO ₄ и фосфор
BG2KA400R 009	р. Балабандере - преди яз. Цонево*	BG2KA04211 MS221	9,05	2,00	0,041	0,012	0,28	0,33	0,029	0,063	10,00	1,34	0,059	0,006	0,577	0,742	0,017	0,028	не показва отклонение от характерните стойности
BG2KA200 R007	р. Елешница - преди яз. "Елешница"*	BG2KA025 73MS225	6,76	0,73	0,014	0,005	0,069	0,52	0,011	0,025	7,81	1,60	0,036	0,03	0,22	0,515	0,011	0,172	влошава се по фосфор

Програма за опазване на околната среда на Община Дългопол 2021 – 2028 г.

Код на ВТ	Пункт	Код на пункт	2018 г. Показател (mg/dm ³)								2019 г. Показател (mg/dm ³)								Състояние
			O ₂	БПК ₅	NH ₄ -N	NO ₂ -N	NO ₃ -N	N общ	P-PO ₄	P-P общ	O ₂	БПК ₅	NH ₄ -N	NO ₂ -N	NO ₃ -N	N общ	P-PO ₄	P-P общ	
BG2KA200R005	р. Елешница - преди вливане в р. Камчия*	BG2KA00231MS226	6,65	0,88	0,027	0,006	0,18	0,52	0,011	0,022	8,43	2,10	0,042	0,002	0,153	0,515	0,011	0,113	влошава се по фосфор
BG2KA200L006	яз. „Елешница”*	BG2KA00233MS037	6,17	1,91	0,053	0,012	0,042	0,52	0,011	0,07	7,18	1,80	0,014	0,033	0,086	0,515	0,011	0,072	влошава се по NO ₂ -N
BG2KA400L008	яз. "Цонево"*	BG2KA04195MS008	7,03	1,14	0,014	0,003	0,11	0,52	0,011	0,011	8,28	1,70	0,014	0,013	0,18	0,515	0,011	0,028	не показва отклонение от характерните стойности

Легенда:

	Много добро състояние
	Добро състояние
	Умерено състояние

Физико-химичните показатели на водните тела на територията на община Дългопол за 2018 и 2019 г. определят състоянието им като добро – много добро. Отбелязва се влошаване относно фосфора в пунктовете *р. Г. Камчия - след гр. Дългопол*; *р. Елешница - преди яз. "Елешница"* и *р. Елешница - преди вливане в р. Камчия*. Влошаване относно нитратния азот е отбелязано за пунктовете *р. Камчия - мост между с. Партизани и гр. Дългопол (ХМП Арковна)*; *р. Г. Камчия - след гр. Дългопол* и *яз. „Елешница“*. Относно другите разглеждани вещества, които допринасят за еутрофикация на водите – фосфатите, се отчита повишаване в пункт *р. Г. Камчия - след гр. Дългопол*. За останалите места не се констатира отклонение от характерните стойности (*р. Балабандере - преди яз. Цонево* и *яз. "Цонево"*).

Съгласно информация от План за управление на речните басейни за периода 2016-2021 г. за Черноморски район на басейново управление на водите, на територията на община Дългопол попадат повърхностните водни тела, представени в **Таблица № 8.1.-2.**

Таблица № 8.1.-2. Информация за повърхностни водни тела, попадащи на територията на община Дългопол и оценка на химично и екологично им състояние, съгласно ПУРБ 2016-2021 г. (Черноморски район на басейново управление на водите).

№	Код на повърхностното водно тяло	Наименование/ географски характеристики	Екологично състояние/ потенциал	Химично състояние	Информация за повърхностното водно тяло
1.	BG2KA130R1002	р. Камчия от вливане на р. Луда Камчия до с. Дъбравино (шосеен мост)	Умерено	Добро	Тялото е определено в риск и за него е неприложимо прилагане на изключения от постигане на добро състояние с поставени цели: предотвратяване влошаването на екологичното състояние: опазване; подобряване и възстановяване на водното тяло за постигане на добро екологично състояние (постигане и запазване на добро екологично състояние по физикохимични елементи – N-NO ₂ , N-total, P-PO ₄ , P-total); запазване на добро химично състояние.
2.	BG2KA200R005	р. Елешница – от яз. Елешница до вливане в р. Камчия	Добро	Добро	Тялото не е определено в риск. За тялото е неприложимо прилагане на изключения от постигане на добро състояние. За него са поставени цели, свързани със запазване на добро екологично състояние и запазване на добро химично състояние.
3.	BG2KA200R007	р. Елешница от извор до вливане в яз. Елешница	Добро	Добро	Тялото не е определено в риск. За тялото е неприложимо прилагане на изключения от постигане на добро състояние. За него са поставени цели, свързани със запазване на добро екологично състояние и запазване на добро химично състояние.

№	Код на повърхностното водно тяло	Наименование/ географски характеристики	Екологично състояние/ потенциал	Химично състояние	Информация за повърхностното водно тяло
4.	BG2KA400R1004	р. Луда Камчия - от яз. Георги Трайков до вливане в р. Камчия	Умерен	Добро	Тялото не е определено в риск. За тялото е неприложимо прилагане на изключения от постигане на добро състояние. За него са поставени цели, свързани с: постигане на добър екологичен потенциал запазване на добър екологичен потенциал по биологични елементи (постигане и запазване на добър екологичен потенциал по физикохимични елементи – N-NO ₂ , N-total, P-total); запазване на добро химично състояние.
5.	BG2KA200L006	яз. Елешница	Добро	Неизвестно	Тялото не е определено в риск. За тялото е неприложимо прилагане на изключения от постигане на добро състояние. За него са поставени цели, свързани със: запазване на добър екологичен потенциал и запазване на добро химично състояние.
6.	BG2KA400L008	яз. Георги Трайков	Добро	Неизвестно	Тялото не е определено в риск. За тялото е неприложимо прилагане на изключения от постигане на добро състояние. За него са поставени цели, свързани със запазване на добро екологично състояние и запазване на добро химично състояние.
7.	BG2KA400R1111	р. Луда Камчия - от с. Люляково до яз. „Георги Трайков“	Умерено	Неизвестно	Тялото не е определено в риск. За тялото е неприложимо прилагане на изключения от постигане на добро състояние. За него са поставени цели, свързани със: предотвратяване влошаването на екологичното състояние; опазване, подобряване и възстановяване на водното тяло за постигане на добро екологично състояние; постигане и запазване на добро екологично състояние по биологични елементи – МЗБ; запазване на добро екологично състояние по физикохимични елементи; запазване на добро химично състояние.

№	Код на повърхностното водно тяло	Наименование/ географски характеристики	Екологично състояние/ потенциал	Химично състояние	Информация за повърхностното водно тяло
8.	BG2KA500R010	р. Токат дере от извор до вливане в р. Камчия	Добро	Добро	Тялото е определено в риск за непостигане на целите на РДВ и е неприложимо прилагане на изключения от постигане на добро състояние. За него са поставени цели, свързани със запазване на добро екологично състояние и запазване на добро химично състояние.
9.	BG2KA578R1203	I участък: р. Камчия - от вливане на р. Поройна/ Боклуджадере и вливане на река Токатдере (Лопушна) при с. Арковна; II участък: Аркотински пролом, р. Камчия – от вливане на река Токатдере (Лопушна) при с. Арковна до възен мост от с. Камен дял за Гара Партизани	Умерено	Лошо	Тялото е определено в риск, с фактори на риска – живак. За него е определено изключение по чл. 156в, т.1 от ЗВ (4.4 от РДВ), с поставени цели, свързани с предотвратяване влошаването на екологичния потенциал; опазване, подобряване и възстановяване на водното тяло за постигане на умерен екологичен потенциал; предотвратяване, прогресивно намаляване и прекратяване на веднъж или на етапи на замърсяването от емисии, зауствания и изпускания на приоритетни и приоритетно опасни вещества.
10.	BG2KA578R1303	р. Камчия от възен мост от с. Камен дял за гара Партизани до река Сладка вода (Мечи дол) при с. Красимир	Умерено	Добро	Тялото е определено в риск за непостигане на целите на РДВ. За него е определено изключение по чл. 156в, т.1 от ЗВ (4.4. от РДВ), с поставени цели, свързани с предотвратяване влошаването на екологичното състояние; опазване, подобряване на водното тяло за постигане на добър екологичен потенциал, запазване на добър екологичен потенциал по биологични елементи (постигане и запазване на добър екологичен потенциал по физикохимични елементи – N-NO3, N-total, P-total); запазване на добро химично състояние.

№	Код на повърхностното водно тяло	Наименование/ географски характеристики	Екологично състояние/ потенциал	Химично състояние	Информация за повърхностното водно тяло
11.	BG2KA578R1403	р. Камчия от река Сладка водз (Мечи дол) при с. Красимир до вливане на р. Луда Камчия	Умерено	Добро	Тялото е определено в риск за непостигане на целите на РДВ. За него е определено изключение по чл. 156в, т. 1 от ЗВ (4.4. от РДВ), с поставени цели, свързани с предотвратяване влошаването на екологичното състояние; опазване, подобряване на водното тяло за постигане на добър екологичен потенциал, запазване на добър екологичен потенциал по биологични елементи (постигане и запазване на добър екологичен потенциал по физикохимични елементи – N-NO ₃ , N-total, P-total); запазване на добро химично състояние.
12.	BG2KA600R018	р. Брестова и притоци	Умерено	Добро	Тялото е определено в риск за непостигане на целите на РДВ. За него е определено изключение по чл. 156в, т. 1 от ЗВ (4.4. от РДВ), с поставени цели за предотвратяване влошаването на екологичното състояние; опазване, подобряване и възстановяване на водното тяло за постигане на добро екологично състояние (постигане и запазване на добро екологично състояние по биологични елементи – МЗБ, постигане и запазване на добро екологично състояние по физикохимични елементи – N-No ₂ , N-total, P-PO ₄ , P-total); запазване на добро химично състояние.
13.	BG2PR345R1007	р. Главница - от извора до вливане на р. Аннадере	Добро	Неизвестно	Тялото е определено в риск за непостигане на целите на РДВ. За него е неприложимо прилагане на изключения от постигане на добро състояние, с поставени цели запазване на добро екологично състояние и постигане и запазване на добро химично състояние.

Източници на отпадъчни води

Обектите, формиращи отпадъчни води, зауствани в повърхностни водни тела, попадащи в териториалния обхват на община Дългопол, съгласно информация от РИОСВ - Варна, са:

- Водоснабдяване и канализация Варна ООД - Канализационна система гр. Дългопол;
- Ескана АД, гр.Варна, цех Сини вир, с. Цонево-инсталация за трошен камък;
- Лукойл България ЕООД - Петролно - снабдителна база Аспарухово.

В издадените разрешителни за ползване на воден обект с цел заустване на отпадъчни води, норми за приоритетни и приоритетно опасни вещества за промишлени обекти са регламентирани за Лукойл България ЕООД - Петролно - снабдителна база Аспарухово. Предприятието е класифицирано с висок рисков потенциал.

През 2019 г. РИОСВ – Варна, в съответствие с годишния план за контролната дейност на комисиите за извършване на съвместни проверки на предприятията, класифицирани с нисък и висок рисков потенциал, утвърден със заповед на министъра на околната среда и водите извършва проверка на *Пласментно снабдителска база – Аспарухово, с. Аспарухово* с оператор „Лукойл България” ЕООД, гр. София, дава едно предписание, което посочва, че е изпълнено в указания срок. (Доклад за 2019 г. на РИОСВ-Варна).

8.2. Подземни води

На територията на община Дългопол попадат подземни водни тела (ПВТ) от следните водоносни хоризонти:

Квартернерни водоносни хоризонти:

Квартернерните водоносни хоризонти основно се формират в алувиалните отложения (терасите на по-големите реки и повърхностно-течащи води) и по рядко в делувиалните и пролувиални седименти, като са автономни за всяка от тях. Вертикалната позиция на кварталнерните ПВТ е първата от повърхността . Разкритата площ е равна на цялата площ на ПВТ. Водоносните хоризонти са открити и подложени на най-силен натиск. Основно подхранването се осъществява от валежните скатови води във

водосборните области и привлекаеми ресурси от оттока на реките в зависимост от водочерпенето в съоръженията.

- **BG2G000000Q005 Порови води в Квартернера на р. Камчия** - в поречието на р. Камчия, Дерета Приселци – Черноморец и е с колектор от чакъли, пясъци, гравий и глини;
- **BG2G000000Q004 Порови води в кватернера на р. Врана** – в поречието на р. Врана, безнапорни води, глинесто пясъчливи характеристика на покриващите ПВТ пластове в зоната на подхранване с колектор от дребно до среднозърнести чакъли и пясъци;

Палеогенски водоносни хоризонти

Палеогенските водоносни хоризонти се формират предимно в долно и средноеоценските отложения с порово-пукнатинен колектор. Водоносните хоризонти са издържани в Североизточна (СИ) България и залягат на дълбочина от 20 до към 600 m. В останалите райони на БДЧР, те са представени като повърхностен комплекс или маломощни хоризонти с локално подхранване. В СИ България той е напорен, като в останалите места предимно е грунтов до полунапорен.

Подхранването им се осъществява основно от валежите в зоните, където се разкриват на повърхността, а в дълбочина - от водите, формирани на повърхността или взаимодействието му с другите хоризонти.

- **BG2G000000PG027 Порови води в палеоген - еоцен, олигоцен Провадия** - с местоположение в поречия р. Провадийска и р. Камчия и с колектор от пясъци, пясъчници, варовици, глини, мергели и конгломерати.

Долнокреден водоносен комплекс

Долнокредният водоносен комплекс е формиран в повърхностните отложения на стратиграфските комплекси валанж, хотрив, барем, апт и алб. Пъстрият литоложки състав, представен от мергели, глинести варовици и пясъчници представлява неиздържан колектор на локалните води в него. Водите са предимно грунтови и рядко полунапорни. По тип е пукнатинен, карстово-пукнатинен или порово-пукнатинен. Водовземните съоръжения предимно са каптажи и шахтови кладенци. Понякога формира общ комплекс с кватернерния и палеогенски водоносни хоризонти. На повърхността се разкрива от 30 до 50 % от площта на долнокредните – хотрив- барем ПВТ и близо такава

част ще бъде подложена на значим натиск. Подхранването му се осъществява основно от валежите и взаимодействието с горечитираните водоносни хоризонти.

- **BG2G000K1HB038 Пукнатинни води във валанж- хотрив – апт Предбалкан Конево** - с местоположение в поречие на р. Камчия и с колектор от мергели, пясъчници, варовици и глини.

- **BG2G00000K2033 Карстови води в горна креда, плюс юра-триас Котелски карстов басейн** –напорни води, характеристика на покриващите ПВТ пластове в зоната на подхранване - открит; Литоложки строеж на ПВТ: от дребно до среднозърнести чакъли и пясъци

- **BG2G00000K2032 Карстови води в Горна креда турон - мастрихт-Провадийска синклинала** – безнапорни води, глинесто пясъчливи характеристика на покриващите ПВТ пластове в зоната на подхранване. Литоложки строеж на ПВТ: теригенно карбонатен фациес.

8.3. Райони със значителен потенциален риск от наводнения

Съгласно *План за управление на риска от наводнения в Черноморски басейн за басейново управление на водите (ПУРН)* за периода 2016-2021 попадащ на територията на община Дългопол (малка част в землището на с. Цонево) район със значителен потенциален риск от наводнения е с код: BG2_APSFR_KA_12 и наименование „Камчия - Гроздьово“, който се залива при моделирани сценарии с период на повтаряемост 20, 100 и 1000 години. Съгласно ПУРН 2016-2021 г., РЗПРН с код: BG2_APSFR_KA_12 и наименование „Камчия - Гроздьово“, е с „висока“ степен на риска /интерпретация на риска/.

Съгласно извършената актуализация на *Райони със значителен потенциален риск от наводнения* (РЗПРН) за периода 2022-2027 г. и Заповед № РД-803/10.08.2021 г. на Министъра на околната среда и водите, район BG2_APSFR_KA_12 е част от нов РЗПРН с код BG2_APSFR_KA_100 и наименование „р. Камчия – от с. Гръоздово до устието на реката“.

Землището на гр. Дългопол е част от речен и дъждовно-пороен РЗПРН с код BG2_APSFR_KA_102 и наименование „р. Камчия - гр. Дългопол“.

9. Почви и нарушени терени

Съгласно почвено-географското райониране на България (по Нинов, 1997 и 2002 г.) община Дългопол попада в Източнобалканска провинция на Долнодунавска почвена подобласт на Карпатско-Дунавската почвена област.

Основните почвени типове, срещани се на територията на община Дългопол, са:

- **Черноземи** - северно от р. Камчия в Землището на гр. Дългопол. Песъчливо-глинестия им механичен състав е подходящ за зърнени, бобови, зеленчукови и лозови култури.
- **Сиви горски почви** – основно в землището на с. Цонево. Те се развиват върху хълмист и нископланински релеф, дълбоко разчленен и изграден от кредни и терциерни седименти – мергели, варовити пясъчници, мергелни варовици. Отличават се с глинесто съдържание във вертикалния почвен профил, по-високо хумусно съдържание (2 – 5 %) и по-малка дебелина на хумусния хоризонт от черноземните почви.
- **Алувиално-ливадни почви** – формирани са по терасите на реките Елешница, Луда и Голяма Камчия. Това са най-плодородните почви в Общината. Алувиално-ливадните почви се образуват върху поръозни алувиални наслаги и при постоянно и достатъчно овлажнение и ливадна растителност. Характеризират се с дебел хумусен хоризонт, като ежегодно се натрупват минерални вещества в почвените хоризонти.

В Община Дългопол няма изграден пункт към Единната национална автоматизирана система за мониторинг на почвите за съдържание на тежки метали. Това не е и необходимо, поради липсата на източници, емитиращи тези вещества. На територията на община Дългопол не съществуват екологични проблеми, свързани със замърсени почви и с пестициди, нитрати и до момента не са констатирани отклонения от нормалните нива на тези показатели. На места заблатяването и осоляването водят до загуба на плодородни почви.

Локални замърсявания на почвите с нефтопродукти ежегодно се констатира в границите на преминаващия през територията на общината петролопровод. Вероятно има и замърсявания на районите около главния път Провадия - Айтос с характерните за транспорта вредни вещества, но проучвания до момента не са правени и не са предприемани мерки.

Общото състояние на почвите в общината е добро. Основната задача е да се съхрани почвеното плодородие и да се запазят земите от замърсяване с пестициди, торове и други замърсители. Общината прилага иновативен метод за производство на чиста храна без изкуствени торове и хербициди, като основна цел на община Дългопол е разработване на затворен цикъл на взаимосвързани производства на екологично чиста храна със себестойност равна на конвенционалната.

Развитието на устойчиво земеделие, предполагащо оптимално използване на средства за растителна защита и торове, както и оптимизиране на технологичните процеси при обработката на почвата, водят до намаляване на вредните въздействия върху почвите и опазването им от деградационни и ерозионни процеси.

Земите от горския фонд в района на общината са сравнително добре защитени против ерозия. В съществуващата дървесна и храстова растителност не се наблюдава развитие на ерозионни процеси от масов характер. Развитие на такива е констатирано върху площ от 193.5 ha, което е 0.9 % от дървопроизводителната площ.

Най-разпространена от видовете ерозия е площната – 111.6 ha (0.5 %). Най-често наблюдаваните степени на площна ерозия са I и II (слабо ерозирана почва), при която е засегнат хумусно-акумулативния хоризонт, като е изнесена част от него.

Линейната ерозия е констатирана върху 81.9 ha, като 61.4 ha е струйчеста, 5.0 ha е браздова и 15.5 ha ровинна. Развита е върху терени със силно разстроени, изредени или силно девастирани дървостои или върху терени без всякаква растителност. Борбата срещу нея се води предимно чрез залесителни мероприятия.

В съответствие с чл. 24, ал. 1 от Закона за почвите, с Решение № 748/22.10.2020 г. е приета от Министерски съвет *Национална програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите 2020 - 2030 г.* В нея се дефинират цели и мерки за практическо приложение на държавната политика за опазване на почвените ресурси на национално, регионално и местно ниво.

Програмата е разработена за десетгодишен период и съдържа петгодишен План за действие в съответствие с изискванията на закона, като дава рамка за местните власти при прилагане на политиката за опазване на почвите на областно и общинско ниво. Към момента кметовете на общини имат задължение да разработят Програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите в съответствие с Национална програма

за период не-по-кратък от 3 години. Съгласно чл. 26 от Закона за почвите, тази програма ще бъде неразделна част от общинските програми за опазване на околната среда.

В резултат на изпълнението на Националната програма за почвите и заложените в петгодишния План за действие мерки ще се осигури минимизиране и, където е възможно, предотвратяване на вредното въздействие на процесите на деградация върху почвите, възстановяване на увредените и нарушени почви и тяхното устойчиво управление в съответствие с европейските и национални нормативни документи.

10. Биологично разнообразие

10.1. Флора и растителен свят.

Според „Класификационна схема на типовете горски месторастения в България“ от 1983 г. територията на община Дългопол попада в две горскорастителни области, а именно:

Мизийска горскорастителна област

- Долен равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори М-I

- Подпояс на равнинно-хълмистите дъбови гори М-I-2

Този подпояс заема 13.1 % от дървопроизводителната площ на стопанство Цонево. Естествената растителност е представена от характерните чисти и смесени източнубукови, зимендъбови, благунови и церови формации със спътници от полски и планински ясен, явор, шестил, офика, скороуша, дива череша, сребролистна липа, габър, клен, брекина, мъждрян, келяв габър и други. От изкуствено внесените дървесни видове най-голямо е участието на черния бор, след това на акацията. От храстовите видове се срещат: дрян, глог, смрадлика, драка, шипка, леска и къпина.

Тревната растителност е представена от типичните за дъбовите гори видове: житни треви (сем. *Poaceae*, *Gramineae*), острица (*Carex ssp.*), ягода (*Fragaria vesca*), поддъбиче (*Teucrium chamaedris*), коприва (*Urtica dioica*), жълт кантарион (*Hypericum perforatum*) и други.

Тракийска горскорастителна област

- Долен равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори Т-I

- Подпояс на крайречните и лонгозни гори Т-I-1

Подпоясът заема 0.4 % от дървопроизводителната площ на стопанство Цонево. Обхваща поречието и заливните тераси на реките Елешница и Голяма Камчия. Естествената растителност е представена от насаждения от габър (*Carpinus betulus*), планински и полски ясен (*Fraxinus excelsior* и *F. angustifolia*), бяла върба (*Salix alba*) със средна продуктивност – II – IV бонитет. В резултат на залесителни мероприятия са създадени култури от високопродуктивни клонове топола – Регенерата, 1-214, срещат се и култури от акация (*Robinia pseudoacacia*), бял и черен бор (*Pinus sylvestris* и *P. nigra*), полски ясен (*Fraxinus angustifolia*) и орех (*Juglans regia*).

- Подпояс на равнинно-хълмистите дъбови гори T-I-2

Този подпояс заема 86.5 % от дървопроизводителната площ на стопанството. Естествената растителност е представена от зимен дъб (*Quercus petraea*), благуна (*Q. frainetto*), цер (*Q. cerris*), космат дъб (*Q. pubescens*), източен бук (*Fagus orientalis*), габър (*Carpinus betulus*), полски и планински ясен (*Fraxinus excelsior* и *F. angustifolia*), явор (*Acer pseudoplatanus*), шестил (*Acer platanoides*), офика (*Sorbus aucuparia*), скоруша (*Sorbus domestica*), дива череша (*Prunus avium*), дървовидна леска (*Corylus colurna*), полски бряст (*Ulmus minor*), мъждрян (*Fraxinus ornus*), сребролистна и дребнолистна липа (*Tilia tomentosa* и *T. cordata*), келяв габър (*Carpinus orientalis*) и други. Тези дървесни видове формират чисти и смесени, а понякога и двуетажни насаждения с висока производителност.

В резултат на горскостопанска дейност са създадени успешно култури от: черен бор (*Pinus nigra*), бял бор (*P. sylvestris*), акация (*Robinia pseudoacacia*), сребролистна липа (*Tilia tomentosa*), полски ясен (*Fraxinus angustifolia*), благуна (*Quercus frainetto*), зимен дъб (*Quercus petraea*), червен дъб (*Quercus rubra*), гледичия (*Gleditsia triacanthos*) и други.

В състава на растителните формации участват следните храстови и тревни видове: шипка (*Rosa canina*), глог (*Crataegus monogina*), дрян (*Cornus mas*), черен бърз (*Sambucus nigra*), обикновена леска (*Corylus avellana*), чашкодрян (*Euonymus verrucosus*), трънка (*Prunus spinosa*), обикновена драка (*Paliurus spina-christi*), смрадлика (*Cotinus coggygria*), люляк (*Syginga vulgaris*), птиче грозде (*Ligustrum ovalifolium*), къпина (*Robus fruticosus*), и други.

Стопанската дейност е насочена преди всичко към запазване на съществуващото флористично богатство и толериране на ценните и високопроизводителни дървесни видове.

Консервационно значими и редки видове, съгласно информация от проект: *"Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I"* достъпни на интернет адреса на Информационната система за защитени зони от екологична мрежа Натура 2000 са подробно посочени в следващата точка от настоящата програма 11.1. „Защитени зони от мрежата Натура 2000“.

10.1.1. Лечебни растения

На територията на Община Дългопол са разпространени множество лечебни растения с приложение в медицинската и ветеринарно-медицинската практика за профилактика и лечение на заболявания.

Управлението на дейностите по опазване и устойчиво ползване на лечебните растения, включително събирането и изкупуването на получаваните от тях билки, се урежда със *Закона за лечебните растения*. Лечебните растения в естествените им находища се опазват от увреждане и унищожаване с цел осигуряване на устойчивото им ползване като част от естествения растителен генетичен фонд със сегашна или бъдеща ценност. За опазване и устойчиво ползване на лечебните растения на територията на община Дългопол е разработен настоящият раздел към Програмата за опазване на околната среда /ПООС/. В информацията с предимство са включени разпространените в района на община Дългопол видове лечебни растения под специален режим на опазване и ползване.

а/ описание на местоположението на естествените находища на лечебните растения, условията в местообитанията, количеството и състоянието на ресурсите;

Находищата на лечебни растения на територията на община Дългопол са на групи, разпръснати, на петна или се срещат по единично и се използват основно за лични нужди. Преобладаващи видове лечебни растения на територията на общината и състоянието на популациите им са представени в **Таблица № 10.1.1.-1.**

Таблица № 10.1.1.-1 Преобладаващи видове лечебни растения на територията на община Дългопол и състояние на популациите им.

№	Лечебно растение - вид	Състояние на популацията
1.	бял равнец (<i>Achillea millefolium</i>)	Добро състояние на популацията. Среща се сравнително често в естествени находища.
2.	блатна мента (<i>Mentha pulegium</i>)	Добро състояние на популацията. Среща се сравнително често по влажни местообитания в естествени находища.
3.	жълто (багрилно) подрумиче (<i>Anthemis tinctoria</i>)	Добро състояние на популацията. Среща се сравнително често в тревести и храсталачни места в естествени находища.
4.	ветрогон (<i>Eryngium campestre</i>)	Добро състояние на популацията. Среща се често като расте по сухи тревисти места - пасища, сухи ливади, край пътища и други повлияни от човешка дейност места, също и като плевел в различни земеделски култури.
5.	пролетен горицвет (<i>Adonis vernalis</i>)	Добро състояние на популацията. Среща се сравнително често в естествени находища в по сухи места в ливади, пасища, храсталаци и разредени гори, докъм 1100 m надморска височина.
6.	гингер (жълтеникав онопордум) (<i>Onopordum acanthium</i>)	Добро състояние на популацията. Среща се сравнително често в естествени находища в по сухи, каменисти места, край пътища, в населени места и като плевел в ниви
7.	див чемшир/бодлив залист (<i>Ruscus aculeatus</i>)	Популацията е в <i>относително добро</i> състояние. Видът не е защитен от Закона за биологичното разнообразие, но поради ограничените му запаси с ежегодни заповеди на министъра на околната среда и водите се забранява събирането на растението от естествени находища, освен за лични нужди. ²
8.	сибирски девесил (<i>Heracleum sibiricum</i>)	Добро състояние на популацията. Среща се сравнително често в естествени находища във влажни и сенчести места, край потоци, докъм 1000 m надморска височина.
9.	див пелин (<i>Artemisia vulgaris</i>)	Добро състояние на популацията. Среща се често в покрайнини на гори и храсталаци, по влажни тревисти, каменливи и песъкливи крайречни места, по изоставени и буренявали терени, край селища, пътища, ж.п. линии и др., заплевител в житни и окопни култури, лозя и овощни градини, в низините и планините.

² Съгласно разпоредбите на Закона за лечебните растения "билки за лични нужди" са количества билки в свежо състояние, събрани от едно лице в рамките на един ден. За корени и коренища, каквито се събират от залиста, разрешеното количество за лични нужди е до 1 kg.

№	Лечебно растение - вид	Състояние на популацията
10.	енъовче (<i>Galium verum</i>)	Състоянието на популацията е <i>относително добро</i> . Енъовчето расте из ливади, пасища, горски поляни и по сухи тревисти места, край пътища. Среща се разпръснато в естествени находища на територията на община Дългопол, с цел запазване на популациите при бране не трябва да се изскубват растения с корените и трябва да се оставят най-малко 1/3 от цъфтящите растения.
11.	жълт кантарион (<i>Hypericum perforatum</i>)	<i>Добро</i> състояние на популацията. Среща се сравнително често разпръснато в естествени находища в сухи, тревисти места, храсталаци и разредени гори.
12.	червен кантарион (<i>Centaurea erythraea</i>)	Състоянието на популацията е <i>относително добро</i> . Среща се разпръснато в естествени находища на територията на община Дългопол, с цел запазване на популациите при брането на червеният кантарион следва да се оставят най-малко 1/3 от растенията с добре развити цветоносни стъбла, за да се осигури семенното размножаване на вида и нормалното протишане на естественото възстановяване.
13.	кисел трън (<i>Berberis vulgaris</i>)	<i>Не е налична достатъчно информация</i> за състоянието на популацията на вида на територията на община Дългопол. Среща се разпръснато в естествени находища. Видът не е защитен от Закона за биологичното разнообразие, но се среща ограничено и събирането му като лечебно растение се регулира с ежегодна заповед на министъра на околната среда и водите. Особено отрицателно въздействие оказва събирането на корените като билка.
14.	камшиче (<i>Agrimonia eupatoria</i>)	<i>Добро</i> състояние на популацията. Среща се сравнително често разпръснато в естествени находища в тревисти и храсталачести места.
15.	обикновена мента (<i>Mentha piperita</i>)	<i>Добро</i> състояние на популацията. Среща се сравнително често разпръснато в естествени находища във влажни тревисти места.
16.	подбел (<i>Tussilago farfara</i>)	<i>Добро</i> състояние на популацията. Среща се сравнително често разпръснато в естествени находища по влажни сипеи, изкопи, реки и др.
17.	маточина (<i>Melissa officinalis</i>)	<i>Добро</i> състояние на популацията. Среща се сравнително често разпръснато в естествени находища по каменисти места, край пътища, в дворове и други
18.	птиче просо (<i>Lithospermum officinale</i>)	<i>Добро</i> състояние на популацията. Среща се сравнително често разпръснато в естествени находища по сухи или влажни и сенчести тревисти и храсталачни места; като плевел в култури и по обработваеми места, край пътища и синори, в низините и планините.

№	Лечебно растение - вид	Състояние на популацията
19.	смадлика (<i>Cotinus coggygria</i>)	Състоянието на популацията е <i>добро</i> . С цел поддържане на популацията следва да не се допуска свръх експлоатацията на находищата му. Препоръчва се еднократното черпене от популацията да не превишава 70% от нея. Повторно черпене от находищата при наличие на по-големи запаси се препоръчва след 2-3 години. При събиране на листата не трябва да се режат и чупят дебелите стари клони, което силно уврежда развитието на растенията и в следващите години се получават по-ниски добиви
20.	бял риган (<i>Origanum vulgare</i>)	Състоянието на популацията е <i>добро</i> . С цел поддържане на популацията се препоръчва при бране да се оставят 1/3 от растенията с развити стъбла за да се осигури възобновяването.

По данни от „Видове лечебни растения и райони в България подходящи за тяхното отглеждане“³, районът е определен с подходящо местоположение и условия на местообитанията за отглеждане на следните лечебни растения:

- маточина (*Melissa officinalis*) - Маточината е широко разпространено растение в нашата флора, но за промишлени нужди тя се добива само от култивирани насаждения. Вирее добре при висока почвена и въздушна влага. У нас практически навсякъде в страната има подходящи условия за култивиране на маточината. Тя се развива най-добре на дълбоки, рохкави и богати на хумус почви, с добро наторяване. Тенденцията в бъдеще е намаляване на суровината във вид на лист или сух стрък за сметка на етерично масло. Това е традиционна култура за нашата страна, с добър пазар и постоянно търсене.

- медицинска ружа (*Althaea officinalis*) - У нас медицинската ружа се среща във всички райони на страната. Поради интензивното използване на естествените находища в миналото, запасите от нея значително са намаляли. Ето защо в момента тя се ползва от статута на защитен вид. Медицинската ружа е топлолюбиво растение. През периода на покой обаче коренището и корените ѝ понасят ниски температури до -23°C. Тя е светлолюбива култура, взискателна към влагата. През целия вегетационен период реагира положително на поливките. Лимитиращ фактор за нейното отглеждане са почвените условия – предпочита много леки,

³ Проект „Модел за опазване и устойчиво ползване на лечебните растения на общинско ниво с участието на организациите на гражданското общество, местните общности и медиите“. Проектът се реализира с финансовата подкрепа на Конфедерация Швейцария чрез Фонд за реформи, свързани с участието на гражданското общество.

песъкливи почви, богати на хранителни вещества. Медицинската ружа е екологично пластична култура.

- лавандула (*Lavandula angustifolia*) - Лавандулата е топлолюбиво растение, което изисква значително количество топлина. Тя е светлолюбива култура, развива се най-добре на склонове с южно и югоизточно изложение добре огрявани от Слънцето. При засенчване растенията остават слаби, съцветията - дребни с по-малко цветове и по-ниско съдържание на етерично масло. Лавандулата е сухоустойчиво растение. За това ѝ качество спомагат силно развитата коренова система, която черпи влага от дълбоките почвени слоеве, както и покритите с власинки листа, които не позволяват протичането на интензивно изпарение от надземната маса. Не понася плитките подпочвени води и излишък на вода в почвения пласт. При тези условия кореновата система се развива слабо, растенията се нападат от гъбни болести, измръзват, което води до намаление на добива или загиването им. Лавандулата се развива най-добре на леки, аерирани и запасени с хранителни вещества почви. Такива са карбонатните, песъчливи и каменисти почви, които са силно аерирани с алкална или неутрална реакция по предпланинските и планински склонове. Добре расте и на кафяви горски, сиви горски и канелени почви, може също да се отглежда на алувиални и алувиално-делувиални почви. Те обаче трябва да бъдат добре обработени и наторени с минерални торове. Кисели, тежки, глинести почви, както и тези с близки подпочвени води не са подходящи за отглеждане на лавандула. Лавандула по своя произход е високопланинско растение. Там тя дава най-добри резултати, отглеждана на 700 до 1700 m надморска височина. При по-голяма надморска височина и северно или североизточно изложение от лавандулата се получава по-малко етерично масло, но с повече естери и обратно, при по-ниските места и южно или югозападно изложение добивът на цвят и съдържанието на етерично масло са по-големи, но естерите са по-малко.

- градински чай (*Salvia officinalis*) - Макар че градинският чай е топлолюбиво растение, той се отличава с висока зимоустойчивост – в дълбок покой понася температури до -25°C. Опасни за него са резките застудявания и обледяването на растенията в следствие на рязко застудяване придружено от силен североизточен вятър. Градинският чай е сухоустойчиво растение и може да се отглежда без поливане, не е взискателен към почвата. Добре се отглежда на сухи, с южно изложение песъчливо-глинести, водопрпускливи, чисти от плевели и култивирани почви. Не понася тежки и

преовлажнени почви. Най-подходящи са богатите черноземни и наносни почви с неутрална или леко алкална реакция на почвения разтвор.

- силибум (бял трън) (*Silybum marianum*) - Много райони са подходящи за отглеждането му у нас, но високи добиви дава при леки и богати почви с добър воден режим. Практиката показва, че с успех може да се отглежда и в районите на Североизточна България, вкл. на територията на община Дългопол, като съществува потенциал за получаване на много високи добиви на плодове с високо качество. Отрицателно влияние при отглеждането на силибума оказват трайното засушаване и ниската атмосферна влажност в начало на цъфтеж и образуване на семена. Не е подходящо отглеждането на ерозирали почви, с лош воден режим. При производството на силибум почти всички мероприятия са механизирани.

- бял риган (*Origanum heracleoticum*, *Origanum vulgare hirtum*) – Белият риган е топлолюбиво растение, което презимува успешно в южните райони, но проведените екологични изпитвания показват, че той може успешно да се култивира и в по-северните райони на страната. Белият риган е сухоустойчиво растение. За това му качество спомагат високата усвоителна способност на кореновата система, както и покритите с власинки листа, които не позволяват протичането на интензивно изпарение от надземната маса. Не понася плитките подпочвени води и излишък на вода в почвения пласт. За белия риган са подходящи дълбоките, дренирани, с по-лек механичен състав почви, с южно изложение, богати на хранителни вещества и с рН около 6-8.

- шипка (*Rosa sp.*) - шипката като диворастяща се среща в цялата страна. Създадените културни сортове се отглеждат до 800-1000 m надморска височина. Тя се култивира за няколко направления – сушена, охладена, за преработка. Основната част от суровината се изнася, като най-голям дял при износа заема сухия плод. Културата няма големи изисквания към почвено-климатичните условия, поради което може да се отглежда в цялата страна. Шипката е студоустойчиво растение. През зимния период шипковите храсти понасят студ до -25°C и повече. Вегетацията им започва при температура $4-6^{\circ}\text{C}$. Обща биологична особеност за шипките е, че са взискателни към светлината, не понасят засенчване. Шипката е сухоустойчиво растение и се отглежда без поливане. При осигуряване обаче на 1-2 поливки, особено през периоди на трайно засушаване и екстремно високи температури, значително се повишават добивите. Макар

и невзискателна към почвените условия, за доброто ѝ развитие е необходимо рН 6,5-7, а дълбочината на почвения слой да бъде най-малко 0,60-1 m.

При желание да се отглежда култивирано даден вид билка, е необходимо да се изследват по-обстоятелствено климатичните условия и почвения състав на парцелите, да се вземе предвид наличието на свободна работна ръка, търсенето на пазара в момента и в перспектива и т.н. За допълване на информацията, относно количеството и състоянието на ресурсите и при преценка за необходимо, следва да се проведат целенасочени проучвания в района.

През последните години (2019-2021 г.) са издадени позволителни от Община Дългопол, както е посочено в предоставена справка за: коприва (корен и цвят – землище на гр. Дългопол; стрък – землища на гр. Дългопол и с. Сава); бяз (плод – землища на с. Велишково и гр. Дългопол); бял равнец (стрък – землище на гр. Дългопол); върба (кори – землища на с. Цонево и гр. Дългопол); глог (цвят и плод – землища на с. Цонево и гр. Дългопол); имел бял (стрък – землище на гр. Дългопол); конски кестен (плод – землища на гр. Дългопол и с. Цонево); липа (цвят – землища на гр. Дългопол и с. Боряна; листа – землище на с. Партизани); мащерка (стрък – землище на гр. Дългопол); оман черен (стрък – землище на гр. Дългопол); пелин (стрък – землища на гр. Дългопол, с. Величково, с. Боряна); полски хвоц (стрък – землище на гр. Дългопол); черница (листа – землище на с. Боряна); шипка храсталачна (плод – землище на гр. Дългопол и с. Цонево); ябълка киселица (плод – землище на гр. Дългопол).

б/ анализ на дейностите за опазване на екосистемите, включващи лечебни растения, за осигуряване на устойчивото им ползване и опазване на ресурсите;

Опазването на лечебните растения включва поддържането и съхраняването на екосистемите, съдържащи лечебни растения, на естествените им местообитания, както и поддържането и възстановяването на жизнеспособни популации на видовете.

Ползването на лечебните растения, представляващо стопанска дейност, се извършва въз основа на позволително. През 2019 година са издадени 16 броя позволителни за ползване на лечебни растения от земи, гори и водни обекти общинска собственост. Издаването на позволителни по Закона за лечебните растения (ЗЛР), подлежи на контрол от РИОСВ – Варна и през 2019 година е извършена проверка,

съгласно която така издадените разрешителни отговарят на изискванията, разписани в ЗЛР.

Съгласно чл. 5 от Наредба № 2 не се допуска събиране на билки в количества, надвишаващи стойностите определени, като процент от наличните в находището запаси:

- корени, коренища, грудки и луковици от видовете, които лесно възстановяват ресурсите си – до 70%;

- корени, коренища, грудки и луковици от видовете, които трудно възстановяват ресурсите си или растат при специфични екологични условия – до 40%;

- кори, листа и стъблени пъпки – до 40%;

- листа – до 70%;

- за стръкове – до 70%

- за цветни пъпки, цветове, съцветия и цветни кошнички, плодове и семена до 70% за едногодишните и до 80% за многогодишните видове.

Съгласно чл. 6, ал. 1 от Наредба № 2 експлоатацията на находищата се редува с период на възстановяване на ресурсите. Съгласно чл. 6, ал. 2 продължителността на периода за възстановяване е следния:

- при събиране на корени и коренища при видове, които лесно възстановяват ресурсите си – 2 год.;

- при корени и коренища при видове, които трудно възстановяват ресурсите си или растат при специфични екологични условия – 3 год.;

- при събиране на грудки – 2 год.;

- при събиране на листа – 1 год.;

- при събиране на стръкове от видовете, които трудно възстановяват ресурсите си – 4 год.;

- при събиране на съцветия от иглика лечебна – 2 год.

Съгласно чл. 6, ал. 3 от Наредба № 2 не е необходим период за възстановяване при събиране на следните видове билки:

- коренища от коприва и трескот;

- стръкове от видовете, които лесно възстановяват ресурсите си;

- цветни пъпки, цветове и съцветия;

- плодове и семена.

Съгласно Допълнителната разпоредба от Закона за лечебните растения, ал. 1, т. 18 билки за лични нужди за билките в свежо състояние, събрани от едно лице в рамките на един ден, както следва:

- корени, коренища, луковици или грудки до 1 kg.
- стръкове до 2 kg.
- листа до 1 kg.
- кори до 0,5 kg.
- цветове до 0,5 kg.
- семена до 0,1 kg.
- плодове до 10 kg.
- пъпки до 0,5 kg.
- талус до 1,0 kg.

Ползването на лечебните растения и опазването на техните ресурси включва:

1. събирането на билки от диворастящи и култивирани лечебни растения;
2. придобиването на билки за първична обработка или преработка;
3. събирането на генетичен материал от диворастящи лечебни растения за култивиране, за опазване при условия извън естествената среда на лечебните растения или за възстановяване на други места в природата.

Събирането на билки от естествените находища на лечебни растения се извършва съобразно изискванията на Закона за лечебните растения и настоящата програма.

Ползването на лечебните растения, представляващо стопанска дейност, се извършва въз основа на разрешително за ползване, издадено по реда на Закона за лечебните растения. Разрешително не се изисква при събиране на билки за лични нужди от земи, гори и водни обекти - общинска собственост.

Разрешително не се изисква и когато лечебните растения са култивирани от собственици или ползватели на земи, гори или водни обекти, освен когато са култивирани от общината.

Разрешително за ползване на лечебните растения от земи общинска собственост се издава от кмета на общината, когато ползването е от:

- 1) земеделски земи от поземления фонд и включените в строителните граници на населените места - общинска собственост, след заплащане на такса в общината;

2) от териториите и акваториите в строителните граници на населените места - общинска собственост, независимо от предназначението им, след заплащане на такса в общината.

Таксите за ползване на лечебни растения от земи, гори, води и водни обекти - общинска собственост, се определят от съответните общински съвети в размер не по-голям от размера на таксите за ползване на лечебни растения от земи държавен фонд.

Таксите постъпват в бюджета на общината и могат да се изразходват за:

- 1) плановите документи;
- 2) дейности по поддържането и възстановяването на лечебни растения и техните находища;
- 3) научни изследвания и наблюдение на лечебните растения;
- 4) изграждане и поддържане на специализираните карта, регистър и информационна система за лечебните растения;
- 5) култивиране и преработка на лечебните растения;
- 6) обучение, издаване на образователни материали, провеждане на конференции по лечебни растения;
- 7) други дейности, свързани с управлението и контрола.

Позволителното за ползване се издава на физическо или юридическо лице, което събира билки за продажба или за първична обработка или генетичен материал от лечебни растения, и определя: вида на ползването; разрешеното количество билки или генетичен материал по видове морфологични части; района или конкретното находище; начина на ползване; задължения на ползвателя.

При издаването на позволителни на територията на общината се осъществява контрол по отношение на: Уведомяване на РИОСВ–Варна за организираните билкозаготвителни пунктове и складове за билки до започване на дейността в тях от съответния билкозаготвител; водене на книга за изкупените, реализираните и наличните количества билки, регистрирана в РИОСВ-Варна; периодични проверки на наличните или намиращите се в процес на първична обработка билки и на необходимата документация; Спазване на законоустановения срок - до 31 януари за представяне в РИОСВ-Варна на обобщена информация за изкупените, обработените и реализираните през предходната година билки, както и за складовите наличности; водене на регистър

на издадените разрешителни за ползване на лечебни растения на територията на община Дългопол; изпълнение задълженията на всеки ползвател на лечебни растения след приключване и по време на ползването им; отнемане на разрешителното за ползване със заповед на Кмета на Общината, при настъпило увреждане или унищожаване на находищата на лечебни растения в резултат от дейността на титуляра на разрешителното за ползване.

в/ приоритетни мерки за опазване на ресурсите и разнообразието на лечебните растения, включително на редки или застрашени от изчезване видове

Лечебните растения в естествените им находища се опазват от увреждане и унищожаване с цел осигуряване на устойчивото им ползване. Опазването на лечебните растения е система от мерки и дейности, целящи запазването на биологичното разнообразие на лечебните растения и на техните ресурси. То включва поддържането и съхраняването на екосистемите, съдържащи лечебни растения, на естествените им местообитания, както и поддържането и възстановяването на жизнеспособни популации на видовете. Опазването на лечебните растения е насочено към биологичните им ресурси в естествената им среда, включително към генетичните ресурси, отделните екземпляри растения, популациите на видовете и екосистемите, включващи популацията.

С раздел „Лечебни растения“ към Програмата за опазване на околната среда на община Дългопол се цели да се постигне ефективно използване на лечебните растения, опазване на естествените им находища, предотвратяване изчезването на отделни видове и свързани с тях компоненти на околната среда, с цел задоволяване потребностите от лечебни растения на населението.

За изпълнение целите на настоящия раздел и при преценяване за приложимо и целесъобразно би могло да се предприемат, както проучвателни, информационни, контролни и/или консервационни мерки, като например: повишаване на контрола за недопускане на ползване на лечебни растения по начини и със средства, водещи до увреждане или унищожаване на находищата; запознаване на жителите на общината чрез кметовете на кметства със заповедите на Министъра на околната среда и водите, относно специалния режим на опазване и ползване на лечебните растения през съответната година и осъществяване на контрол по нейното изпълнение; запознаване на ползвателите на лечебни растения с техните задължения и отговорности, ако е приложимо;

публикуване на информация на сайта на общината, представяща на жителите, вкл. собствениците и ползвателите на земеделски земи, наличната информация за лечебните растения на територията на общината, за пригодността на земята за отглеждането им, както и информация за задълженията и препоръките относно земеползването, включително използване на екологосъобразни технологии за отглеждане, свързани с лечебните растения в общината; даване на указания, относно начина на ползване на лечебните растения на територията на общината, както и правилата и изискванията за събиране на билки или генетичен материал от лечебни растения, регламентирани с Наредбата по чл.27 от ЗЛР и др.

г/ избор и регламент на територии, които не са защитени, но изискват подходящо управление с цел устойчиво ползване на лечебните растения в тях

В българското законодателство със Закона за лечебните растения (ЗЛР) се регламентира ползването на растения, които служат за лечебни и профилактични цели, за производство на лекарства, за хранителни, козметични и технически дейности. Контролът е свързан с проверки на билкозаготвителите, от една страна, и на държавните институции от друга – Държавно горско стопанство, Държавно ловно стопанство, както и Общината, която е пряко отговорна за ползването на естествените находища на лечебни растения. Всички находища и растения следва да се опазват от увреждане, намаляване на техните ресурси, затруднено възстановяване на популациите им или намаляване на тяхното биологично разнообразие. Всичко това се извършва с цел дългосрочно съхраняване на генетичния фонд и осигуряване на устойчивото им ползване.

Опазването включва система от мерки и дейности, целящи основно запазване на биологичното разнообразие на лечебните растения и на количеството и качеството на техните ресурси. Опазването трябва да включва и поддържането и съхраняването на естествените им месторастения.

За предотвратяване увреждането на естествените находища на лечебните растения и намаляване на техните ресурси, Общинска администрация Дългопол издава разрешителни за ползване на лечебни растения, съгласно които се регламентират запазване на минималните запаси от находищата, правилата и изискванията за събиране

на билки и генетичен материал от лечебните растения. Кметът на общината издава разрешително за ползване на лечебни растения, когато ползването е от:

- земеделски земи от поземления фонд и такива, включени в строителните граници на населените места - общинска собственост, след заплащане на такса в общината;
- територии в строителните граници на населените места - общинска собственост, независимо от предназначението им, след заплащане на такса в Общината;
- земеделски земи от поземления фонд - частна собственост; разрешително се издава на собственика/арендатора или упълномощено от него лице, без заплащане на такса с възможност за прехвърлянето му на трети лица - възмездно или безвъзмездно, при свободно договаряне.

д/ предложения за разработване на местни нормативни актове за начините на земеползване съобразно изискванията на нормативните актове и плановите документи от по-висока степен.

Община Дългопол е разработила и прилага няколко документа с косвено и пряко отношение към съхраняването на флората, вкл. на лечебните растения на своята територия като:

- Наредба № 36 за управление на горските територии, собственост на община Дългопол, Февруари 2021 г.
- Наредба №17 за изграждане и опазване на зелената система на територията на Община Дългопол.

Към периода на разработване на Програма за опазване на околната среда (ПООС) на община Дългопол за периода 2021-2028 г., не се отчита необходимост от разработване на местни нормативни актове за начините на земеползване съобразно изискванията на нормативните актове и плановите документи от по-висока степен.

Отчитайки и прилагайки ЗЛР, както и разработения Раздел „Лечебни растения“ към Общинската програма за опазване на околната среда на община Дългопол, ще се постигне опазването на:

- естествените им находища от увреждане и унищожаване, съответно осигуряване на устойчивото им ползване като част от естествения растителен генетичен фонд със сегашна и/или бъдеща ценност;

- биологичното разнообразие на лечебните растения и на техните ресурси;
- екосистемите, съдържащи лечебни растения, на естествените им местообитания, както и поддържането и възстановяването на жизнеспособни популации на видовете;
- изменението на популациите им, при което се влошават биологичните им показатели или се затруднява естественото им възстановяване.

Опазването на лечебните растения е насочено към биологичните им ресурси в естествената им среда, включително към генетичните ресурси, отделните екземпляри, популациите на видовете и екосистемите, включващи популациите.

10.1.2. Вековни дървета в община Дългопол

В съответствие със *Закона за биологичното разнообразие* отделни вековни или забележителни дървета в или извън населените места, се обявяват за защитени. Министърът на околната среда и водите издава заповед за обявяване на дървото за защитено.

Собствениците на дървета, обявени за защитени, са длъжни:

- да ги опазват от унищожаване или увреждане;
- да уведомяват съответната регионална инспекция по околната среда и водите за настъпили промени в състоянието на обекта;
- да съгласуват със съответната регионална инспекция по околната среда и водите дейностите, необходими за поддържане или възстановяване на състоянието на обекта;
- да осигуряват достъп на представители на регионалната инспекция по околната среда и водите до имота за извършване на проверки по състоянието на защитените дървета.

Съгласно ЗБР се забраняват дейности, водещи до унищожаване, увреждане или влошаване физиологичното състояние на дърветата, обявени за защитени.

В *Таблица № 10.1.2-1* е представена информация за вековните и забележителни дървета на територията на община Дългопол, съгласно информация от Регистъра на вековните дървета в България, ИАОС.

Таблица № 10.1.2-1 Вековни или забележителни дървета (по смисъла на ЗБР) на територията на община Дългопол.

№	Вид	Населено място	Регионална дирекция по горите	Документ за обявяване, документ при промяна	Характеристика на вековното дърво				
					Год. към датата на обявяване	Реална възраст, [год.]	Височина, [m]	Периметър, [m]	Диаметър, [m]
1.	Цер (<i>Quercus cerris</i>)	с. Лопушна	РДГ Варна: ДГС Цонево	Заповед No.3365 от 12.10.1963 г., бр. – на Държавен вестник	300	358	30	3,8	-
2.	Цер (<i>Quercus cerris</i>)	с. Поляците	РДГ Варна: ДГС Цонево	Заповед No.276 от 06.04.2007 г., бр. 39/2007 на Държавен вестник	300	314	15	3,2	-

10.2 Фауна и животински свят

В зоогеографско отношение територията на община Дългопол, се отнася към Старопланинската зоогеографска област (Георгиев, 1982). В нея преобладават сухоземни животни, характерни за Средна и Северна Европа (Пешев, 1978; Симеонов, 1978). Видовият състав на животните се определя от характера на растителността и разпределението ѝ в биотопа. Във физикоеографско отношение районът се отнася към Старопланинския район, където фауната е представена от евриазиатски и европейски видове. Балканската фауна може да бъде отнесена главно към хълмистия фаунистичен комплекс, който се характеризира и с някои типични горски елементи. Орнитофауната е характерна за пояса на дъба, и най-вече е представена от видове, придържащи се към селскостопанските и крайселищни територии, където намират изобилие от храна.

Гнездещите птици имат най-голямо сходство с тези от Черноморското крайбрежие.

Фауната, в т. ч. и гръбначната, която е най-добре проученият тип фауна и чийто природозащитен статус у нас е най-пълно регламентиран, в този район е от видове, характерни за ниските части на страната, какъвто е и разглежданият терен. В зоогеографски аспект фауната е от палеарктичен тип и по-конкретно от видове предимно на умерените географски ширини, като в района се срещат и известен брой видове с

южно разпространение за Европа, т. е. с ареали в Средиземноморската подобласт на Палеарктика, което в климатично отношение е следствие от непосредствената близост на морето, която близост обуславя и по-мекия климат на тези територии. В животинския свят преобладават евросибирски и средноевропейски зоогеографски елементи. Най-добре запазена и богата е фауната в горите.

От бозайниците са характерни благороден елен (*Cervus elaphus*), сърна (*Capreolus capreolus*), дива свиня (*Sus scrofa*), дива котка (*Felis silvestris*), обикновен сънливец (*Glis glis*), обикновена горска мишка (*Sylvaeus sylvaticus*), катерица (*Sciurus vulgaris*), вълк (*Canis lupus*), чакал (*Canis mesomelas*), лисица (*Vulpes vulpes*), златка (*Martes martes*), белка (*Martes foina*), пъстър пор (*Vormela peregusna*), язовец (*Meles meles*), видра (*Lutra lutra*).

Систематични наблюдения относно фауната на дадения район липсват.

В настоящия анализ за животинското разнообразие на територията на община Дългопол е използвана информация от Екологичната оценка на ОУП на община Дългопол, 2018 г. Съгласно нея и направена литературна справка при изготвянето на програмата, съществуващата литературна информация се отнася само за отделни видове (Ковачев, 1925; Патев, 1950; Петров, 1954; Марков, 1960; 1970; Пешев и Боев, 1962; Страка и Герасимов, 1977; Червена книга на НРБ, т.2, 1985; Симеонов и др., 1990). Публикувани са резултати от изследвания върху състоянието на гнездящите птици и дребнобозайната фауна от Иванов и Нонев (1997) и Герасимов и др. (1997).

Бозайната фауна в общината, като цяло е слабо застъпена, с отделни екземпляри от полска мишка (*Apodemus agrarius*), сляпо куче (*Nanospalax leucodon*), сив плъх (*Rattus norvegicus*), заек (*Lepus europaeus*).

По-характерните видове от херпетофауната са зеления гушер (*Lacerta viridis*) и ивичестия гушер (*Lacerta trilineata*). Влечугите са представени и от двата вида костенурки – шипобедрена и шипоопашата (*Testudo graeca*, *Testudo hermanni*) и голям стрелец (*Coluber jugularis*), които са включени в Приложения 2, 3 и 4 на Закона за Биологичното разнообразие (ЗБР).

От гръбначната фауна в района, най-многобройни са птиците (клас Aves). В разглежданата област най-често срещаните видове птици са представители на разредите врабчоподобни (*Passeriformes*), соколоподобни (*Falconiformes*), совоподобни

(Strigiformes), щъркелоподобни (Ciconiiformes), гълъбоподобни (Columbiformes) и кокошоподобни (Galliformes).

Гнездящи на територията видове са: полска чучулига (*Alauda arvensis*) и сива овесарка (*Emberiza calandra*), а от разред синявицоподобни обикновения пчелояд (*Merops apiaster*). Храна в земеделските земи търсят някои птици от разреди соколоподобни, совоподобни, врабчоподобни и кокошоподобни. Най-често срещаните видове от тези разреди са: обикновен мишелов (*Buteo buteo*), обикновена ветрушка (*Falco tinnunculus*), горска ушата сова (*Asio otus*), полско (*Passer montanus*) и домашно врабче (*Passer domesticus*), черноглава овесарка (*Emberiza melanocephala*), качулата чучулига (*Galerida cristata*), яребица (*Perdix perdix*).

По-рядко може да бъде срещната горска чучулига (*Lullula arborea*).

Допълнителна информация за консервационно значими и редки видове, съгласно данни от проект: "Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I" достъпни на интернет адреса на Информационната система за защитени зони от екологична мрежа Натура 2000 са посочени и в следващата точка от настоящата програма 11.1. „Защитени зони от мрежата Натура 2000“.

11. Национална екологична мрежа

11.1. Защитени зони от мрежата Натура 2000

В териториалния обхват на община Дългопол попадат две защитени зони от Националната екологична мрежа Натура 2000 по Директивата за птиците и пет защитени зони по Директивата за опазване на дивата флора и фауна (**Таблица № 11.1-1**).

Таблица №11.1.-1 Защитени зони на територията на община Дългопол.

№	Наименование на ЗЗ	Код на ЗЗ	Директива, по която е обявена
1.	Провадийско-Роякско плато	BG0002038	Директива 2009/147/ЕО
2.	Камчийска планина	BG0002044	Директива 2009/147/ЕО
3.	Провадийско – Роякско плато	BG0000104	Директива 92/43/ЕИО
4.	Камчийска-Еменска планина	BG0000133	Директива 92/43/ЕИО

№	Наименование на ЗЗ	Код на ЗЗ	Директива, по която е обявена
5.	Река Камчия	BG0000141	Директива 92/43/ЕИО
6.	Екокоридор Камчия - Емине	BG0000393	Директива 92/43/ЕИО
7.	Голяма Камчия	BG0000501	Директива 92/43/ЕИО

Защитени зони по Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2009 година относно опазването на дивите птици (Директива за птиците):

На **Фигура № 11.1-1** е представена карта на припокриването на защитените зони, обявени по Директивата за местообитанията, с територията на община Дългопол.

Фигура № 11.1-1 Карта на защитените зони, обявени по Директива 2009/147/ЕО, на на територията на община Дългопол

Защитена зона (ЗЗ) BG0002038 Провадийско-Роякско плато попада в териториалния обхват на две области – Варна и Шумен. Част от нея се намира в община Дългопол, селата Габърница, Млада гвардия, Невша и Неофит Рилски.

Общата площ на защитената зона е 84 031.5 ha.

Зоната е включена в Националната екологична мрежа със Заповед № РД-134 от 10.02.2012 г. с цел опазване и поддържане на местообитанията на следните видове птици: малък гмурец (*Tachybaptus ruficollis*), голям корморан (*Phalacrocorax carbo*), сива чапла (*Ardea cinerea*), малък ястреб (*Accipiter nisus*), обикновен мишелов (*Buteo buteo*), черношип ветрушка (Керкenez) (*Falco tinnunculus*), сокол орко (*Falco subbuteo*), речен дъждосвирец (*Charadrius dubius*), обикновена калугерица (*Vanellus vanellus*), късокрил кюкавец (*Actitis hypoleucos*), пчелояд (*Merops apiaster*), брегова лястовица (*Riparia riparia*), степен орел (*Aquila nipalensis*) и постигане на тяхното благоприятно природозащитно състояние, както и възстановяване на местообитанията на тези от тях, за които е необходимо подобряване на природозащитното им състояние.

Зоната припокрива (частично или пълно) ЗМ „Водениците“, ЗМ „Голямата Канара“, ЗМ „Рояшка скала“, ЗМ „Славейкова гора“ и ЗМ „Снежанска кория“.

ЗЗ BG0002044 „Камчийска планина“ — част от нея попада на територията на община Дългопол в землищата на с. Аспарухово, с. Дебелец, с. Цонево и с. Сава. Общата площ на зоната е 888972.31 ha, от които 27.44 km² морски пространства.

Зоната е включена в Националната екологична мрежа със Заповед № РД-132 от 10.02.2012 г. с цел опазване и поддържане на местообитанията на посочените по-долу видове птици за постигане на тяхното благоприятно природозащитно състояние, и възстановяване на местообитания им, за които е необходимо подобряване на природозащитното им състояние.

Предмет на опазване на ЗЗ „Камчийска планина“ - BG0002044 са следните **видове по чл. 6, ал. 1, т. 3 от ЗБР**: Розов пеликан (*Pelecanus onocrotalus*), Къдроглав пеликан (*Pelecanus crispus*), Малък корморан (*Phalacrocorax pygmeus*), Малък воден бик (*Ixobrychus minutus*), Голяма бяла чапла (*Egretta alba*), Черен щъркел (*Ciconia nigra*), Бял щъркел (*Ciconia ciconia*), Тундров лебед (*Cygnus columbianus bewickii*), Поен лебед (*Cygnus cygnus*), Малък нирец (*Mergus albellus*), Червен ангъч (*Tadorna ferruginea*), Орел рибар (*Pandion haliaetus*), Осояд (*Pernis apivorus*), Черна каня (*Milvus migrans*), Червена

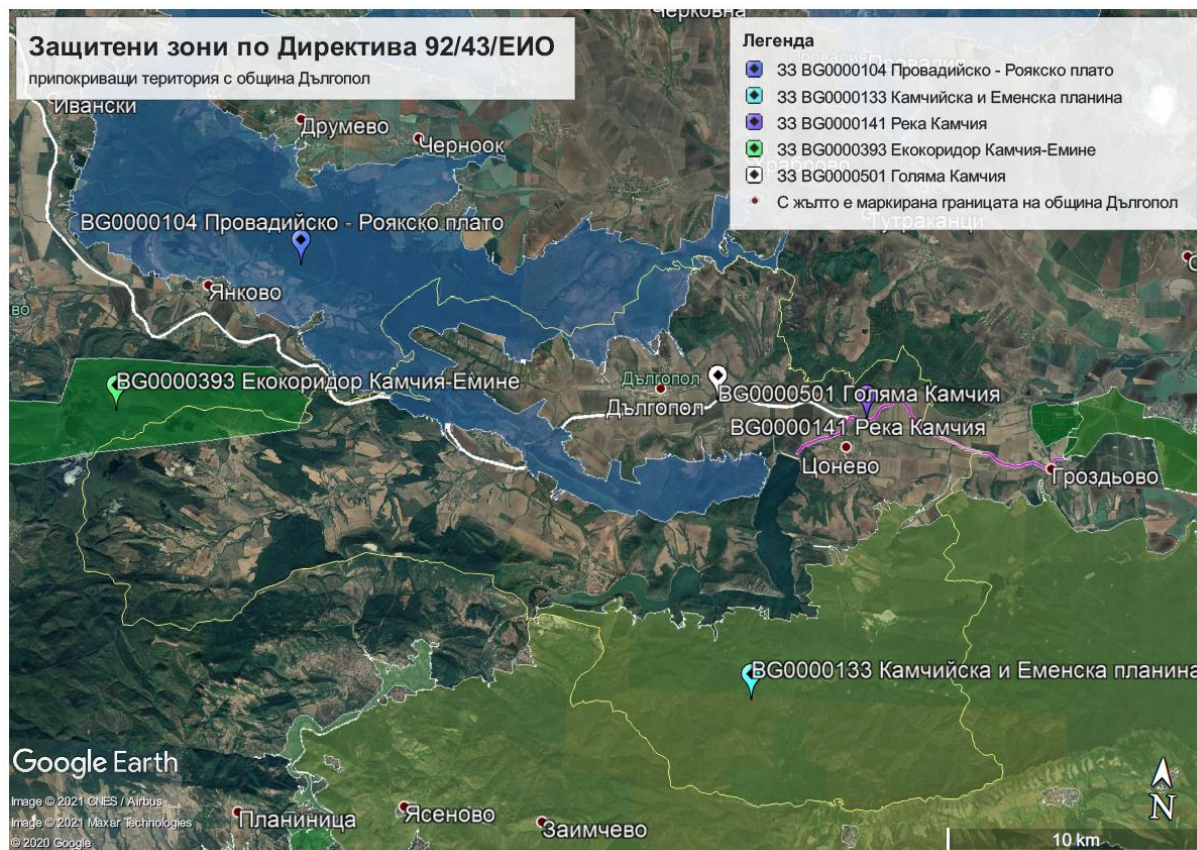
каня (*Milvus milvus*), Морски орел (*Haliaeetus albicilla*), Египетски лешояд (*Neophron percnopterus*), Белоглав лешояд (*Gyps fulvus*), Орел змияр (*Circaetus gallicus*), Тръстиков блатар (*Circus aeruginosus*), Полски блатар (*Circus cyaneus*), Степен блатар (*Circus macrourus*), Ливаден блатар (*Circus pygargus*), Малък креслив орел (*Aquila pomarina*), Голям креслив орел (*Aquila clanga*), Скален орел (*Aquila chrysaetos*), Малък орел (*Hieraetus pennatus*), Късопръст ястреб (*Accipiter brevipes*), Белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*), Царски орел (*Aquila heliaca*), Белошипа ветрушка (*Falco naumanni*), Вечерна ветрушка (*Falco vespertinus*), Сокол скитник (*Falco peregrinus*), Ловен сокол (*Falco cherrug*), Сив жерав (*Grus grus*), Ливаден дърдавец (*Crex crex*), Малък горски водобегач (*Tringa glareola*), Бухал (*Bubo bubo*), Козодой (*Caprimulgus europaeus*), Земеродно рибарче (*Alcedo atthis*), Синявица (*Coracias garrulus*), Сив кълвач (*Picus canus*), Черен кълвач (*Dryocopus martius*), Среден пъстър кълвач (*Dendrocopos medius*), Белогръб кълвач (*Dendrocopos leucotos*), Сирийски пъстър кълвач (*Dendrocopos syriacus*), Дебелоклю- на чучулига (*Melanocorypha calandra*), Горска чу- чулига (*Lullula arborea*), Полска бърбрия (*Anthus campestris*), Червеногръба сврачка (*Lanius collurio*), Черночела сврачка (*Lanius minor*), Черногръбо каменарче (*Oenanthe pleschanka*), Ястребогушо коп- риварче (*Sylvia nisoria*), Полубеловрата мухоловка (*Ficedula semitorquata*), Градинска овесарка (*Emberiza hortulana*).

И видове по чл. 6, ал. 1, т. 4 от ЗБР: Малък гмурец (*Tachybaptus ruficollis*), Голям гмурец (*Podiceps cristatus*), Черногуш гмурец (*Podiceps nigricollis*), Голям корморан (*Phalacrocorax carbo*), Сива чапла (*Ardea cinerea*), Ням лебед (*Cygnus olor*), Голяма белочела гъска (*Anser albifrons*), Бял ангъч (*Tadorna tadorna*), Фиш (*Anas penelope*), Сива патица (*Anas strepera*), Зимно бърне (*Anas crecca*), Зеленоглава патица (*Anas platyrhynchos*), Шилоопашата патица (*Anas acuta*), Кафявоглава потапница (*Aythya ferina*), Качулата потапница (*Aythya fuligula*), Звънарка (*Bucephala clangula*), Среден нирец (*Mergus serrator*), Малък ястреб (*Accipiter nisus*), Обикновен мишелов (*Buteo buteo*), Черношипа ветрушка (Керкенец) (*Falco tinnunculus*), Сокол орко (*Falco subbuteo*), Зеленоножка (*Gallinula chloropus*), Лиска (*Fulica atra*), Речен дъждосвирец (*Charadrius dubius*), Тъмногорд брегобегач (*Caldris alpina*), Голям горски водобегач (*Tringa ochropus*), Късокрил кюкавец (*Actitis hypoleucos*), Речна чайка (*Larus ridibundus*), Жълтокрака чайка (*Larus cachinnans*), Пчелояд (*Merops apiaster*).

Защитени зони по Директива 92/43/ЕЕС за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна (Директива за местообитанията).

На **Фигура № 11.1-2** е представена карта на припокриването на защитените зони, обявени по Директивата за местообитанията, с територията на община Дългопол.

Фигура № 11.1-2 Карта на защитени зони, обявени по Директива 92/43/ЕЕС, на територията на община Дългопол

33 BG0000501 „Голяма Камчия“ – части от зоната попадат на територията на общината в землищата на гр. Дългопол, с. Арковна, с. Величково, с. Камен дял, с. Комунари, с. Красимир, с. Партизани и с. Цонево. Защитена зона „Голяма Камчия“ е с площ 216.69 ха.

Зоната е включена в Националната екологична мрежа с Решение № 122 от 2 март 2007 г. на МС с цел:

- Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона;

- Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата;

- Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Предмет на опазване на 33 „Голяма Камчия“ - BG0000501 са:

Природни местообитания:

- 91G0 * Панонски гори с *Quercus petraea* и *Carpinus betulus*
- 91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори

Бозайници:

Видра (*Lutra lutra*), Добруджански (среден) хомяк (*Mesocricetus newtoni*), Дългокрил прилеп (*Miniopterus schreibersi*), Остроух нощник (*Myotis blythii*), Дългопръст нощник (*Myotis capaccinii*), Трицветен нощник (*Myotis emarginatus*), Голям нощник (*Myotis myotis*), Средиземноморски подковонос (*Rhinolophus blasii*), Южен подковонос (*Rhinolophus euryale*), Голям подковонос (*Rhinolophus ferrumequinum*), Малък подковонос (*Rhinolophus hipposideros*), Подковонос на Мехели (*Rhinolophus mehelyi*), Лалугер (*Spermophilus citellus*), Пъстър пор (*Vormela peregusna*).

Земноводни и влечуги:

Червенокоремна бумка (*Bombina bombina*), Жълтокоремна бумка (*Bombina variegata*), Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*), Голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*).

Риби:

Черна (балканска) мряна (*Barbus meridionalis*), Маришка мряна (*Barbus plebejus*), Обикновен щипок (*Cobitis taenia*), Европейска горчивка (*Rhodeus sericeus amarus*).

Безгръбначни:

Бисерна мида (*Unio crassus*), Обикновен паракалоптенус (*Paracaloptenus caloptenoides*), *Callimorpha quadripunctaria*, Обикновен сечко (*Cerambyx cerdo*), Бръмбар рогач (*Lucanus cervus*), Буков сечко (*Morimus funereus*), Алпийска розалия (*Rosalia alpina*).

33 BG0000141 „Река Камчия“ –на територията на община Дългопол, зоната попада в землищата на с. Величково, с. Сава и с. Цонево. Териториалния обхват на 33 „Река Камчия“ – BG0000141 е 158.84 ha.

Зоната е включена в Националната екологична мрежа с Решение № 122 от 2 март 2007 г. на МС с цел:

- Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона;
- Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата;
- Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Предмет на опазване на 33 „Голяма Камчия“ - BG0000501 са:

Природни местообитания:

91F0 Крайречни смесени гори от *Quercus robur*, *Ulmus laevis* и *Fraxinus excelsior* или *Fraxinus angustifolia* покрай големи реки (*Ulmenion minoris*).

Бозайници:

Широкоух прилеп (*Barbastella barbastellus*), Европейски вълк (*Canis lupus*), Видра (*Lutra lutra*), Дългоух нощник (*Myotis bechsteini*), Трицветен нощник (*Myotis emarginatus*), Малък подковонос (*Rhinolophus hipposideros*), Лалугер (*Spermophilus citellus*), Пъстър пор (*Vormela peregusna*).

Земноводни и влечуги:

Червенокоремна бумка (*Bombina bombina*), Ивичест смок (*Elaphe quatuorlineata*), Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*), Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*), Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*), Голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*), Жълтокоремна бумка (*Bombina variegata*).

Риби:

Черна (балканска) мряна (*Barbus meridionalis*), Маришка мряна (*Barbus plebejus*), Обикновен щипок (*Cobitis taenia*), Европейска горчивка (*Rhodeus sericeus amarus*).

33 BG0000104 „Провадийско - Роякско плато“ – Зоната попада в територията на община Дългопол в землищата на гр. Дългопол, с. Арковна, с. Боряна, с. Камен дял, с. Комунари, с. Красимир, с. Партизани, с. Рояк, с. Сава, с. Сладка вода.

Защитената зона е с площ 20158.59 ha.

Зоната е обявена с решение №611 от 16.10.2007г. , бр. ДВ 85/2007 с цел:

- Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.
- Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата.
- Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Предмет на опазване на 33 Провадийско - Роякско плато“ – BG0000104 са:

Природни местообитания:

- 6110 * Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от *Alyso-Sedion albi*;
- 6240 * Субпанонски степни тревни съобщества; 8210 Хазмофитна растителност по варовикови скални склонове;
- 8310 Неблагоустроени пещери;
- 9150 Термофилни букови гори (*Cephalanthero-Fagion*);
- 9180 * Смесени гори от съюза *Tilio-Acerion* върху сипеи и стръмни склонове; 91G0 * Панонски гори с *Quercus petraea* и *Carpinus betulus*;
- 91H0 * Панонски гори с *Quercus pubescens*;
- 91I0 * Евро-сибирски степни гори с *Quercus spp*;
- 91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори;
- 91S0 * Западнопонтийски букови гори;
- 91W0 Мизийски букови гори;
- 91Z0 Мизийски гори от сребролистна липа.

Бозайници:

Видра (*Lutra lutra*); Добруджански (среден) хомяк (*Mesocricetus newtoni*); Дългокрил прилеп (*Miniopterus schreibersi*), Степен пор (*Mustela eversmannii*), Остроух нощник (*Myotis blythii*), Дългопръст нощник (*Myotis capaccinii*); Трицветен нощник (*Myotis emarginatus*), Голям нощник (*Myotis myotis*), Средиземноморски подковонос (*Rhinolophus blasii*), Южен подковонос (*Rhinolophus euryale*), Голям подковонос (*Rhinolophus ferrumequinum*), Малък подковонос (*Rhinolophus hipposideros*), Подковонос на Мехели (*Rhinolophus mehelyi*), Лалугер (*Spermophilus citellus*), Пъстър пор (*Vormela peregusna*).

Земноводни и влечуги:

Червенокоремна бумка (*Bombina bombina*), Ивичест смок (*Elaphe quatuorlineata*), Обикновенна блатна костенурка (*Emys orbicularis*), Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*), Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*), Голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*).

Риби:

Маришка мряна (*Barbus plebejus*), Обикновен щипок (*Cobitis taenia*), Европейска горчивка (*Rhodeus sericeus amarus*).

Безгръбначни:

Обикновен сечко (*Cerambyx cerdo*), Бръмбър рогач (*Lucanus cervus*) Буков сечко (*Morimus funereus*), Алпийска розалия (*Rosalia alpina*).

Растения:

Янкева кутиявка (*Moehringia jankae*), Янкева метличина (*Centaurea jankae*)

33 BG0000393 „Екокоридор Камчия – Емине“ – зоната попада в територията на община Дългопол в землищата на селата Арковна и Медовец.

Защитената зона е с площ 28054.79 ha, включена в Националната екологична мрежа с Решение № 611 от 16.10.2007г. , бр. ДВ 85/2007 с цел:

- Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.
- Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата.

- Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Предмет на опазване на ЗЗ „Екокоридор Камчия – Емине“ – BG0000393 са:

Природни местообитания:

- 6110 * Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от *Alyso-Sedion albi*;
- 6210 * Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (*Festuco-Brometalia*) (*важни местообитания на орхидеи);
- 9150 Термофилни букови гори (*Cephalanthero-Fagion*);
- 9180 * Смесени гори от съюза *Tilio-Acerion* върху сипеи и стръмни склонове; 62A0 Източно субсредиземноморски сухи тревни съобщества;
- 91AA * Източни гори от космат дъб;
- 91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори;
- 91S0 * Западнопонтийски букови гори;
- 91W0 Мизийски букови гори;
- 91Z0 Мизийски гори от сребролистна липа.

Бозайници:

Видра (*Lutra lutra*); Европейски вълк (*Canis lupus*), Доброджански хомяк (*Mesocricetus newtoni*), Дългоух нощник (*Myotis bechsteini*), Трицветен нощник (*Myotis emarginatus*), Голям подковонос (*Rhinolophus ferrumequinum*), Малък подковонос (*Rhinolophus hipposideros*), Пъстър пор (*Vormela peregusna*).

Земноводни и влечуги:

Червнокоремна бумка (*Bombina bombina*), Жълтокоремна бумка (*Bombina variegata*), Ивичест смок (*Elaphe quatuorlineata*) Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*) Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*), Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*), Голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*).

Риби:

Черна (балканска) мряна (*Barbus meridionalis*), Маришка мряна (*Barbus plebejus*), Обикновен щипок (*Cobitis taenia*), Европейска горчица (*Rhodeus sericeus amarus*).

Безгръбначни:

Бисерна мида (*Unio crassus*), Обикновен паракалоптенус (*Paracaloptenus caloptenoides*), Вертиго (*Vertigo moulinsiana*), Вертиго (*Vertigo angustior*), Ценагрион (*Coenagrion ornatum*), Обикновен сечко (*Cerambyx cerdo*), Бръмбър рогач (*Lucanus cervus*) Буков сечко (*Morimus funereus*), Алпийска розалия (*Rosalia alpina*).

Растения:

Обикновенна пърчовка (*Himantoglossum caprinum*).

33 BG0000133 „Камчийска и Еменска планина“ –, попада в територията на община Дългопол в землищата на селта Аспарухово и Цонево. Защитената зона е с площ 63678.47 ha.

Зоната е обявена с решение № 611 от 16.10.2007г. , бр. ДВ 85/2007 с цели на опазване:

- Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.
- Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата.
- Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Предмет на опазване на 33 „Камчийска и Еменска планина“ – BG0000133 са:

Природни местообитания:

- 91E0 * Алувиални гори с *Alnus glutinosa* и *Fraxinus excelsior* (Alno-Pandion, Alnion incanae, Salicion albae);
- 6110 * Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от Alysso-Sedion albi;
- 6210 * Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик(Festuco-Brometalia) (*важни местообитания на орхидеи);
- 8210 Хазмофитна растителност по варовикови скални склонове;
- 8230 Силикатни скали с пионерна растителност от съюзите Sedo-Scleranthion или Sedo albiVeronicion dillenii;

- 9180 * Смесени гори от съюза Tilio-Acerion върху сипеи и стръмни склонове; 91F0 Крайречни смесени гори от Quercus robur, Ulmus laevis и Fraxinus excelsior или Fraxinus angustifolia покрай големи реки (Ulmenion minoris);
- 91G0 * Панонски гори с Quercus petraea и Carpinus betulus;
- 91H0 * Панонски гори с Quercus pubescens;
- 91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори;
- 91S0 * Западнопонтийски букови гори;
- 91Z0 Мизийски гори от сребролистна липа.

Бозайници:

Европейски вълк (*Canis lupus*), Видра (*Lutra lutra*), Степен пор (*Mustela eversmannii*), Дългоух нощник (*Myotis bechsteini*), Остроух нощник (*Myotis blythii*), Трицветен нощник (*Myotis emarginatus*), Голям подковонос (*Rhinolophus ferrumequinum*), Малък подковонос (*Rhinolophus hipposideros*), Лалугер (*Spermophilus citellus*), Пъстър пор (*Vormela peregusna*).

Земноводни и влечуги:

Жълтокоремна бумка (*Bombina variegata*), Ивичест смок (*Elaphe quatuorlineata*), Обикновенна блатна костенурка (*Emys orbicularis*), Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*), Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*), Голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*).

Риби:

Черна (балканска) мряна (*Barbus meridionalis*), Маришка мряна (*Barbus plebejus*), Обикновен щипок (*Cobitis taenia*), Европейска горчивка (*Rhodeus sericeus amarus*), Балкански щипок (*Sabanejewia aurata*).

Безгръбначни:

Бисерна мида (*Unio crassus*), Вертиго (*Vertigo moulinsiana*), Вертиго (*Vertigo angustior*), Ценагрион (*Coenagrion ornatum*), Обикновен сечко (*Cerambyx cerdo*), Бръмбър рогащ (*Lucanus cervus*), Буков сечко (*Morimus funereus*), Алпийска розалия (*Rosalia alpina*), *Callimorpha quadripunctaria*.

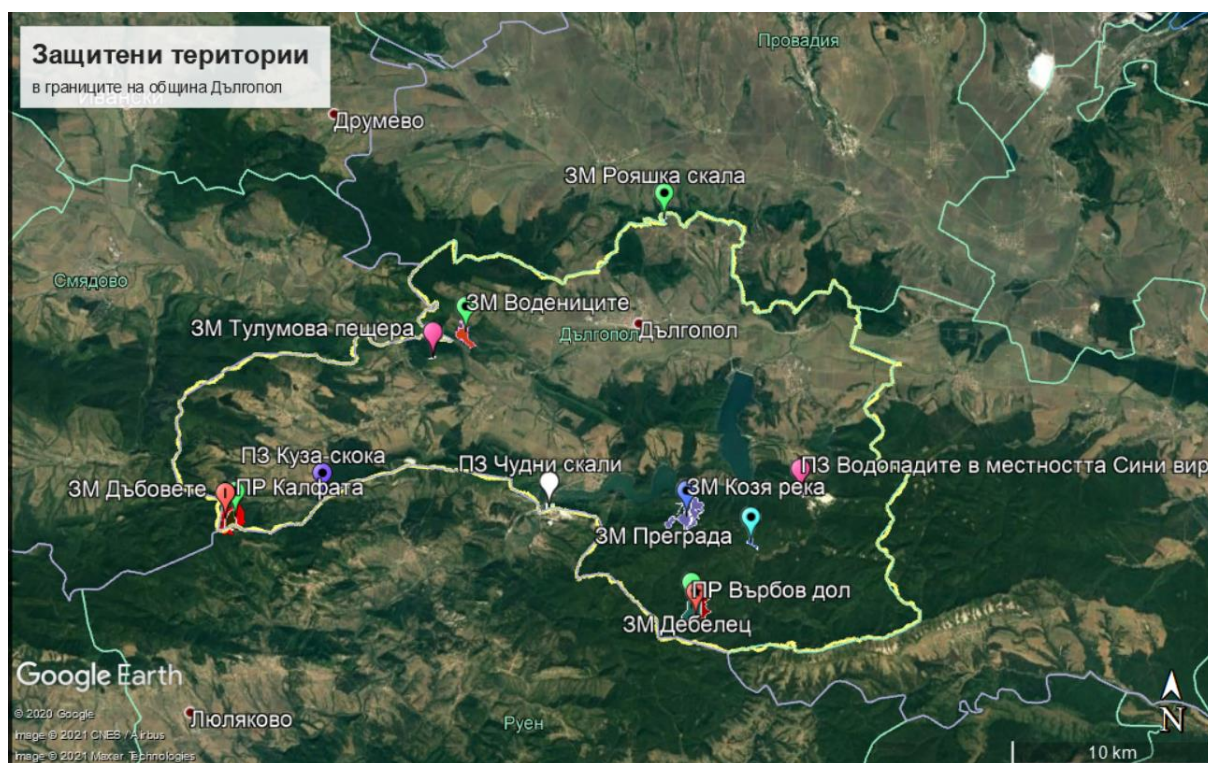
Защитените зони, припокриващи територия с ДГС се стопанисват, съгласно Закона за биологичното разнообразие (ЗБР) и заповедта за обявяване. За защитените зони

в обхвата на ТП ДГС Цонево са в сила и допълнителни норми и ограничения, подробно разписани към т. 3.6., част II „Анализ на средата“ от настоящата програма.

11.2. Защитени територии

На територията на община Дългопол са разположени изцяло или частично три природни забележителности („Водопадите в местността Сини вир“, „Куза-скока“ и „Чудни скали“), два поддържани резервата („Върбов дол“ и „Калфата“) и седем защитени местности („Рояшка скала“, „Водениците“, „Тулумова пещера“, „Дъбовете“, „Преграда“, „Дебелец“ и „Козя река“), по смисъла на Закона за защитените територии. Разположението на защитените територии в границите на общината е представено на **Фигура № 11.2-1.**

Фигура № 11.2-1. Карта на защитените територии по Закона за защитените територии в границите на община Дългопол

- **Природна забележителност „Водопадите в местността Сини вир“**

Обявена е със Заповед № 37 от 11.01.1968 г., с площ 4 ха. Намира се в землището на село Дебелец. Представлява специфичен ландшафт – тристепенен водопад, със

запазени вековни гори от бук и дъб около него. В непосредствена близост има изградена посетителска инфраструктура от Държавно горско стопанство „Цонево“.

Територията е държавна частна собственост – ДГС „Цонево“.

Към 2021 г. природна забележителност „Водопадите в местността Сини вир“ няма разработен и приет план за управление.

- **Природна забележителност „Чудни скали“**

Обявена е с Постановление № 1869 от 17.02.1949 г., с площ 12,5 ha. Намира се край река Луда Камчия в землището на село Аспарухово. Местността представлява специфичен ландшафт – скален венец с уникални скални образувания и местообитание на редки представители на орнитофауната. Местността е достъпна и подходяща за орнитологичен туризъм.

Територията е държавна частна собственост – ДГС „Цонево“.

Към 2021 г. природна забележителност „Чудни скали“ няма разработен и приет план за управление.

- **Природна забележителност „Куза Скока“**

Обявена е със Заповед № 1801/26.07.1961 г., с площ 1 ha. Намира се в землището на село Лопушна, община Дългопол. Представлява естествен водопад с височина около 10 m. Местността е трудно достъпна, поради което водопадът е в отлично състояние.

Територията е държавна частна собственост – ДГС „Цонево“.

Към 2021 г. природна забележителност „Куза Скока“ няма разработен и приет план за управление.

Съгласно Закона за защитените територии в природните забележителности се забраняват дейности, които могат да нарушат тяхното естествено състояние или да намалят естетическата им стойност.

- **Поддържан резерват „Върбов дол“**

Обявен е през 1968 г., а със Заповед № 385/15.10.1999 г. е прекатегоризиран, с площ 70,6 ha. Намира се в близост до село Цонево. Заема обширни типични благуноводъбови гори, възрастни, от естествен произход, с ценни вековни екземпляри. Горите на резервата са изцяло запазени от антропогенно въздействие. Поддържаният резерват е частично достъпен с транспорт – по горски пътища.

Територията е изключителна държавна собственост.

Към 2021 г. поддържан резерват „Върбов дол“ няма разработен и приет план за управление.

- **Поддържан резерват „Калфата“**

Обявен е през 1968 г., а със Заповед № 387/15.10.1999 г. е прекатегоризиран, с площ 46,9 ha. Намира се в землището на село Поляците. Заема обширна горска площ - типични букови и дъбово-благунови гори, възрастни, от естествен произход. Горите на поддържаения резерват са запазени от антропогенно въздействие. Поддържаият резерват е недостъпен за автомобилен транспорт.

Територията е изключителна държавна собственост.

Към 2021 г. поддържан резерват „Калфата“ няма разработен и приет план за управление.

Съгласно Закона за защитените територии в поддържаите резервати се забраняват всякакви дейности, с изключение на:

- тяхната охрана;
- посещения с научна цел;
- преминаването на хора по маркирани пътеки, включително с образователна цел;
- събирането на семенен материал, диви растения и животни с научна цел или за възстановяването им на други места;
- провеждане на поддържащи, направляващи, регулиращи или възстановителни мерки.

- **Защитена местност „Дебелец“**

За ограничаване на антропогенното въздействие върху поддържан резерват „Върбов дол“ е обявена БЗ със Заповед № 761/12.08.1986 г., с площ 60,5 ha. Със Заповед РД -532/12.07.2007 г. на Министъра на околната среда и водите, БЗ е прекатегоризирана в защитена местност.

Територията е изключителна държавна частна и общинска частна собственост – ДГС „Цонево“, Община Дългопол.

Към 2021 г. защитена местност „Дебелец“ няма разработен и приет план за управление.

- **Защитена местност „Дъбовете“**

За ограничаване на антропогенното въздействие върху поддържан резерват „Калфата“ е обявена БЗ със Заповед № 423/18.05.1987 г., с площ 59,5 ha. Със Заповед РД -513/12.07.2007 г. на Министъра на околната среда и водите, БЗ е прекатегоризирана в защитена местност.

Територията е държавна частна собственост – ДГС „Цонево“.

Към 2021 г. защитена местност „Дъбовете“ няма разработен и приет план за управление.

- **Защитена местност „Козя река“**

Обявена е със Заповед № РД-337/30.05.2006 г., с площ 120,9 ha. Намира се в землището на село Аспарухово. Районът е трудно достъпен.

Територията е с държавна частна собственост – ДГС „Цонево“.

Към 2021 г. защитена местност „Козя река“ няма разработен и приет план за управление.

- **Защитена местност „Преграда“**

Обявена е през 1968 г., а със Заповед № РД-823 от 23.08.2002 г. е прекатегоризирана, с площ 3,5 ha. Намира се в землището на село Дебелец. Представлява вековна гора от зимен дъб и благуна на възраст 120 - 140 г. В местността се намират останки от римска стена, изградена през IV-V в. след Христа. Районът е трудно достъпен с автомобилен транспорт.

Територията е с държавна частна собственост – ДГС „Цонево“.

Към 2021 г. защитена местност „Преграда“ няма разработен и приет план за управление.

- **Защитена местност „Рояшка скала“**

Обявена е със Заповед № РД-1219/09.12.2005 г., с площ 7,2 ha. Намира се в землището на село Рояк. Територията включва забележителни скални образувания – местообитания на защитени и приоритетни за опазване видове птици, сред които скален орел, бухал, белоопашат мишелов.

Територията е с държавна частна собственост – ДГС „Провадия“.

Към 2021 г. защитена местност „Рояшка скала“ няма разработен и приет план за управление.

- **Защитена местност „Тулмова пещера“**

Обявена е през 1968 г., а със Заповед № 812/23.08.2002 г. е прекатегоризирана, с площ 3 ha. Намира се в землището на село Арковна. В пещерата се влиза от югоизточния склон на хълм Голяма Арковна. Представлява местообитание на защитени видове прилепи по смисъла на Закона за биологичното разнообразие. Районът е трудно достъпен.

Територията е с държавна частна собственост – ДГС „Цонево“.

Към 2021 г. защитена местност „Тулува пещера“ няма разработен и приет план за управление.

- **Защитена местност „Водениците“**

Обявена е през 1987 г., а със заповед № РД – 815/ 23.08.2002 г. е прекатегоризирана, с площ 45 ha. Намира се в землищата на селата Сладка вода и Камен дял. Представлява естествена гора с три притока на р. Камчия, скални венци, които са местообитания на редки и защитени представители на флората и фауната. Тук се намират 10 карстови пещери и скални ниши. В района гнездят скален орел, египетски лешояд, белоопашат мишелов, гарван гробар, жалобен синигер, бухал, черношипа ветрушка и др. В местността има изградена туристическа инфраструктура – благоустроени алеи, възстановени чешми, места за отдых и хранене, заслони, места за приготвяне на храна, тоалетни, детски съоръжения и кула за наблюдение на птици. В местността има запазено праисторическо каменно светилище и останки от келтска крепост от III в. преди Христа. Защитената местност е достъпна – до нея се стига по асфалтов път.

Територията е с държавна частна собственост – ДГС „Провадия“.

Към 2021 г. защитена местност „Водениците“ няма разработен и приет план за управление.

Съгласно Закона за защитените територии, в защитените местности се забраняват дейности, противоречащи на изискванията за опазване на конкретните обекти, предмет на защита.

За защитените територии в границите на ДГС Цонево, стопанисването се извършва съгласно Закона за защитените територии (ЗЗТ), заповедта за обявяване и заповедите за прекатегоризация, като са в сила и допълнителни ограничения, посочени в т. 3.6., част II „Анализ на средата“ от настоящата програма.

12. Отпадъци

В основата на националната и регионалната политика за управление на отпадъците стои въвеждането на регионална система за управление на отпадъците, която осигурява съоръжения за депониране на неопасните и опасни отпадъци, компостиране на биоразградимите отпадъци, кондициониране на разделно събраните отпадъци, рециклиране на строителни и едрогабаритни отпадъци, съхранение на опасни отпадъци от домакинствата, както и съоръжение за хомогенизирани отпадъци. Тъй като такава регионална система не е реализирана, от месец ноември 2017 година Община Дългопол извозва битовите отпадъци генерирани на своята територията до **инсталация за предварително третиране на смесени битови отпадъци и тяхното обезвреждане**, находяща се в село Езерово, местност „Чакмак баир“, общ. Белослав, обл. Варна, собственост на „Екоинвест Асетс“ АД. Площадката за извършване на дейностите по предварително третиране на разделно събраните отпадъци от опаковки, отговаря на изискванията съгласно Наредбата по чл. 43, ал. 1 от ЗУО.

В Община Дългопол е въведено е организирано сметосъбиране и сметоизвозване на отпадъците **във всички населени места и е обхванато 100% от населението**. Извозването на отпадъците става по утвърден годишен график, съобразен със заповед на кмета на Община Дългопол, издадена по реда на чл. 63, ал. 2 от Закона за местните данъци и такси.

Съгласно Отчета за изпълнението на ПООС 2017-2020 г. и ПУО 2014-2020 г. за 2019 г., наличните съдове за събиране и съхранение на твърди битови отпадъци разположени на територията на общината са както следва:

- контейнери за битови отпадъци тип „Бобър с вместимост 1,1 m³ – 400 бр.;
- Фамилни кофи – 5 430 бр., включително 351 броя еднофамилни съдове за битови отпадъци с вместимост 0,240 m³, 4255 броя с вместимост 0,140 m³, 824 броя с вместимост 0,120 m³.

Териториите за обществено ползване – улични платна, площади, паркове, цветни градини и зони за отдих се поддържат и почистват от наети за целта лица, както и с техника, която е собственост на Община Дългопол.

Общото количество на генерираните от община Дългопол смесено събрани битови отпадъци и извозени **през 2020 година** до инсталацията за предварително третиране на смесени битови отпадъци и тяхното обезвреждане е **2885,04 m³**, а за 2019 г. - 2712,98 m³.

За събиране на биоразградимите отпадъци от паркове и градини на територията на общината има разположени контейнери, а събирането, транспортирането и предаването за компостиране и/или депониране се извършва сезонно от фирма–изпълнител.

Поминъкът на населението на общината определя вида отпадъци и източниците на замърсяване от растителен и животински произход. **Разделянето в отделен поток, обработка и употреба като компост** на тези отпадъци ще реши в голяма степен въпроса с генерираните на територията на общината отпадъци.

Община Дългопол има сключен договор с организация по **оползотворяване на отпадъци от опаковки** за извършване дейности по разделно събиране на отпадъците от опаковки. За разделно събиране на отпадъците в община Дългопол са разположени общо 56 контейнери тип „Бобър“ и 38 броя контейнери тип „Иглу“, по населени места на територията на община Дългопол, с които са обхванати пет от най-големите населени места на общината. Контейнерите са разположени по точки, състоящи се от два броя контейнера – жълт и зелен. Разположението на точките е съобразено с местонахождението на по-големите административни центрове, обществени сгради, училища и др.

По данни на дружеството, извършващо дейностите по разделно събиране на отпадъците на територията на община Дългопол количеството събрани отпадъци от опаковки от контейнерите разположени на територията на община Дългопол за 2020 г. е 63,740 t, от които:

- Хартия и картон – 5,640 t;
- Пластмаси – 1,245 t;
- Черни и цветни метали – 0,035 t;
- Стъкло – 1,260 t;
- Количество отпадъци негодни за рециклиране - 55,560 t.

Дейностите, свързани с предварителното третиране на отпадъците от опаковки, събирани от системите за разделно събиране на територията на община Дългопол, се изпълняват от подизпълнители.

За останалите масово разпространени отпадъци като батерии и акумулатори, излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, излезли от употреба моторни превозни средства, излезли от употреба автомобилни гуми и др., Община Дългопол е сключила договори с оползотворяващи организации. На територията на община Дългопол действат фирми, лицензирани да събират излезли от употреба МПС, автомобилни гуми, акумулатори и отработени масла. На територията на гр. Дългопол е наличен пункт за изкупуване на излезли от употреба МПС, акумулатори и батерии.

На територията на община Дългопол функционират два пункта на дружества за дейности с отпадъци, стопанисващи **площадките за изкупуване на отпадъци от хартия, картон, метал, пластмаса и стъкло**. Няма изградена площадка за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата, в т.ч. и едрогабаритни.

Делът на строителните отпадъци в общото количество на ТБО е минимален за общината, тъй като строителството е в много малък обем. Извършват се предимно реконструкция и ремонт на сгради.

Депонирането на строителни отпадъци се извършва след издаване на документ за насочване на СО. На територията на общината няма площадки за строителни отпадъци. Основен проблем, свързан със строителните отпадъци, е неконтролираното изхвърляне на строителни отпадъци от гражданите и фирмите. Необходимо е да се вземат мерки за осигуряване на селективно разделяне на отпадъците на мястото на образуване и изграждането и функционирането на съоръжения за рециклиране на строителните отпадъци.

В землището на гр. Дългопол има площадка с разположени 13 контейнера тип „ББ - куб“, в които се съхраняват негодни за употреба пестициди. Контейнерите са разположени на територията на бившето ТКЗС „Георги Дамянов“ – а собствеността на земята е държавна. От фирмите развиващи дейност в базата има осигурена денонощна охрана.

На територията на община Дългопол в склад, находящ се в землището на с. Партизани, се съхраняват 15 230 kg твърди и 1745 l течни пестициди с изтекъл срок на

годност, чието обезвреждане е необходимо, с цел осигуряване сигурността на населението и околната среда.

Основният проблем свързан с отпадъците на територията на община Дългопол е нерегламентираното им изоставяне и изхвърляне. Констатираните локални замърсявания се почистват от Община Дългопол, в случай че извършителите са неизвестни. Периодично се организират и кампании за почистване на замърсени с отпадъци територии.

Въпреки усилията, които полага Общината, в повечето случаи се констатира повторно замърсяване на почистените терени, а наличието и постоянната тенденция към ново образуване на нерегламентирани сметища показват недостатъчна ефективност на системата за управление на отпадъците по отношение на осигуреност и упражняване на оперативен контрол.

Общината предприема редица действия по оптимизиране управлението на отпадъците. В Програмата за управление на Кмета на Община Дългопол за мандат 2019 -2023 г. към *Приоритет 3. Подобряване и възстановяване на техническата инфраструктура, опазване на околната среда и природното богатство* се посочва мярка „Подобряване управлението на отпадъците“, която съдържа дейностите „Строг контрол и санкции при замърсяване с ТБО. Разяснителни кампании.“ и „Въвеждане на пилотна система за разделно събиране и рециклиране на битови биоразградими и зелени отпадъци“ с определен срок за изпълнение 2020 – 2030 г. Изпълнението на тези дейности ще доведе до подобряване на чистотата на населените места и намаляване на отпадъците.

Необходимо е да се предприеме съвместна работа с РИОСВ-Варна за превенция и евентуално обезвреждане на находящите на територията на общината Дългопол в склад в землището на с. Партизани 15230 kg твърди и 1745 l течни пестициди с изтекъл срок на годност, както и в 13 бр. ББ – кубове, които са на територията на гр. Дългопол.

13. Шум

Съгласно информация от годишния доклад за състоянието на околната среда на РИОСВ – Варна, контролът на промишлените източници на шум, излъчван в околната среда се осъществяваше в рамките на издадените комплексни разрешителни, чрез контролни измервания по годишен график за 2019 г., чрез предписания при

провежданите контролни проверки на действащите промишлени източници за представяне на доклад от СПИ в рамките на две последователни календарни години и при въвеждане в експлоатация на нови промишлени обекти.

Не са налични данни за измервания за нивото на шума в Община Дългопол. Община Дългопол не е обременена със значително шумово натоварване. Промислените предприятия на града са изнесени в южната част и производството им е такова, че не създават шумово натоварване. Основен източник на шум са участъците от републиканската пътна и ж.п. мрежа, които не надвишават допустимите норми. Източници на шумово натоварване са ж.п. линията Варна – Карнобат и третокласен републикански път III-208 Провадия - Айтос, които не преминават през ЦГЧ. Шумово натоварване се наблюдава в с. Комунари, където главният път преминава през централната част на селото.

14. Радиационна обстановка

В годишните доклади за състоянието на околната среда на РИОСВ-Варна липсва информация относно радиационната обстановка на територията на областта.

ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА
СРЕДА ЗА ПЕРИОДА 2021 - 2028 Г.

ЧАСТ III. АНАЛИЗ НА СИЛНИТЕ И СЛАБИТЕ СТРАНИ, ВЪЗМОЖНОСТИТЕ И ЗАПЛАХИТЕ /SWOT/

III. АНАЛИЗ НА СИЛНИТЕ И СЛАБИТЕ СТРАНИ, ВЪЗМОЖНОСТИТЕ И ЗАПЛАХИТЕ /SWOT/

На основата на направения анализ на средата (*Част II*), е направена взаимнообвързана оценка на вътрешните за община Дългопол силни и слаби страни, както и на външните за общината възможности и заплахи.

SWOT-анализът изхожда от идеята за разделянето на обекта на стратегически анализ от средата, в която той функционира. Обектът на стратегически анализ (Община Дългопол) е разгледан откъм неговите „силни“ и „слаби страни“. Средата, в която функционира обектът на стратегически анализ, се диференцира на „възможности“ и „заплахи“.

Целта на този анализ е да оцени кои направления от дейностите по опазване на околната среда в общината са най-ефективни, в кои може да се постигне най-добър успех и хармонично развитие чрез използване на силните страни и благоприятните възможности на външната среда, както и чрез преодоляване или намаляване на действието на слабите страни и външните заплахи.

При използване на цялата налична информация за съществуващото състояние и тенденциите по компоненти и фактори на околната среда, са изведени основни аспекти на силните и слабите страни на общината по отношение на опазване на околната среда, както и на възможностите и заплахите от страна на средата, които са представени в **Таблица № III-1.**

Възможностите представляват най-благоприятните елементи на външната среда за общината. Те са благоприятни за нея и тя би могла да се възползва от тях.

Заплахите са най-неблагоприятните сегменти на външната среда за общината. Те поставят най-големи бариери пред настоящото или бъдещото (желаното) състояние на общината.

Силните страни представляват ресурс, умение или друго преимущество, което притежава общината. Силната страна е отличителна компетенция, която дава предимство на общината.

Слабите страни представляват ограниченията или недостига на ресурси, умения и способности, които сериозно възпрепятстват общината.

Между четирите квадранта съществуват определени зависимости. Връзката между силните страни и възможностите дава представа за лостовете на развитие. Връзката между слабите страни и заплахите формира основните проблеми на развитие. Връзката между силните страни и заплахите определя рисковете на развитие, а връзката между слабите страни и възможностите извежда ограниченията на развитие

Таблица № III- 1. Основни характеристики на управлението на компонентите и факторите на околната среда на Община Дългопол, представени като силни и слаби страни, възможности и заплахи

Силни страни	Слаби страни
- Плодородна земя и благоприятни климатични условия за развитие на селско стопанство. - Въведена практика за екологосъобразно стопанисване на горите, чрез сертифицирането им по възприятия в Европа и България стандарт FSC (Съвет за стопанисване на горите). - Богатство от повърхностно течащи и язовирни води. - Добро качество на атмосферния въздух. - Богата флора и фауна. - Висок дял на припокриване на територията с обекти от Националната екологична мрежа. - Наличие на газификация. - Положително отношение на ръководството на общината към проблемите по опазване на околната среда. - Организирано сметосъбиране и сметоизвозване на всички населени места. - Липса на крупни индустриални замърсители.	- Недостиг на бюджетни финансови средства - Лошо състояние на водопроводната мрежа и липса на канализация в малките населени места. - Големи загуби на вода по водопреносната мрежа, свързани с разпределителната водопроводна мрежа, при която са налице нерегламентирани включвания, течове и др. подобни. - Липса на достатъчно ПСОВ, покриващи нуждите на общината. - Недостатъчна обезпеченост на общината с инфраструктура за управление на отпадъците. - Липса на планове за управление на обектите от Националната екологична мрежа.
Възможности	Заплахи
- Използване на финансовите инструменти на ЕС за решаване на проблемите, свързани с опазване на околната среда. - Използване на възобновяеми енергийни източници и въвеждане на енергоспестяващи технологии в общинската инфраструктура и сграден фонд, вкл. и със средства на ЕС. - Разработване на Програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите в община Дългопол, в съответствие с Националната програма (приета от МС). - Разработване на Програма за управление на отпадъците на територията на община Дългопол в съответствие с Националната програма (в процес на разработване и приемане). - Разширяване размера на горските площи, които да бъдат сертифицирани по възприятия в Европа и България стандарт FSC (Съвет за стопанисване на горите). - Развитие на биологично чисто земеделие. - Развитие на алтернативен туризъм в общината. - Прилагане на мерки за повишаване на квалификацията на служителите на Община Дългопол, чиято дейност е свързана с опазване на околната среда, чрез изготвяне на планове за специализирани обучения в Института по	- Насочване на интереса на донорите към големите общини в страната. - Зависимост от централната власт. - Забавяне реализацията на инфраструктурни проекти. - Влошаване качеството на техническата инфраструктура. - Риск от замърсяване на околната среда от антропогенни и други фактори, включително съхраняваните негодни за употреба и залежали пестициди в склад в с. Партизани и ББ кубове в гр. Дългопол - Климатични промени. - Риск от наводнения, предвид наличието на РЗПРН BG2_APSFR_KA_12; - Кадрова криза.

публична администрация и чрез обучения по други проекти и програми. - Условия за развитие на европейско и трансгранично сътрудничество в областта на усъвършенстване на административния капацитет чрез трансфер на иновации, обмен и прилагане на добри практики със съседни общини и трансгранично сътрудничество.	
--	--

На основата на направения SWOT-анализ и позициониране на обекта на анализ съобразно **Фигура № III-1**, е определена подходящата стратегия с дейности за реализиране от Община Дългопол в бъдеще, в контекста на въпросите по опазване на околната среда. Това е най-благоприятната стратегическа позиция (в първи квадрант), която се заема от **агресивната** стратегия. Всеки обект на анализ се стреми да заеме максимална площ в квадранта между силните страни и възможностите. Тази позиция е най-благоприятна и стратегията с дейности трябва да е построена така, че заеманата в нея площ само да се увеличава.

Фигура № III-1. Координатна система за определяне на най-подходяща стратегия за Община Дългопол, основаваща се на SWOT-анализа

Необходимо е да бъдат предвидени освен дейности за укрепване на силните страни и възползване от възможностите, също и такива за намаляване на слабите страни и ограничаване на заплахите.

ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА
СРЕДА ЗА ПЕРИОДА 2021 2028 Г.

ЧАСТ IV. ВИЗИЯ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА

IV. ВИЗИЯ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА

Стратегическата част на ПООС на Община Дългопол е съобразена с основните цели на политиката за опазване на околната среда в Европейския съюз, както и с основните стратегически и планови документи на национално и регионално ниво в областта на опазване на околната среда. Като средство за постигане целите на ЗООС, Общинската програма за опазване на околната среда е разработена в съответствие с принципите за опазване на околната среда по чл. 3. от закона:

1. Устойчиво развитие;
2. Предотвратяване и намаляване на риска за човешкото здраве;
3. Предимство на предотвратяването на замърсяване пред последващо отстраняване на вредите, причинени от него;
4. Участие на обществеността и прозрачност в процеса на вземане на решения в областта на околната среда;
5. Информираност на гражданите за състоянието на околната среда;
6. Замърсителят плаща за причинените вреди;
7. Съхраняване, развитие и опазване на екосистемите и присъщото им биологично разнообразие;
8. Възстановяване и подобряване на качеството на околната среда в замърсените и увредените райони;
9. Предотвратяване замърсяването и увреждането на чистите райони и на други неблагоприятни въздействия върху тях;
10. Интегриране на политиката по опазване на околната среда в секторните и регионалните политики за развитие на икономиката и обществените отношения;
11. Достъп до правосъдие по въпроси, отнасящи се до околната среда.

От една страна Визията е обобщена представа на общността за желаните качества на средата, която изгражда, поддържа и обитава, а от друга в нея има приемственост и тя се явява продължение на визията за цялостно развитие на общината през следващите години.

Опазването на околната среда и стремежът към непрекъснато подобряване на качеството на отделните компоненти от нея следва да е сред стратегическите цели на Община Дългопол.

Визията, определена въз основа на съществуващите условия и стремежа за постигане представата за околна среда чрез използване на наличните ресурси, обобщава желанията и стремежите на населението и общинското ръководство на Община Дългопол за по-добър живот в околната среда. Изработването на ясна и конкретна Визия за околната страна на Община Дългопол се основава на извършения анализ на средата, на откритите специфични особености в SWOT анализа и на очакванията и предвижданията за развитие на общината.

ВИЗИЯ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ОБЩИНА ДЪЛГОПОЛ

ОБЩИНА ДЪЛГОПОЛ – ПРОСПЕРИРАЩА ОБЩИНА, СТРЕМЯЩА СЕ КЪМ СЪХРАНЯВАНЕ И ПОДОБРЯВАНЕ НА СЪСТОЯНИЕТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА, ЧРЕЗ КОЕТО ОСИГУРЯВА ПО-ДОБРО КАЧЕСТВО НА ЖИВОТ НА СВОИТЕ ГРАЖДАНИ И ГОСТИ.

Визията за околната среда на общината може да се постигне чрез формулирането на адекватни цели и съответстващи на тях мерки за съхраняване и подобряване на състоянието на околната среда.

ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА
СРЕДА ЗА ПЕРИОДА 2021- 2028 Г.

ЧАСТ V. ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ

V. ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ

V.1. ГЕНЕРАЛНА И СПЕЦИФИЧНИ СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ

Целите на Програмата са формулирани, основавайки се на тенденциите, очертани при анализа на средата и резултатите от SWOT-анализа. Визията за развитие на околната среда на Община Дългопол е интегрирана в генералната стратегическа цел.

С оглед фокусирането на управленските процеси и насочване на ресурсите по такъв начин, че общината да успее да запази и да надгради постигнатото до момента в областта на опазване на околната среда, като същевременно създава и развива предимства от потенциала си, е формулирана генералната стратегическа цел. Насочвайки конкретните мерки за опазване и възстановяване на околната среда на базата на съществуващото състояние и очакваното развитие и с оглед на определената визия, генералната стратегическата цел за периода 2021- 2028 година може да бъде определена по следния начин:

ГЕНЕРАЛНА СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ

ПОВИШАВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА ЖИВОТ ЗА ЖИТЕЛИТЕ НА ОБЩИНАТА И НАМАЛЯВАНЕ ДО МИНИМУМ НА РИСКА ЗА ЧОВЕШКОТО ЗДРАВЕ, ЧРЕЗ УСТОЙЧИВ РАСТЕЖ И ОСИГУРЯВАНЕ НА БЛАГОПРИЯТНА ОКОЛНА СРЕДА, ПОСРЕДСТВОМ РАЦИОНАЛНО ИЗПОЛЗВАНЕ И УПРАВЛЕНИЕ НА ПРИРОДНИТЕ РЕСУРСИ И ПОВИШАВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА ОКОЛНАТА СРЕДА.

Чрез декомпозиране на генералната стратегическа цел са формулирани специфичните стратегически цели. Тяхното предназначение е да се определи „какво“ трябва да се извърши за да се достигне определеното с генералната цел състояние.

СПЕЦИФИЧНИ СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ

За постигане на **Генералната стратегическа цел** в Програмата за опазване на околната среда на Община Дългопол 2021- 2028 г. са заложили следните **специфични стратегически цели**:

Специфична стратегическа цел (ССЦ) 1. Оптимизиране на качеството на услугите в областта на управление на водите, включително подобряване

състоянието и доизграждане на инженерната инфраструктура. Управление на риска от природни бедствия, свързани с вредното въздействие на водите.

ССЦ 2. Увеличаване на ресурсната ефективност, чрез прилагане на мерки, съгласно йерархията при управление на отпадъците - предотвратяване, подготовка за повторна употреба, рециклиране, оползотворяване на материалите и енергията и в минимална степен екологосъобразно обезвреждане чрез депониране.

ССЦ 3. Съхраняване, развитие и опазване на екосистемите и присъщото им биологично разнообразие, включително опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите.

ССЦ 4. Приобщаване на гражданите на общината в процеса на взимане на решения и прилагане на мерки по опазване на околната среда.

ССЦ 5. Ограничаване и/или предотвратяване рисковете пред общината, в следствие от изменението на климата и адаптация към случващите се климатични промени.

ССЦ 6. Поддържане доброто качество на атмосферния въздух.

V.2. Приоритети

Приоритизирането на целите/ поставянето на приоритети в програмата е от изключителна важност, т.к. дава отговор на въпроса: „С реализацията на кои от целите да се започне, къде да бъдат насочени усилията, в случай на ограничени ресурси и възможности за едновременно реализиране на всички избрани на последващия етап алтернативи за постигане на специфичните стратегически цели?“.

На основата на анализа на компонентите и факторите на околната среда на община Дългопол и с цел постигането на специфичните стратегически цели, а чрез тях и на генералната цел, приоритети при изпълнението на програмата са:

1. Доизграждане на канализационна мрежа и подмяна на водопроводна мрежа в гр. Дългопол;
2. Реконструкция и модернизация на ПСОВ Дългопол;
3. Доизграждане на ПСОВ Цонево, доизграждане на канализационната мрежа, както и на довеждащ колектор;

4. Доизграждане на ПСОВ Медовец, доизграждане на канализационната мрежа;
5. Подмяна на водопроводната мрежа, изграждане на канализационна мрежа и ПСОВ в с. Аспарухово
6. Поетапна подмяна на водопроводна мрежа във всички населени места в община Дългопол;
7. Предприемане на дейности за въвеждане на компостирането (инсталация за разделно събрани зелени и биоразградими отпадъци, домашно компостиране) и използване на получения компост в земеделието.
8. Разработване и изпълнение на Програма за управление на отпадъците на територията на община Дългопол в съответствие с Националната програма (в процес на разработване и приемане).
9. Предприемане на превантивни мерки и евентуално обезвреждане на съхраняваните негодни за употреба и залежали пестициди в склад в с. Партизани и ББ кубове в гр. Дългопол.
10. Възстановяване и подобряване на природозащитния статус на видове и техните местообитания.
11. Възлагане изготвянето на планове за управление на защитени територии и защитени зони попадащи в община Дългопол.
12. Изпълняване на мерки за предотвратяване риска от отрицателното въздействие на водите/ наводнения и пр.
13. Намаляване на емисиите на вредни вещества в атмосферния въздух от изгарянето на твърди горива за битово отопление.
14. Развиване на системата за разделно събиране на отпадъците, образувани в резултат от строително-ремонтни.
15. Популяризиране на дейността на Общината относно възможностите за разделно събиране на специфични потоци отпадъци.
16. Изграждане на система за превенция на нерегламентирани сметища и своевременни превантивни мерки за идентифициране и отстраняването им.
17. Повишаване на информираността на гражданите и бизнеса за нуждата от участие в опазването на околната среда, както и повишаване на гражданската активност

и стимулиране на инициативността и доброволчеството по въпросите, свързани с подобряване качеството на околната среда. Разширяването на диалога и прозрачността при работа с обществеността.

18. Рекултивиране на нарушените площи.

19. Ограничаване на ерозията, включително провеждане на залесителни мероприятия.

20. Разработване и изпълнение на Програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите в община Дългопол, в съответствие с Националната програма (приета от МС).

21. Увеличаване на зелените площи за широко обществено ползване, подобряване качеството на съществуващите такива, включително залесяване, реконструкция на уличното озеленяване и облагородяването на пустеещи терени.

22. Проучване на съществуващите възможности за добив на електрическа енергия от алтернативни източници, например соларна енергия.

ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА
СРЕДА ЗА ПЕРИОДА 2021- 2028 Г.

ЧАСТ VI. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

VI. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

Планът за действие към Програмата за опазване на околната среда на Община Дългопол 2021 - 2028 г. предвижда изпълнението на конкретните и целенасочени мерки, водещи до постигане на специфичните цели, а оттам и на генералната стратегическа цел. Планът за действие обхваща периода 2021- 2028 г.

Планът за действие е представен в **Таблица № VI-1**. Изпълнението на конкретните дейности е постижимо посредством финансиране чрез средствата от Европейските структурни фондове и инвестиционни фондове, Национални финансиращи програми, чрез разработване и реализация на проекти, използване възможностите за кредитиране и партньорство с държавната власт и др.

Таблица № VI-1 План за действие към Програма за опазване на околната среда на Община Дългопол, 2021-2028 г.

Специфична стратегическа цел (ССЦ)	Мярка	Източник и на финансиране	Срок	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции
					Текущи	Целеви	
ССЦ 1. <i>Оптимизиране на качеството на услугите в областта на управление на водите, включително подобряване състоянието и доизграждане на инженерната инфраструктура.</i> <i>Управление на риска от природни бедствия, свързани с вредното въздействие на водите.</i>	Мярка 1.1. Доизграждане на водоснабдителна и канализационна инфраструктура.	Програма „Околна среда“ (ПОС)/ Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда (ПУДООС)/ Общински бюджет/ Държавен бюджет/ Друг	2021 – 2028 г.	Изградена ВиК мрежа, която осигурява намален натиск върху състоянието на водите – намаляване на инфилтрирането на непречистени отпадъчни води и оптимизиране разходването на водните ресурси. Осигуряване на здравословна среда на жителите и гостите на общината.	Изградени линейни метри.	Изградена ВиК инфраструктура, обхващаща всички населени места в общината.	Община Дългопол, ангажираното ВиК дружество
	Мярка 1.2. Рехабилитация и модернизация на съществуващата водопроводна мрежа.	ПОС/ ПУДООС/ Общински бюджет/ Държавен бюджет/ Друг	2021 – 2028 г.	Оптимизиране разходването на ресурси, чрез намаляване загубите на вода. Минимизиране честотата на аварията.	Изградени линейни метри.	Рехабилитирана и модернизирана инфраструктура, която ограничава до минимум загубите на вода и възникването на аварии.	Община Дългопол, ангажираното ВиК дружество
	Мярка 1.3. Рехабилитация и модернизация на	ПОС/ ПУДООС/ Общински бюджет/	2021 – 2028 г.	Предотвратяване замърсяването на водите и съответно на околната среда в нейната цялост.	Изградени линейни метри.	Рехабилитирана и модернизирана инфраструктура, която ограничава до минимум	Община Дългопол, ангажираното ВиК дружество

Специфична стратегическа цел (ССЦ)	Мярка	Източник и на финансиране	Срок	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции
					Текущи	Целеви	
	съществуващата канализационна мрежа.	Държавен бюджет/ Друг		Минимизиране честотата на аварията.		загубите на вода и възникването на аварии.	
	Мярка 1.4. Изграждане на пречиствателни станции за отпадъчни води.	ПОС/ ПУДООС/ Общински бюджет/ Държавен бюджет/ Друг	2021 – 2028 г.	Намаляване на натиска върху водните тела в общината.	Етапи от процедурата по изграждане на ПСОВ.	Изградени и функциониращи ПСОВ.	Община Дългопол, ангажираното ВиК дружество
	Мярка 1.5. Възстановяване и разширяване на хидромелиоративната система.	ПОС/ ПУДООС/ Общински бюджет/ Държавен бюджет/ Друг	2021 – 2028 г.	Осигуряване на местно развитие в сектор „Земеделие“, стимулиране на привличане на инвеститори, включително в продукцията на биологично чисти продукти.	Рехабилитирани/ доизградени елементи от хидромелиоративната система.	Поддържан и експлоатиран държавен хидромелиоративен фонд за улавяне, съхранение, разпределение и реализация на вода за напояване на земеделски култури.	Община Дългопол, „Напоителни системи“ ЕАД – клон „Черно море“, Държавен фонд „Земеделие“ – Областна дирекция Варна
	Мярка 1.6. Превенция и управление на риска от наводнения, свлачища и засушавания. Възможни дейности са: възстановяване на връзките с воден басейн	ПОС/ ПУДООС/ Общински бюджет/ Държавен бюджет/ Друг	2021 – 2028 г.	Предотвратяване или намаляване на неблагоприятните последици от вредното въздействие на водите. предотвратяване и намаляване на степента на	Повишаване на относителен дял (%) на населението, което ще се ползва от предвидените мерки. / Изпълнени	67 % от населението на община Дългопол се ползва от предвидените и изпълнени мерки. Подпомогнато е	Басейнова дирекция „Черноморски район“. Партнираща организация е Община Дългопол за териториалния

Специфична стратегическа цел (ССЦ)	Мярка	Източник и на финансиране	Срок	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции
					Текущи	Целеви	
	или на естественото състояние на речното корито, на стари меандри и пр. Опазване и, където е възможно, възстановяване на влажни зони и крайречни гори с оглед ролята им на ретензионни обеми (особено за териториите на РЗПРН BG2_APSFR_KA_12, припокриващ територия с обекти от Националната екологична мрежа)			ерозионно-свлачищната опасност, минимизиране на последствията от тези процеси, защита и опазване на населението, материалните фондове и околната среда от техните въздействия.	дейности, свързани с превенция и управление на риска.	постигането на целите и мерките за защита от вредното въздействие на водите, заложен в ПУРН 2016-2021 г.	обхват на общината.
ССЦ 2. <i>Увеличаване на ресурсната ефективност, чрез прилагане на мерки, съгласно йерархията при управление на отпадъците - предотвратяване, подготовка за повторна употреба,</i>	Мярка 2.1. Предприемане на дейности за въвеждане на компостирането (инсталация за разделно събрани зелени и биоразградими отпадъци, домашно компостиране) и използване на получения компост в земеделието.	ПОС/ ПУДООС/ Общински бюджет/ Държавен бюджет/ Друг	2021 – 2028 г.	Постигане на целите на Община Дългопол, произтичащи от ЗУО.	Етапи от изграждане на инсталация. Извършени мерки в насока използване на компоста в земеделието.	Инсталацията е в експлоатация. Община Дългопол постига целите, съгласно ЗУО.	Община Дългопол, РСУО-Провадия
	Мярка 2.2. Повишаване на ефективността на разделното събиране на	ПОС/ ПУДООС/ Общински бюджет/	2021 – 2028 г.	Общината изпълнява своите ангажименти, произтичащи от ЗУО.	Внедрена система за разделно събиране на	Внедрена система за разделно събиране на	Община Дългопол

Специфична стратегическа цел (ССЦ)	Мярка	Източник и на финансиране	Срок	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции
					Текущи	Целеви	
рециклиране, оползотворяване на материалите и енергията и в минимална степен екологосъобразно обезвреждане чрез депониране.	биоразградими отпадъци от домакинствата и обществените площи.	Държавен бюджет/ Друго			зелени отпадъци от общински паркове и градини, домакинства, други.	биоразградими отпадъци.	
	Мярка 2.3. Предприемане на дейности в посока осигуряване на решения, свързани с разделно събиране и рециклиране на строителни и едрогабаритни отпадъци.	ПОС/ ПУДООС/ Общински бюджет/ Държавен бюджет/ Друг	2021 – 2028 г.	Намиране на решение, свързано с рециклиране на строителни и едрогабаритни отпадъци, генерирани на територията на общината.	Предприети дейности/ етапи, включително проучвания, изготвяне на проектни предложения и други.	Строителните отпадъци се извозват организирано, което води до извършване на контрол за определяне тяхното количество, изхвърлянето и обезвреждането им. Намерено е решение за едрогабаритните отпадъци.	Община Дългопол, РСУО - Провадия
	Мярка 2.4. Планиране на дейностите по управление на отпадъците на територията на общината, чрез Разработване на Програма	Общински бюджет/ Държавен бюджет/ Друг	2021 – 2028 г.	Осигуряване на Програма, разработена по метода на стратегическото планиране, формираща адекватна	Етапи от процеса на разработване на програмата.	Разработена програма.	Община Дългопол

Специфична стратегическа цел (ССЦ)	Мярка	Източник и на финансиране	Срок	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции
					Текущи	Целеви	
	за управление на отпадъците на територията на община Дългопол, в съответствие с Националната програма (в процес на разработване и приемане)			екологична политика на Общината. Програмата осигурява оптимален подход, отчитайки влиянието на икономическите и социалните интереси в обществото и създава условия за оптимално планирано управление на отпадъците, в съответствие с европейските и национални нормативни документи.			
	Мярка 2.5. Изпълнение на дейностите, заложи в Програма за управление на отпадъците на територията на община Дългопол.	ПОС/ ПУДООС/ Общински бюджет/ Държавен бюджет/ Друг	2021 – 2028 г.	Осигуряване на екологосъобразно управление на отпадъците.	Изпълнени дейности.	Изпълнени всички дейности, заложи в Програмата.	Община Дългопол
	Мярка 2.6. Предприемане на превантивни действия и евентуално обезвреждане на съхраняваните негодни за употреба и залежали	ПОС/ ПУДООС/ Общински бюджет/ Държавен бюджет/ Друг	2021 – 2028 г.	Осигуряване безопасността на гражданите, чрез ограничаване на риска и екологосъобразното управление в	Предприети действия по превенция, вкл. чрез регулярни проверки, извършвани от РИОСВ-Варна	Изпълнени регулярни проверки и превенция на риска. Обезвреждане на залежалите	Община Дългопол, РИОСВ-Варна

Специфична стратегическа цел (ССЦ)	Мярка	Източник и на финансиране	Срок	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции
					Текущи	Целеви	
	пестициди в склад в с. Партизани и ББ кубове в гр. Дългопол.			областта на околната среда.	и евентуално обезвреждане.	пестициди и ББ-кубове.	
ССЦ 3. <i>Съхраняване, развитие и опазване на екосистемите и присъщото им биологично разнообразие, включително опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите.</i>	Мярка 3.1. Възлагане изготвяне на планове за управление на предварително приоритизирани защитени територии и защитени зони съобразно и по реда и условията на <i>Наредбата за разработване на планове за управление на защитени територии и съответно Наредба за условията и реда за разработване и утвърждаване на планове за управление на защитени зони.</i>	ПОС/ ПУДООС/ Общински бюджет/ Държавен бюджет/ Друг	2021 – 2028 г.	Регламентиране на действията по опазване на природата и устойчивото ползване на възобновяемите ресурси в обектите от Националната екологична мрежа.	Изготвен доклад за приоритетни защитени територии и защитени зони, на които да бъде изготвен план за управление. Изготвени и утвърдени планове за управление на защитени територии и защитени зони.	Изготвени планове за управление.	Община Дългопол
	Мярка 3.2. Обособяване на гори във фаза на старост по смисъл на § 1, т. 43 от Допълнителните разпоредби на <i>Наредба № 8 от 5 август 2011 г. за сечите в горите</i> и в	ПОС/ ПУДООС/ Общински бюджет/ Държавен бюджет/ Друг	2021 – 2028 г.	Осигуряване на екологосъобразно стопанисване на горите и горските територии, собственост на Община Дългопол и попадащи в защитени	Хектари гори, обособени във фаза на старост.	Повишаване на дела на гори във фаза на старост, чрез което се съхраняват и възстановяват екосистеми/ местообитания с характерно	Община Дългопол

Специфична стратегическа цел (ССЦ)	Мярка	Източник и на финансиране	Срок	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции
					Текущи	Целеви	
	съответствие с чл. 1, ал. 1, т. 5 от същата Наредба.			зони от мрежата Натура 2000.		богато биологично разнообразие.	
	Мярка 3.3. Разширяване размера на горските площи, сертифицирани по възприетия в Европа и България стандарт FSC (Съвет за стопанисване на горите).	ПОС/ ПУДООС/ Общински бюджет/ Държавен бюджет/ Друг	2021 – 2028 г.	Екологично целесъобразно, обществено полезно и икономически изгодно управление на горите в общината.	Сертифицирани хектари гори.	Поддържане на горските масиви в добро състояние с цел съхраняване на незаменимите екосистемни услуги на горите.	Община Дългопол, ДГС
	Мярка 3.4. Възстановяване на природни местообитания, включително, но не само, тип влажни зони по течението на реки и други подходящи водни обекти.	ПОС/ ПУДООС/ Общински бюджет/ Държавен бюджет/ Друг	2021 – 2028 г.	Осигуряване на местообитания за видове и място за почивка на мигриращи видове птици.	Възстановени местообитания тип влажни зони (da).	Възстановени местообитания тип влажна зона.	Община Дългопол
	Мярка 3.5. Възстановяване на местообитания, чрез създаване на горски хабитати, включително чрез рекултивиране на замърсени и нарушени терени като паркове и зелени площи. Залесителни мероприятия	ПОС/ ПУДООС/ Общински бюджет/ Държавен бюджет/ Друг	2021 – 2028 г.	Увеличаване на местообитанията за видовете, повишаване на свързаността между отделни популации. Възстановяване на нарушените терени и подобряване на ландшафта.	Изпълнени етапи от увеличаване площта на горските масиви, вкл. рекултивирана техническо и/или биологично площ, (da),	Увеличаване площта на горските масиви, подобряване на ландшафта и рекултивиране на нарушените терени.	Община Дългопол

Специфична стратегическа цел (ССЦ)	Мярка	Източник и на финансиране	Срок	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции
					Текущи	Целеви	
	с участие на доброволци. Крайпътно озеленяване, крайречно озеленяване и други възможности за възстановяване на местообитания.				залесени площи (da).		
	Мярка 3.6. Планиране на дейностите по опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите, чрез Разработване на Програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите в община Дългопол, в съответствие с Националната програма (приета от МС)	Общински бюджет/ Държавен бюджет/ Друг	2021 – 2022 г.	Осигуряване на Програма, разработена по метода на стратегическото планиране, формираща адекватна екологична политика на Общината. Програмата осигурява оптимален подход, отчитайки влиянието на икономическите и социалните интереси в обществото и създава условия за оптимално планирани дейности по опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите, в съответствие с европейските и национални	Етапи от процеса на разработване на програмата.	Разработена програма.	Община Дългопол

Специфична стратегическа цел (ССЦ)	Мярка	Източник и на финансиране	Срок	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции
					Текущи	Целеви	
				нормативни документи.			
	Мярка 3.7. Изпълнение на дейностите, заположени в Програма за опазване, устойчиво ползване и възстановяване на почвите в община Дългопол.	ПОС/ ПУДООС/ Общински бюджет/ Държавен бюджет/ Друг	2021 – 2028 г.	Стопанисване на почвите на територията на община Дългопол, което ще осигури минимизиране и, където е възможно, предотвратяване на вредното въздействие на процесите на деградация върху почвите, възстановяване на увредените и нарушени почви и тяхното устойчиво управление в съответствие с европейските и национални нормативни документи.	Изпълнени дейности.	Изпълнени всички дейности, заложи в Програмата.	Община Дългопол

Специфична стратегическа цел (ССЦ)	Мярка	Източник и на финансиране	Срок	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции
					Текущи	Целеви	
ССЦ 4. <i>Приобщаване на гражданите на общината в процеса на взимане на решения и прилагане на мерки по опазване на околната среда.</i>	Мярка 4.1. Осигуряване на възможности за активно участие на гражданите в решаването на екологичните проблеми.	ПОС/ ПУДООС/ Общински бюджет/ Държавен бюджет/ Друг	2021 – 2028 г.	Повишена ангажираност и инициативност на местното население по въпросите, свързани с опазването на околната среда	Брой проведени допитвания до гражданите, вкл. анкети, обсъждания и други мероприятия.	Местното население е информирано, анагажирано и инициативно по въпросите, свързани с опазването на околната среда.	Община Дългопол.
	Мярка 4.2. Провеждане на информационни кампании за запознаване на населението на общината с природните дадености на нейната територия, както и със заплахите и проблемите свързани с околната среда и начините на разрешаването им.	ПОС/ ПУДООС/ Общински бюджет/ Държавен бюджет/ Друг	2021 – 2028 г.	Повишаване на обществената ангажираност и инициативност.	Брой проведени информационни кампании и брой включили се граждани.	Местното население е информирано, анагажирано и инициативно по въпросите, свързани с опазването на околната среда.	Община Дългопол.
ССЦ 5. <i>Ограничаване и/или предотвратяване рисковете пред общината, в следствие от изменението на</i>	Мярка 5.1. Укрепване на стратегическо планиране за адаптиране към изменението на климата.	ПОС/ ПУДООС/ Общински бюджет/ Държавен бюджет/ Друг	2021 – 2028 г.	Минимизиране на рисковете пред общината, следствие от климатичните промени.	Етапи от разработване, последвано от прилагане на Стратегия за адаптация към климатичните промени.	Изготвена Стратегия за адаптация към климатичните промени, включваща и план за действие.	Община Дългопол.

Специфична стратегическа цел (ССЦ)	Мярка	Източник и на финансиране	Срок	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции
					Текущи	Целеви	
климата и адаптация към случващите се климатични промени.	Мярка 5.2. Прилагане на иновативни решения за Ограничаване и/или предотвратяване рисковете пред общината, в следствие от изменението на климата и адаптация към промените.	ПОС/ ПУДООС/ Общински бюджет/ Държавен бюджет/ Друг	2021 – 2028 г.	Минимизиране на рисковете пред общината, следствие от климатичните промени.	Етапи от процеса по изпълняване на превантивни действия за адаптация и превенция, включително разработени проектни предложения, проучвания и др.	Подготвена и справяща се с предизвикателствата, следствие от климатичните промени, община.	Община Дългопол
ССЦ 6. Поддържане доброто качество на атмосферния въздух.	Мярка 6.1. Стимулиране използването на качествени горивни материали в домакинствата.	ПОС/ ПУДООС/ Общински бюджет/ Държавен бюджет/ Друг	2021- 2028 г.	Намаляване броя на битовите горивни уредби на твърдо гориво, използвани за отопление и подобряване качеството на атмосферния въздух.	Брой проведени кампании/акции и за насърчаване използването на качествени горивни материали в домакинствата.	Намаляване броя на битовите горивни уредби използвани за отопление.	Община Дългопол
	Мярка 6.2. Разкриване и реализиране на възможности за добив на електрическа енергия от алтернативни източници, например соларна енергия.	ПОС/ ПУДООС/ Общински бюджет/ Държавен бюджет/ Друг	2021 - 2028 г.	Внедряване на технологии и инфраструктури за чиста енергия на достъпна цена, намаляването на емисиите на парникови газове,	Направени проучвания и изпълнени дейности в тази посока.	Внедрени технологии и инфраструктури за чиста енергия.	Община Дългопол

Специфична стратегическа цел (ССЦ)	Мярка	Източник и на финансиране	Срок	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорни институции
					Текущи	Целеви	
				повишена енергийна ефективност и използване на енергия от възобновяеми енергийни източници.			
	Мярка 6.3. Постепенно покриване и препокриване на уличните платна до постигане на 100 % покритие с асфалтова настилка (без наличие на дупки).	ПОС/ ПУДООС/ Общински бюджет/ Държавен бюджет/ Друг	2021 - 2028 г.	Намаляване приноса на вторично суспендираните прахови частици от автомобилното движение по замърсената инфраструктура.	% покритие от цялата улична мрежа.	Намаляване до минимум на приноса на вторично суспендираните прахови частици от автомобилното движение, посредством 100 % покритие с асфалтова настилка на уличните платна.	Община Дългопол

ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА
СРЕДА ЗА ПЕРИОДА 2021- 2028 Г.

**ЧАСТ VII. СИСТЕМА ЗА МОНИТОРИНГ, ОТЧЕТ И
КОНТРОЛ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКАТА
ПРОГРАМА**

VII. СИСТЕМА ЗА МОНИТОРИНГ, ОТЧЕТ И КОНТРОЛ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА

За да се изпълнява успешно Общинската програма за опазване на околната среда се изисква прилагане на система за мониторинг и контрол на изпълнението ѝ. Необходимо е да се извършва и оценка на крайния ефект от нейното изпълнение, както и периодичната ѝ актуализация в случаите на промяна в обстоятелствата или необходимост от корекция на целите.

1. Организация на изпълнението, мониторинг и контрол на Програмата

За да се предотврати изоставането в изпълнението на планираните мерки и да се гарантират действителните резултати, е изградена системата за програмен мониторинг и контрол на базата на европейското, националното и местното законодателство. Програмният мониторинг и контрол е тази част от програмата, която следи за правилното изпълнение на избраната стратегия по отделни мерки, които са детайлно изброени в плана за действие. Системата на програмния мониторинг и контрол позволява да се определи дали общината се приближава към планираните стратегически цели.

Изпълнението на конкретните мерки и дейности, които водят до постигане на планираните цели, е задължение на съответни експерти от Общинската администрация. Те следва своевременно да подготвят и внасят проекти за финансиране на приоритетните дейности по опазване на околната среда. Също така Общината разяснява, предупреждава и осведомява широката общественост по отношение на всички дейности, намерения и последствия, спрямо компонентите на околната среда и проблемите, свързани с тях, чрез средства за масова информация.

Съответните кметове на кметства приемат мерки за подобряване и възстановяване на околната среда.

Наблюдението и оценката на ПООС следва да се извършва с оглед постигането на ефективност и ефикасност от изпълнението ѝ. Предметът на наблюдение включва изпълнението на целите на Програмата, организацията и методите на изпълнение, прилагани от съответните административни структури, организациите и юридическите лица, участващи в изпълнението им. Наблюдението е важен елемент, който позволява да се засили или намали активността в конкретна насока, да се предприемат коригиращи действия, ако напредъкът е неудовлетворителен или ако условията се изменят.

Оценката включва информация от наблюдението и от други източници на ефектите от предприетите действия и на резултатите от тях. Извършването на оценката ще осигури на управлението механизми на контрол чрез информация за разходите и за резултатите. Оценката дава възможност да се проследи ефектът от планираните и реализираните дейности. Информация за оценката следва да се предостави по подходящ начин на обществеността, като по този начин се представят пред хората проблемите, планираните инициативи и най-вече напредъка по постигането на визията и главната стратегическа цел.

В процеса на наблюдение, спазването на принципите за партньорство, публичност и прозрачност се осигуряват от Община Дългопол.

Контролът върху изпълнението на Общинската програма за опазване на околната среда се извършва от Общинския съвет - Дългопол по ежегодно внасяните отчети за изпълнението ѝ.

2. Периодичност на актуализация на Програмата за околна среда/ Плана за действие

Настоящата Програма за опазване на околната среда на Община Дългопол е с период на действие от 2021- 2028 г. Съгласно чл. 79, ал. 5 от ЗООС, Кметът на Община Дългопол може да предложи допълване и актуализиране на ПООС. Измененията, допълненията и актуализацията на Общинската програма за опазване на околната среда се приемат от Общински съвет.

Настоящата Общинска програма следва да бъде актуализирана при съществени промени в националното законодателство или по съображения, които биха допринесли за подобряване на плана за действие, например при навлизане в нов програмен период на страната, както и на общините или при изготвянето на значителен брой стратегически документи, финансови инструменти и др., чиито възможности следва да бъдат използвани.

Изработването на нова Програма за опазване на околната среда на Община Дългопол се налага и при изтичане на срока на действие на съществуващата ПООС, а именно 2021- 2028 г.

3. Отчет за изпълнението на програмата за околна среда пред Общински съвет-Дългопол и РИОСВ-Варна

В съответствие с изискванията на чл. 79 от ЗООС, Програмата се приема от Общински съвет-Дългопол, който контролира изпълнението ѝ (ал. 4). Кметът на Община Дългопол трябва ежегодно да внася в общинския съвет отчет за изпълнението на Програмата за околна среда. В този отчет се отбелязват постиженията и слабостите при изпълнението на програмата, които стават достояние и на обществеността чрез публикуването им на официалния административен уеб сайт на Общината и по друг подходящ начин. При необходимост се правят предложения за допълване и актуализиране на програмата.

С настоящата програма се предлага отчетът да се изготвя и внася в общински съвет до 31 март всяка година заедно с информацията за изпълнението на други стратегически документи на Общината по въпроси свързани с опазване на околната среда, при приложимост. Екземпляр от отчета за изпълнението на програмата за околна среда трябва да бъде представен за информация и в РИОСВ-Варна, съгласно чл. 79, ал. 6 от ЗООС.

Информация от отчетите ще бъде представена на заинтересованите страни в съответствие с методическите правила за консултиране на политики.

ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА
СРЕДА ЗА ПЕРИОДА 2021- 2028 Г.

ЧАСТ VII. ИЗТОЧНИЦИ НА ИНФОРМАЦИЯ

T: +359 244 33 528 | E: mail@p-united.org | www.p-united.org
София, бул. "Климент Охридски" 14 (сграда Минпроект), етаж 5

VIII. ИЗТОЧНИЦИ НА ИНФОРМАЦИЯ

Нормативна база:

1. Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2009 година относно опазването на дивите птици;
 2. Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 година за опазване на естествените местообитания на дивата флора и фауна (ОВ L 206, 22.7.1992 г.);
 3. Закон за биологичното разнообразие (Обн. ДВ. бр. 77 от 9 Август 2002 г., посл. изм. ДВ. бр.98 от 27 Ноември 2018г.);
 4. Закон за водите (Обн. ДВ. бр.67 от 27 Юли 1999г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.102 от 1 Декември 2020 г.);
 5. Закон за горите (Обн. ДВ. бр.19 от 8 Март 2011г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.109 от 22 Декември 2020 г.);
 6. Закон за защитените територии (Обн. ДВ. бр.133 от 11 Ноември 1998г., посл. доп. ДВ. бр.1 от 3 Януари 2019г.);
 7. Закон за местното самоуправление и местната администрация (Обн. ДВ. бр. 77 от 17 Септември 1991 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.107 от 18 Декември 2020 г.);
 8. Закон за опазване на околната среда (Обн. ДВ. бр. 91 от 25 Септември 2002 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.102 от 1 Декември 2020 г.);
 9. Закон за подземните богатства (Обн. ДВ. бр.23 от 12 Март 1999 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр. 79 от 8 Септември 2020 г.);
 10. Закон за управление на отпадъците (Обн. ДВ. бр.53 от 13 Юли 2012г., изм. ДВ. бр.105 от 11 Декември 2020 г.);
 11. Закон за устройство на територията (Обн. ДВ. бр.1 от 2 Януари 2001 г., посл. изм. ДВ. бр.107 от 18 Декември 2020 г.);
 12. Закон за чистотата на атмосферния въздух (Обн. ДВ. бр.45 от 28 Май 1996г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.81 от 15 Октомври 2019г.);
 13. Наредба № 1 от 10 октомври 2007 г. за проучване, ползване и опазване на подземните води (Обн. ДВ. бр.87 от 30 Октомври 2007г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.102 от 23 Декември 2016г.);
 14. Наредба № Н-4 от 14 Септември 2012 г. за характеризирание на повърхностните води (Обн. ДВ. бр.22 от 5 Март 2013г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.85 от 2 Октомври 2020 г.);
 15. Наредба за ползването на повърхностните води (Обн. ДВ. бр.100 от 16 Декември 2016г.);
- и други.

Литературни източници:

1. Велев, Ст. Климатично райониране на България, 2002;
2. Годишен доклад за състоянието на околната среда на РИОСВ-Варна за 2019 г.;
3. Годишен доклад на изпълнението на Общинския план за развитие на община Дългопол 2014-2020 г. за 2019 г.;
4. Доклад за Екологична оценка на ОУП на община Дългопол, 2018 г.
5. Доклад за оценка на степента на въздействие и на съвместимостта, на общ устройствен план на община дългопол с предмета и целите за опазване на върху защитени зони (...), „Екоексперт СС“ ЕООД, 2018 г.
6. Доклад и анализ на резултатите от проведения мониторинг на територията на ТП ДГС „Цонево“ през 2018 година, 2019 г.

7. Доклад към проекта за бюджет на община Дългопол за 2021 г.
8. Класификационна схема на типовете горски месторастения в България“, 1983 г.
9. Климатични справочници I-V том, 1979-1990 г., Издание ГУХМ при БАН;
10. Националната програма за развитие България 2030
11. Общ устройствен план – Диагноза, Община Дългопол, Териториална проектантска организация – Варна, 2015 г.
12. Общ устройствен план – Прогноза, Община Дългопол, Териториална проектантска организация – Варна, 2015 г.
13. Общински план за развитие на община Дългопол 2014-2020 г.
14. Отчет за изпълнение на Програмата за опазване на околната среда и Програмата за управление на отпадъците в Община Дългопол през 2017 г.;
15. Отчет за изпълнение на Програмата за опазване на околната среда и Програмата за управление на отпадъците в Община Дългопол през 2018 г.
16. Отчет за изпълнение на Програмата за опазване на околната среда и Програмата за управление на отпадъците в Община Дългопол през 2019 г.
17. Пенин Р., 2007. Природна география на България, Булвест 2000;
18. План за управление на речните басейни в Черноморски район 2016-2021 г.
19. План за управление на риска от наводнения в Черноморски район 2016-2021 г.;
20. Програма за опазване на околната среда 2017 – 2020 г.
21. Програма за опазване на околната среда на община Варна (актуализация) 2019 – 2020 г.
22. Програма за развитие на туризма в община Дългопол, 2018 - 2020 г.
23. Програма за управление на кмета на община Дългопол за мандат 2019 – 2023 г.
24. Програмата за управление на Кмета на Община Дългопол за мандат 2019 -2023 г.
25. Годишни доклади за състоянието на околната среда РИОСВ – гр. Варна, 2019 г. - <https://riosv-varna.bg/info-centar/sastoyanie-na-okolnata-sreda/> ;
26. Доклад на горите с висока консервационна стойност на територията на ТП ДГС „Цонево“ - <https://dgsconevo.sidp.bg/wp-content/uploads/2020/06/Doklad-2-GVKS-2020-%d0%b3%d0%be%d0%b4.pdf> ;
27. Интернет адрес „Българските карти“ – <http://bgmaps.com/> ;
28. Интернет адрес на „Екоколект“ АД - <http://www.ecocollect.bg/> ;
29. Интернет адрес на ДГС „Цонево“ - <https://dgsconevo.sidp.bg/> ;
30. Интернет адрес на Министерство на енергетиката - <https://www.me.government.bg/> ;
31. Информационна система за защитени зони от екологична мрежа Натура 2000 - <http://natura2000.moew.government.bg/> ;
32. Официален административен уеб сайт на Община Дългопол - <http://www.dalgopol.org/> ;
33. Регистър на вековните дървета в България - <http://eea.government.bg/v-trees/bg/result2.jsp> ;
34. Регистър на защитените територии и защитените зони в България, ИАОС - <http://eea.government.bg/zpo/bg/> .

